

บรรทัดฐานองค์กรและมาตรฐานวิชาชีพ
ในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

นางสาวเสาวลักษณ์ สุขสมัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต

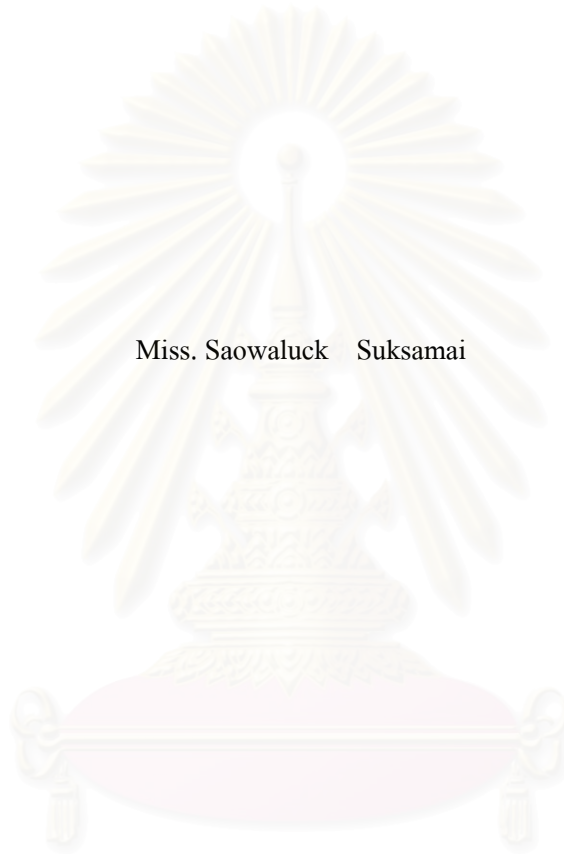
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-130-114-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ORGANIZATION NORM AND PROFESSIONAL STANDARD
IN NEWS SELECTION OF DAILY NEWSPAPER EXECUTIVES

Miss. Saowaluck Suksamai

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Art in Journalism

Department of Journalism
Faculty of Communication Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2000
ISBN 974-130-114-6

เสาวลักษณ์ สุขสมัย : บรรทัดฐานองค์กรและมาตรฐานวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าว
หนังสือพิมพ์รายวัน (ORGANIZATION NORM AND PROFESSIONAL STANDARD IN NEWS
SELECTION OF DAILY NEWSPAPER EXECUTIVES) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พีระ จิริโสภณ
: 132 หน้า. ISBN 974-130-114-6

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา บรรทัดฐานองค์กรและมาตรฐานวิชาชีพ ในการปฏิบัติงานคัด
เลือกข่าวของกลุ่มผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่าง บรรณารักษ์การจำนวน 34 คน และหัว
หน้าข่าวจำนวน 58 คน จากหนังสือพิมพ์ 11 ชื่อฉบับ นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์เจาะลึกบรรณารักษ์ หรือหัว
หน้าข่าวของหนังสือพิมพ์ 6 ชื่อฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และทดสอบสมมติฐานโดยวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ และความแปรปรวนสองทาง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารข่าวของหนังสือพิมพ์ประเภทแนวทั่วไป กับของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ มี
แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในหลายประเด็น ทั้งนี้
โดยผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจระบุว่า มีการเข้มงวดกับโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความ
ความสารถดีในหน้าหนังสือพิมพ์ และหลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันชั้นต่อ รวมทั้งมีการแก้ไข
ข่าวสารที่ผิดพลาด อย่างเปิดเผยชัดเจนทันที โดยไม่ต้องให้มีผู้ร้องเรียนมา ซึ่งโดยเฉลี่ยผู้บริหารข่าวของหนังสือ
พิมพ์แนวธุรกิจ ระบุว่ามีการถือปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป ในขณะที่ผู้บริหารข่าวของ
หนังสือพิมพ์แนวทั่วไป ถือปฏิบัติว่า ข่าวลือสามารถนำเสนอเป็นข่าวได้ มากกว่าที่ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์แนว
ธุรกิจจะนำมา

นอกจากนั้น ยังพบว่าผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ในระดับนโยบาย มีระดับมาตรฐานวิชาชีพ ในการตัด
สินที่โน้มเอียงไปในเชิงมีจริยธรรม สูงกว่ากลุ่มผู้บริหารข่าวในระดับปฏิบัติ โดยเฉพาะจากกรณีสมมติเกี่ยวกับการ
การตัดสินใจกับแพคเกจข้อมูลลับ ที่ส่งมาผิดสถานที่ว่าจะใช้ข้อมูลนั้นหรือไม่ อย่างไร รวมทั้งกรณีสมมติการรับ
สินบนจากแหล่งข่าว ส่วนการให้น้ำหนักในการคัดเลือกข่าว ปรากฏว่าผู้บริหารข่าวส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับ
มาตรฐานวิชาชีพมากกว่าบรรทัดฐานองค์กร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2543.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4285313828:Major JOURNALISM

KEY WORD:ORGANIZATION NORM / PROFESSIONAL STANDARD / SELECTION /
NEWSPAPER EXECUTIVES

SAOWALUCK SUKSAMAI : ORGANIZATION NORM AND PROFESSIONAL STANDARD IN
NEWS SELECTION OF DAILY NEWSPAPER EXECUTIVES. THESIS ADVISOR : ASSIST.
PROF. PIRA JIRASOPHON, Ph.D. 132 pp. ISBN 974-130-114-6

The objective of this research is to study organization norm and professional standard in the process of news selection by executives of Thai daily newspapers. The study is based on a survey of samples consisting of 34 news editors and 58 news chiefs from 11 daily newspapers. Data collection is also done through in-depth interviews with news editors and news chiefs from six daily newspapers. Data analysis is carried out using a statistical analysis of frequency, mean, standard deviation, and test of hypothesis by T-test and analysis of variance <ANOVA>.

The research finds that there is a significant statistical difference at 0.05 level in the practice of organization norm between executives of general newspapers and business newspapers. Executives of business newspapers are found to be more strict in prohibiting placement advertising or advertorial news and articles in the newspaper pages. Meanwhile, business newspapers tend to avoid news that promote gambling. Business newspapers are also more prompt and open in amending erroneous information without having to receive a complaint first. On average, news executives in business newspapers abide by these normative practices to a greater extent than those from general newspapers. General newspaper executives are also found to allow rumor to be presented as news more than those from business newspapers.

In addition, the study finds that news executives at the policy level have a professional standard that tends towards ethical practice more than those at the practical level. This is particularly evident in the answer to the hypothetical question about the decision whether to use secret information that has been missent to the editorial department and the hypothetical question about bribery from news sources. As for the criteria in news selection, the study finds that most of the news executives surveyed gave more emphasis upon professional standard rather than organization norm.

Department.....Journalism.....Student's signature.....

Field of study.....Journalism.....Advisor's signature.....

Academic year.....2000.....Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความช่วยเหลืออย่างดีของ รศ.ดร.พีระ จิรโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยด้วยดีมาตลอด รวมทั้ง รศ.นันทริกา คຸ້ມໄປໂຈນີ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์พรพรพิมล นาคนาวา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณโอภาส เพ็งเจริญ และคุณอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาต่างๆ จนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วง

ท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณประจวบ สุขสมัย และคุณบุญเยี่ยม สุขสมัย บิดา - มารดา รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวทุกๆ คน ที่เป็นกำลังใจเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

เสาวลักษณ์ สุขสมัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 การนิยามข่าวและคุณค่าข่าว.....	4
2.2 บทบาทนายประตู่ข่าวสาร.....	9
2.3 บรรทัดฐานและวัฒนธรรมองค์กร.....	10
2.4 มาตรฐานวิชาชีพทางวารสารศาสตร์.....	12
2.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม.....	23
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
2.7 สมมติฐานการวิจัย.....	29
2.8 นิยามศัพท์.....	30
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	32
3.1 ขอบเขตการวิจัย.....	32
3.2 ตัวแปรและวิธีการวัดตัวแปร.....	34
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
3.5 การนำเสนอข้อมูล.....	42
4 ผลการวิจัย.....	44
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	45
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานข่าว.....	48
4.3 การวิเคราะห์แนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐาน ขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.4 การวิเคราะห์แนวปฏิบัติ ที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพ ขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน.....	63
4.5 การทดสอบสมมติฐาน.....	70
4.6 การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	82
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	97
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	108
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	115
รายการอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก.....	120
ประวัติผู้วิจัย.....	132

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	45
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา....	46
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสาขาที่จบการศึกษา.....	46
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละองค์กร.....	48
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุงาน.....	49
ตารางที่ 6	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความมีส่วนร่วมในการคัดเลือกชาวประจำวัน.....	50
ตารางที่ 7	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของน้ำหนักการให้ความสำคัญต่อบัจจัยในการคัดเลือกชาวของผู้บริหารชาว.....	51
ตารางที่ 8	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกชาว ขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน.....	53
ตารางที่ 9	แสดงค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการคัดเลือกชาวเปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไปและแนวธุรกิจ.....	56
ตารางที่ 10	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการทำชาว ขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน.....	58
ตารางที่ 11	แสดงค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการทำชาวเปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไปและแนวธุรกิจ.....	59
ตารางที่ 12	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานชาวขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน.....	60
ตารางที่ 13	แสดงค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานชาวเปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไปและแนวธุรกิจ.....	62
ตารางที่ 14	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการเลือกคำตอบ โดยกระจายตามแรงจูงใจที่อยู่ระดับขั้นทางจริยธรรมของ Kohlberg (1969).....	67
ตารางที่ 15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับมาตรฐานวิชาชีพของหนังสือพิมพ์รายวัน.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 16	แสดงค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ ในการคัดเลือกชาวหนังสือพิมพ์ รายวันจำแนกตามประเภทองค์กรหนังสือพิมพ์และแสดงค่า T เพื่อทดสอบ ความแตกต่างระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไปและแนวธุรกิจ.....	70
ตารางที่ 17	แสดงค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ ในการทำข่าวของหนังสือพิมพ์ รายวันจำแนกตามประเภทองค์กรหนังสือพิมพ์และแสดงค่า T เพื่อทดสอบ ความแตกต่างระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไปและแนวธุรกิจ.....	73
ตารางที่ 18	แสดงค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ ในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ของหนังสือพิมพ์รายวันจำแนกตามประเภทองค์กรหนังสือพิมพ์และ แสดงค่า T เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์ แนวทั่วไปและแนวธุรกิจ.....	74
ตารางที่ 19	แสดงค่าเฉลี่ยของ ระดับมาตรฐานวิชาชีพของหนังสือพิมพ์รายวัน จำแนกตามประเภทองค์กรหนังสือพิมพ์ และแสดงค่า T เพื่อทดสอบ ความแตกต่างระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไปและแนวธุรกิจ.....	76
ตารางที่ 20	แสดงค่าเฉลี่ยของ ระดับมาตรฐานวิชาชีพของหนังสือพิมพ์รายวัน จำแนกตามตำแหน่งงานบริหาร และแสดงค่า T เพื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างตำแหน่งงานบริหารระดับบรรณาธิการและระดับหัวหน้าข่าว.....	77
ตารางที่ 21	แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ การให้ความสำคัญ ต่อปัจจัยในการคัดเลือกชาวประจำวันของผู้บริหารข่าว ระหว่างนโยบาย หรือแนวทางหนังสือพิมพ์ , แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานหรือประเพณี ปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ และหลักวิชาชีพหรือมาตรฐานวิชาชีพ.....	78

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การนำเสนอข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน แต่ละประเภท แต่ละชื่อฉบับ ในแต่ละวัน จะพบว่า ในข่าวเรื่องเดียวกัน มักถูกนำเสนอในลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างนั้น อาจอยู่ในระดับการหยิบยกนำประเด็นสำคัญขึ้นมาพาดหัวต่างกัน หรือให้ความสำคัญในการนำเสนอต่างกัน เช่นการนำเสนอเป็นข่าวใหญ่ หรือ ข่าวธรรมดา ข่าวหน้าหนึ่ง หรือข่าวหน้าใน ระดับของความแตกต่างนี้อาจจะไปถึงขั้นการพิจารณานำเสนอหรือไม่นำเสนอในเรื่องนั้น ๆ ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับด้วย

ตัวอย่างเช่น ข่าวผลการสำรวจประชามติ ที่มีต่อรัฐบาลนายชวน หลีกภัย และ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยของเอบัคโพล เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2543

หนังสือพิมพ์มติชน เสนอในลักษณะข่าวธรรมดาหน้า 1 หยิบยกประเด็นมาพาดหัวคือ "โพลชี้จุดค้อย ชวน เชื่องช้า ส่วนทักษิณ มุ่งแสวงหากำไร"

ส่วนไทยโพสต์ เสนอข่าวเดียวกันนี้เป็นข่าวนำ พาดหัวใหญ่ หยิบประเด็นที่แตกต่างไปดังนี้ "พิชมือถือ ทักษิณ ทรุก คะแนนนิยมร่วงเป็นรอง ชวน เชื่องช้า"

กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอข่าวนี้อย่างนี้เช่นกัน แต่ไม่ปรากฏในหน้าหนึ่ง หากนำเสนอเป็นข่าวธรรมดา หน้าในเท่านั้น ในขณะที่ ไทยรัฐ ไม่นำเสนอข่าวนี้อยู่เลย

จากการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ ในปรากฏการณ์ทางสังคมเดียวกัน แต่มีลักษณะมุมมองที่แตกต่างกันนั้น เหตุผลหนึ่งที่สามารถอธิบายได้คือ กระบวนการที่ข่าวสารซึ่งจะต้องเดินทาง (Channels) หรือสื่อได้รับการคัดกรอง ก่อนที่จะปล่อยผ่านออกไปจากจุดตรวจ (Checkpoints) หรือประตู หรือด่าน (Gate) ที่ถูกจัดวางไว้ตลอดช่องทางการนั้น โดยบุคคลหรือองค์กร ซึ่งทำหน้าที่คัดกรองปล่อยผ่านข่าวสารออกไปได้เรียกว่า นายประตู หรือ Gatekeeper

บทบาทของหนังสือพิมพ์ในฐานะที่เป็นนายประตูข่าวสาร หรือ Gatekeeper นี้ นับได้ว่าเป็นบทบาทที่สำคัญมาก เนื่องจากการใช้อำนาจในการตัดสินใจ มีผลกระทบต่อการไหล (Flow) ของข่าวสารสู่สาธารณชน (ลีทิพย์ , 2539.)

เดวิด แมนนิง ไวท์ (David Manning White , 1950 : 383-390 , อ้างถึงใน การุณย์ มีถม , 2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวของ Gatekeeper พบว่าประกอบ

ด้วย ทัศนคติของบรรณาธิการ , ความเร่งรีบที่ใช้ในการทำงาน , คุณค่าของข่าว , คุณภาพของการเขียนข่าว , หลักที่ยึดถือในการบริหาร , ความต้องการของผู้อ่าน และ การแข่งขันระหว่างสื่อ

จากปัจจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ค่อนข้างมีความสำคัญต่อการคัดเลือกข่าวคือทัศนคติของ บรรณาธิการและหลักที่ยึดถือในการบริหาร ซึ่งอาจเป็นบรรทัดฐานองค์กร อันเป็นนโยบาย ประเพณีปฏิบัติแบบแผน ที่ยอมรับกันมาในองค์กรนั้น ๆ รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาชีพอันถูกกำหนดขึ้น โดยองค์กรวิชาชีพเพื่อเป็นหลักการสากล ในการปฏิบัติทางวิชาชีพหนังสือพิมพ์

บรรทัดฐานองค์กรนั้นอาจมีลักษณะเฉพาะของแต่ละองค์กรซึ่งอาจเหมือนหรือต่างไปจากลักษณะสากลทั่วไป David P.Bergin (1967 , อ้างถึงใน เลอลักษณ์ รอดเรือง , 2541) กล่าวถึงปัจจัยสำคัญในการกำหนดคุณลักษณะภาพข่าวว่ามาจาก นโยบายกองบรรณาธิการ (Editorial Policy) ซึ่งขึ้นอยู่กับหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ เช่นหนังสือพิมพ์บางฉบับจะไม่ตีพิมพ์ภาพอุบัติเหตุ ภาพศพ เนื่องจากเห็นว่าเป็นภาพที่น่ากลัว สยดสยอง ในขณะที่บางฉบับตีพิมพ์เนื่องจากอยากให้อনুสติสำหรับผู้อ่าน

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534) กล่าวถึงการกำหนดคุณค่าข่าวของหนังสือพิมพ์ว่า นโยบายมักมีอิทธิพลต่อการเพิ่มหรือลดความสำคัญของข่าวบางข่าวในหนังสือพิมพ์ แนวความคิดทางการเมือง ความเชื่อทางศาสนา ทัศนคติของเจ้าของหรือบรรณาธิการ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ ก็มี ส่วนทำให้คุณค่าข่าวเปลี่ยนไป

ในกระบวนการทำงานของกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ผู้ที่มีส่วนในการกำหนดทิศทางข่าวหรือมุมมองข่าว นอกจากนักข่าวแล้ว บุคคลที่สำคัญกลุ่มหนึ่งคือ ผู้บริหารข่าว หรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวที่ผ่านเข้ามาในแต่ละวัน

ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่า กลุ่มผู้บริหารข่าวเหล่านี้ ในองค์กรหนังสือพิมพ์ แต่ละฉบับ แต่ละประเภท ให้ความสำคัญกับปัจจัยระหว่าง บรรทัดฐานเฉพาะองค์กร และ มาตรฐานสากลทางวิชาชีพ ในการตัดสินใจคัดเลือกปรุงแต่งข่าวประจำวันอย่างไร ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้ อาจจะทำให้เห็นวัฒนธรรมการคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยในแต่ละองค์กรที่แตกต่างกัน อันนำไปสู่การผลิตข่าวสารสู่ประชาชนอย่างมีคุณภาพหรือด้อยคุณภาพแตกต่างกันไป

วัตถุประสงค์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบประเด็นปัญหาวิจัยต่อไปนี้

1. บรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวแต่ละองค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน มีลักษณะอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่
2. ระดับมาตรฐานทางวิชาชีพของผู้บริหารข่าวแต่ละองค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน มีลักษณะอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่
3. ผู้บริหารข่าวในแต่ละองค์กร ให้นำหนักกับปัจจัยใดมากที่สุดระหว่างบรรทัดฐานองค์กร กับมาตรฐานทางวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าวประจำวัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สะท้อนการทำงานของหนังสือพิมพ์ในแง่การคัดเลือกข่าวประจำวัน กับบทบาทของปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดระหว่าง บรรทัดฐานองค์กร และ มาตรฐานทางวิชาชีพ
2. ผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นถึงวัฒนธรรมการปฏิบัติงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ซึ่งอาจจะเหมือนกันเป็นสากลหรือกันต่างไปเฉพาะแต่ละองค์กร
3. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลและแนวทางแก่ผู้ที่สนใจศึกษาในด้านนี้ ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อขยายองค์ความรู้ ในกระบวนการคัดเลือกข่าวต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง บรรทัดฐานองค์กร และมาตรฐานวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าวประจำวันของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ดังนี้

การนิยามข่าวและคุณค่าข่าว
บทบาทนายประตู่ข่าวสาร
บรรทัดฐานและวัฒนธรรมองค์กร
มาตรฐานวิชาชีพทางวารสารศาสตร์
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การนิยามข่าวและคุณค่าข่าว

มีผู้ให้นิยามของคำว่า "ข่าว" อยู่มากมาย (อ้างถึงใน พิศิษฐ์ ชาวลาธวัช , 2539.) อาทิ ข่าวคือ เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวที่ประชาชนสนใจใคร่รู้ , ข่าวคือข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นสิ่งใหม่ที่ให้ความรู้ใหม่ ให้แนวความคิดใหม่กับผู้อ่าน , ข่าวคือ เหตุการณ์หรือข่าวสาร ที่รายงานให้ผู้อ่านทราบ , ข่าวคือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีความสำคัญ , ข่าวคือ สิ่งที่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ตัดสินใจเลือกลงพิมพ์ เพื่อเสนอต่อผู้อ่าน

อย่างไรก็ตาม มาลี บุญศิริพันธ์ (2534) สรุปว่า "ข่าว" นั้นควรประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ ความน่าสนใจ (Interest) ข้อเท็จจริง (Facts) และผู้อ่าน (Readers) กล่าวคือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ดังนั้นผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องรายงานข้อเท็จจริงให้เป็นที่สนใจแก่ผู้อ่าน

ในแต่ละวันมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมากมาย แต่การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์นั้นไม่สามารถจะรายงานข่าวได้ทุกข่าว เนื่องจากความจำกัดของหน้าหนังสือพิมพ์ จึงจำเป็นต้องคัดเลือกข่าว โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของข่าวว่า เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงใดมีคุณค่าทางข่าว (News Value) ซึ่งคุณค่าทางข่าวนั้น ฉ้อฉล วุฑฒิกรมรรักษ์ยา (2536) ระบุว่า ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. **ความสอดคล้อง (Timeliness)** นับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการเสนอข่าว เพราะผู้อ่านมักให้ความสนใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ หรือเรื่องราวที่ทันสมัย ดังคำกล่าวที่ว่า "ข่าวต้องสดเหมือนปลา"

2. **ความใกล้ชิด (Proximity/Nearness)** นักจิตวิทยาอธิบายถึงนิสัยของมนุษย์ว่า มนุษย์สนใจเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว อันอาจส่งผลกระทบต่อตัวเองได้มากกว่า ความใกล้ชิดนี้หมายถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

3. **ความเด่น (Prominence)** หมายถึงบุคคลสำคัญซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี เมื่อบุคคลนั้นๆ เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ก็ย่อมได้รับความสนใจจากประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งความเด่นนี้รวมถึงสถานที่สำคัญ วัตถุอันล้ำค่า ฯลฯ ด้วย

4. **ความแปลกประหลาด (Oddity/Unusualness)** เมื่อมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติหรือพิศวงในสังคม เหตุการณ์นั้น ย่อมก่อให้เกิดความสนใจและมีคุณค่าทางข่าวสูงเช่นเดียวกัน

5. **ผลกระทบ (Consequence)** ข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก มักจะได้รับการพิจารณาที่จะเสนอเป็นข่าวมากกว่า ข่าวที่ว่าอาจจะเป็นผลกระทบกระเทือนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ

6. **ความขัดแย้ง (Conflict)** เพราะความขัดแย้งเป็นที่สนใจของมนุษย์โดยทั่วไป อาจเป็นความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

7. **ความมีเงื่อนงำ (Suspense/Mystery)** บางครั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมีเบื้องหลังลึกลับซับซ้อน หนังสือพิมพ์มักให้ความสนใจขุดคุ้ยและนำมาตีแผ่เสนอเป็นข่าวติดต่อกันเป็นเวลาหลาย ๆ วัน ซึ่งข่าวประเภทนี้ จะได้รับความสนใจจากผู้อ่านอย่างกว้างขวาง

8. **ปลุชนสนใจ (Human Interest)** เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ (Emotion) ต่อเหตุการณ์ หรือมีความรู้สึกร่วมทางอารมณ์กับบุคคลในข่าวด้วย เช่น เห็นอกเห็นใจ เสรีวาทศิลป์ โศกเสียดใจ กลัวหรือหวาดระแวงว่าสักวันหนึ่งอาจเกิดขึ้นกับตัวเองได้ ข่าวที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่มักจะเป็นข่าวอาชญากรรม ที่ผู้อ่านสนใจอยากรู้สาเหตุที่แท้จริงเนื่องมาจากอะไร

9. **เรื่องราวทางเพศ (Sex)** ธรรมชาติของมนุษย์มักสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับเพศ ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศหรือความผิดปกติทางเพศ

10. **ความขบขัน (Amusement)** ในช่วงเวลาที่บรรยากาศทางเศรษฐกิจและการเมืองกำลังเคร่งเครียด หนังสือพิมพ์อาจเสนอข่าวขบขันเพื่อผ่อนคลายบรรยากาศได้บ้างช่วงขณะหนึ่ง ข่าวขบขันนี้อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของดาวตลกเองหรือเหตุการณ์อื่น ๆ

11. **ความเปลี่ยนแปลง (Change)** ในสังคมมนุษย์ ย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีหรือทางไม่ดีก็ได้ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นมนุษย์ซึ่งเป็น

หน่วยหนึ่งในสังคม ก็จำเป็นต้องให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ด้วย เพราะการเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

12. ความก้าวหน้า (Progress) มนุษย์มีความพยายามดิ้นรนที่จะเอาชนะธรรมชาติอยู่เสมอมนุษย์จึงได้ค้นคว้าทดลองหาวิธีใหม่ ๆ เพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์นี้ บางครั้งทำให้ประชาชนทั่วโลกสนใจ จึงถือได้ว่ามีคุณค่าทางข่าวสูงเช่นกัน

นอกจากคุณค่าข่าวแล้ว Becker และ Robert (1992 , อ้างถึงใน ปารณีย์ จันทกรุล, 2540) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวสารของผู้เฝ้าประตูดังนี้

- **ปทัสถานและนโยบายองค์กร (White , 1950 , อ้างถึงใน Shoemaker , 1991)** ไวท์ กล่าวว่า การคัดเลือกข่าวสารขึ้นอยู่กับนโยบายขององค์กรหนังสือพิมพ์นั้นๆ นอกจากนี้ ลักษณะองค์กรที่แตกต่างกันทำให้รูปแบบการปฏิบัติงานแตกต่างกันไปด้วย องค์กรที่มีรูปแบบโครงสร้างการทำงานที่ไม่เข้มงวด ก็อาจจะให้ผู้เฝ้าประตูดแต่ละคนตัดสินใจเอาเองมากกว่าองค์กรที่มีโครงสร้างอำนาจลดหลั่นกันตามลำดับชั้นอย่างชัดเจน

- **อิทธิพลของเพื่อนร่วมงาน** ผู้เฝ้าประตูดจะได้รับอิทธิพลจากเพื่อนร่วมงาน เรียนรู้ซึ่งกันและกันและช่วยกันแสดงความคิดเห็น Gaunt (1990) ได้ทำการศึกษากระบวนการคัดเลือกข่าวของนักหนังสือพิมพ์ และพบว่าแรงผลักดันในห้องข่าว (Newsroom Forces) มีผลต่อการตัดสินใจเลือกข่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์บางฉบับที่ทำการสำรวจนักข่าวจะช่วยกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนะนำกันรอบ ๆ โด๊ะข่าว เพื่อตัดสินใจร่วมกันในการเลือกข่าวใดข่าวหนึ่งอย่างเป็นเอกฉันท์

- **ปัจจัยในตัวผู้เฝ้าประตูดข่าวสาร** มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวสาร ไวท์ กล่าวว่า การคัดเลือกข่าวของผู้เฝ้าประตูด เป็นการกระทำที่เป็น " อัจฉริยะ " (Highly Subjective) และขึ้นอยู่กับพื้นฐานการพิจารณาคุณค่า (Value Judgment) บนพื้นฐานของประสบการณ์ ทักษะคติและความคาดหวังของผู้เฝ้าประตูด (White ,1950. ,อ้างถึงใน Shoemaker, 1991)

ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่

เชื้อชาติ (Racism) เชื้อชาติสัมพันธ์กับความเป็นชาตินิยม ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากเนื้อหาข่าวที่น่าเสนาอ

ค่านิยมส่วนตัวหรือสำนึกส่วนตัว (Personal Value) สำนึกส่วนตัวมีความสำคัญในการตัดสินใจต่อการบรรณาธิการข่าว นักข่าวไม่เลือกข่าวบางข่าวเพราะน่าเบื่อ ขณะเดียวกันก็เลือกข่าวบางข่าวเพราะความสนใจส่วนตัว

การรับรู้ของผู้รับสาร (Perceptions of the Audience) ผู้เฝ้าประตูจะมีความเข้าใจพฤติกรรมความเข้าใจของผู้รับสาร ทำให้ต้องคัดเลือกข่าวสารที่สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับความต้องการของผู้รับสาร

ความเป็นนักวิชาชีพ (Professional) ผู้เฝ้าประตูที่ผ่านการฝึกฝน และได้รับการศึกษาต่างกันทำให้การผลิตข่าวต่างกัน

นอกจากองค์ประกอบหลัก ๆ ในแง่คุณค่าข่าว รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวดังที่ได้กล่าวมานี้ ธงชัย มหาไตรภพ (2532) ยังได้ศึกษาวิจัยพบองค์ประกอบ ที่เข้ามาเสริมอันจะทำให้เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งมีคุณค่าข่าวสูงกว่าเหตุการณ์อื่นอีก คือ

1. **ความสนใจส่วนตัว** ของผู้ที่ทำหน้าที่เป็นนายประตู่ข่าวสาร หรือเหตุการณ์ซึ่งผู้คัดเลือกข่าวสารแต่ละคนมีความสนใจอยู่อย่างพิเศษเฉพาะตัว ซึ่งพิจารณาได้สองกรณี คือ ความสนใจจากภายใน เช่นความประทับใจหรือความพึงพอใจ บุคลิกภาพของบุคคล เช่น หากบรรณาธิการมีลักษณะของบุคลิกภาพรักเด็ก ข่าวสารที่เสนอจะเกี่ยวกับกิจกรรมของเด็กและสวัสดิภาพของเด็ก ในกรณีที่สอง เป็นความสนใจจากภายนอก ตัวบรรณาธิการจะสนใจในสิ่งที่พบเห็น ในกรณีของข้อเท็จจริงหรือข่าวที่เสนอในหน้าหนึ่ง จะประกอบไปด้วย การพาดหัว การเขียนบรรณานำของข่าว ลีลาการเขียนข่าว การใช้ภาพประกอบ การจัดตกแต่งหน้าหนังสือพิมพ์

2. **ทัศนคติของกองบรรณาธิการ** เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่จะทำให้การพิจารณาคุณค่าของข่าวแตกต่างกันไปในแต่ละฉบับ ซึ่งทัศนคติของบุคคลในกองบรรณาธิการจึงเป็นปัจจัยที่มีส่วนกระทบถึงแนวทางในการคัดเลือกข่าว

3. **ระดับผู้อ่าน** การพิจารณาว่าจะเสนอข่าวสารหรือคัดเลือกข่าวสารอย่างไร จำเป็นที่จะต้องตรงกับความต้องการของผู้อ่าน เป็นที่แน่นอนว่าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับเสนอข่าวเพื่อที่จะสนองความสนใจของผู้อ่าน ดังนั้นผู้อ่านจึงมีอิทธิพลสามารถกำหนดมาตรฐานและยอดจำนวนจำหน่ายของหนังสือพิมพ์ ความสนใจของผู้อ่านแต่ละระดับย่อมมีความแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมการศึกษา เพศ อายุ อาชีพ ค่านิยม ความทันสมัย สังคม และเศรษฐกิจ ในการประเมินคุณค่าข่าว ผู้ทำหน้าที่นายทวารข่าวสารจึงต้องคำนึงถึงระดับความสนใจของผู้อ่านอยู่ตลอดเวลา

4. นโยบายของหนังสือพิมพ์ หรือนโยบายของเจ้าของหนังสือพิมพ์ แม้ว่าหนังสือพิมพ์แทบทุกฉบับจะไม่มีกำหนดนโยบายไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน แต่โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่อยู่ในกองบรรณาธิการมักจะต้องรู้ว่าหนังสือพิมพ์ที่ตนสังกัดนั้น มีนโยบายในการเสนอเนื้อหาข่าวสารอย่างไร นโยบายของหนังสือพิมพ์จะเป็นตัวกลางที่ทำให้เห็นนโยบายข่าวเพิ่มหรือลดความสำคัญลง

5. ความกดดันในการทำงาน ปัจจัยประการนี้หมายถึง เรื่องราวซึ่งบุคคลากรของหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวในส่วนอื่นที่ไม่ได้มีหน้าที่ในการคัดเลือกข่าว มีความสนใจและร้องขอแนะนำให้เสนอข่าวด้วยเหตุผล ความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวหรือเป็นข่าวที่สืบเนื่องจากข่าวที่เสนอไปก่อนหน้านี้แล้วในวันก่อน ๆ

6. การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ที่เสนอข่าวประเภทเดียวกันกับฉบับอื่น การแข่งขันระหว่างหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ที่เสนอเนื้อหาคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกัน ซึ่งการแข่งขันก็นับว่า เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพิจารณาเลือกข่าวเพื่อนำลงพิมพ์เช่นเดียวกัน

7. เนื้อที่หนังสือพิมพ์ ที่มีไว้สำหรับการเสนอข่าวย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับปริมาณการเสนอข่าวด้วยว่า ข่าวใดควรจะได้รับ การเน้น ในเนื้อหาและรายละเอียด ข่าวใดควรมีความสั้นความยาวเท่าใด ภายใต้การจำกัดของเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง

8. เวลา เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการเสนอข่าว ในขณะที่บรรณาธิการกำลังประเมินคุณค่าข่าวหรือคัดเลือกข่าวที่ปรากฏอยู่ในแต่ละวัน หากมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยกะทันหันและเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งจากผู้อ่าน ข่าวอื่นที่มีคุณค่าความเป็นข่าวน้อยกว่าก็ย่อมถูกคัดออกเพื่อหันมาให้ความสนใจในการเสนอข่าวนี้แทน ดังนั้นข่าวใดที่เกิดในเวลาี่รวดเร็วมีความสดและมีผลกระทบและมีความรุนแรง จึงควรได้รับความสนใจมาก

9. การตรวจค้นฉบับข่าวล่วงหน้า (Censorship) มีผลกระทบอย่างมากในการพิจารณาคัดเลือกข่าว ทำให้บรรณาธิการ หัวหน้าข่าวต้องมีความระมัดระวังมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาวะการณ์ของแต่ละสภาพแวดล้อมการปกครองและสังคม ซึ่งปัจจัยนี้อาจทำให้การคัดเลือกข่าวไม่สอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่าน

10. การปกครอง การเมือง สังคม เศรษฐกิจ มีส่วนสำคัญในการวินิจฉัยคุณค่าข่าวโดยอ้อมสังเกตจากการรายงานข่าวของประเทศที่มีการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตย กับประเทศสังคมนิยมย่อมมีความแตกต่างกัน จึงกล่าวได้ว่าระบบการเมือง การปกครอง หรือแม้แต่สภาพสังคมเศรษฐกิจมีผลต่อการคัดเลือกข่าว และทำให้การเน้นคุณค่าข่าวเปลี่ยนแปลงไปด้วย

11. โฆษณา เป็นที่ยอมรับว่าโฆษณารายได้หลักของหนังสือพิมพ์ ดังนั้นการวินิจฉัยข่าวบางชิ้น จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดแก่เจ้าของสินค้าที่ลงโฆษณาของหนังสือพิมพ์ด้วย

12. ศาสนาและเชื้อชาติ ข้อนี้อาจจะไม่มีผลโดยตรงต่อการพิจารณาคุณค่าข่าว แต่ควรจะต้องตระหนักถึงความกลมเกลียวในประเทศ บรรณาธิการที่มีความรอบคอบและจรรยาบรรณ จึงมักหลีกเลี่ยงการเสนอข่าวที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในเชิงศาสนาและชนกลุ่มน้อย

จากแนวคิดเหล่านี้ จะเห็นได้ว่า ในการคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์นั้น มีปัจจัยหลายประการ ที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในข่าวสารประจำวัน ที่จะนำเสนอต่อผู้อ่าน สำหรับในงานวิจัยนี้ เน้นศึกษานโยบายและแนวทางปฏิบัติขององค์กรที่เรียกว่า บรรทัดฐานองค์กร และทัศนคติ หรือความเป็นนักวิชาชีพ ที่เรียกว่า มาตรฐานวิชาชีพ

2. แนวคิดเรื่องบทบาทนายประตูข่าวสาร

เคิร์ต เลวิน (1947 , อ้างถึงใน เพ็ญแข เอี่ยมนิรันดร์ , 2537) ได้นำคำว่า "ผู้เฝ้าประตู" (Gatekeeper) มาใช้เป็นครั้งแรกในปี 1947 ซึ่งเขาได้ให้ข้อสังเกตว่า สารสนเทศจะเคลื่อนไปตามทางติดต่อต่าง ๆ อยู่เสมอ ซึ่งทางติดต่อเหล่านี้จะประกอบไปด้วย "บริเวณต่าง ๆ ที่เป็นประตู" อันเป็นที่เกิดการตัดสินใจขึ้นว่า จะยอมให้สารสนเทศผ่านเข้าไปหรือเคลื่อนต่อไปตามทางติดต่อนั้นหรือไม่ ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวจะกระทำไปตามกฎเกณฑ์อันตรงไปตรงมา หรือกระทำไปตามความรู้สึกส่วนตัวของ "ผู้เฝ้าประตู" ก็ได้ ในการอ้างอิงประกอบการศึกษานั้น เลวินได้อ้างข้อเปรียบเทียบกับกรณีการเคลื่อนไปของข่าวในการสื่อสารมวลชน นอกจากนี้ เลวิน ยังได้ให้คำจำกัดความ "ผู้เฝ้าประตู" ว่า คือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งมีอำนาจที่จะตัดสินใจว่า ข่าวหนึ่ง ๆ ควรปล่อยให้ผ่านหรือนำลงพิมพ์ หรือระงับไม่ปล่อยให้ผ่าน

White,D.M. (1950 , อ้างถึงใน พิระ จิตร โสภณ , 2537) ศึกษาเรื่อง นายประตูข่าวสาร ศึกษากรณีการคัดเลือกข่าว โดยใช้แนวคิดเรื่อง "ผู้เฝ้าประตู" หรือ "นายประตูข่าวสาร" ในการศึกษากิจกรรมของบรรณาธิการข่าวโทรพิมพ์ของ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอเมริกันฉบับหนึ่ง พบว่า จากต้นต่อแหล่งข่าว (สำนักข่าวโทรพิมพ์) จะมีข่าวสารมากมายหลายชิ้นส่งมายังสำนักงานหนังสือพิมพ์ หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ต่าง ๆ บรรณาธิการจะทำการคัดเลือกข่าวสารเพียงบางชิ้น เพื่อตีพิมพ์หรือออกอากาศ ส่วนอีกหลายชิ้นก็อาจจะถูกโยนทิ้งตะกร้า ข่าวสารที่ถูกคัดเลือกนี้จะถูกตัดแต่งให้เหมาะสมกับเวลา เนื้อที่หรือลักษณะของสื่อเพื่อส่ง ไปยังผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือ ผู้ชม

ถาวร บุญวัฒน์ (2538) กล่าวถึง "การเดินทางของข่าว" ว่า ข่าวหนังสือพิมพ์เริ่มเกิดขึ้นเมื่อมีเหตุการณ์ที่น่าสนใจเกิดขึ้น นักข่าวซึ่งออกหาข่าวตามปกติหรือมีคำสั่งจากหัวหน้ากองหรือหัวหน้าข่าวให้ออกไปทำข่าว อาจจะไปสังเกตการณ์ สัมภาษณ์บุคคลในเหตุการณ์ หรือบุคคลที่เป็น

เจ้าของข่าว หรือมีการจัดการแถลงข่าว เมื่อได้ข่าวมาแล้ว อาจจะไปเขียนเองที่สำนักงาน หรือส่งให้ผู้เรียบเรียงข่าวหรือรีไรเตอร์ (Rewriter) ทางโทรศัพท์หรือแฟกซ์

เมื่อรีไรเตอร์ ได้รับข่าวจากนักข่าวแล้ว ก็จัดการเขียนเสียใหม่ตามรูปแบบของข่าว อาจจะต้องตัดข้อมูลออกบ้าง ต่อเติมด้วยการหามาเพิ่มเติมเองบ้าง อาจมีการตกแต่งสีสันในข่าวบ้าง รีไรเตอร์เองมีสิทธิ์คัดเลือกข่าวได้ไม่มากนัก เมื่อเขียนเสร็จแล้วส่งไปให้หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหรือหน้าอื่นๆ ที่มีผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ เพื่อให้หัวหน้าข่าวหรือผู้ทำการคัดเลือกข่าว จัดระดับข่าวใหญ่ ข่าวรอง ข่าวเล็ก หรือบางข่าวทิ้งตะกร้าไปเลย

หัวหน้าข่าวเป็นผู้วินิจฉัยว่า ข่าวไหนเอา ข่าวไหนทิ้ง ข่าวไหนควรขึ้นพาดหัวใหญ่ พาดหัวรอง และพาดหัวเล็ก โดยใช้วิจารณญาณ หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า "Sense" ซึ่งเกิดจากหลักการผสมกับประสบการณ์

3. แนวคิดเรื่องบรรทัดฐานและวัฒนธรรมองค์กร

Peter M. Sandman (1972 , อ้างถึงใน เพ็ญแข เอี่ยมนิรัตน์ , 2537) ระบุว่า การตัดสินใจคัดเลือกข่าวต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่หรือลงพิมพ์ นอกจากจะได้รับอิทธิพลจากสถานภาพและบทบาทของผู้มีอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกข่าว ซึ่งหมายถึงผู้เฝ้าประตูสารของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ตลอดจนระดับของการตัดสินใจของผู้เฝ้าประตูสารแล้ว ปัจจัยอื่นที่นับว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากันก็คือการควบคุมภายในองค์กรของสถาบันสื่อมวลชนนั้นด้วย

ทฤษฎีองค์กรนี้ แสดงให้เห็นถึงกระบวนการทำงานขององค์กรข่าว และชี้ให้เห็นว่ากระบวนการคัดเลือกข่าวนั้นได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ในองค์กรเอง ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่

1. นโยบาย (Policy) คือนโยบายที่หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ มีการกำหนดไว้เกี่ยวกับการจะลงข่าวบางข่าว และงดเว้นไม่ลงพิมพ์ข่าวบางข่าว นโยบายสำคัญได้แก่ นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจ (Business Policy) เช่น กรณีเนื้อข่าวชิ้นใด หากว่าได้นำลงพิมพ์แล้ว จะทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกหรือทางลบต่อธุรกิจในเครือของตน นโยบายส่วนบุคคล (Personal Policy) นโยบายการเมือง (Political Policy) เป็นต้น

2. ผู้นำความคิด (Opinion Leader) หมายถึงอิทธิพลที่เกิดจากผู้นำทางความคิดในกระบวนการเลือกข่าว ซึ่งได้แก่ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในข่าวบางประเภท หรือแม้แต่ผู้ที่เสาะหา

รวบรวมข่าวบางข่าวมาโดยตรง กลุ่มอ้างอิง (Reference Groups) ภายในกองบรรณาธิการและผู้นำความคิดในบรรดาผู้สื่อข่าวเอง

3. ความคิดเห็นร่วมกันของคณะบรรณาธิการ (Concensus of Editorial Staff) ได้แก่การประชุมโต๊ะข่าวประจำวันในกองบรรณาธิการนั้น ๆ เพื่อตัดสินใจคัดเลือกข่าวประจำวัน

4. การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น มีอยู่ไม่น้อยที่บรรดาผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจคัดเลือกข่าว จะอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น และดูรายการวิทยุโทรทัศน์หรือสื่อมวลชนสาขาอื่น ๆ เพื่อศึกษาแนวโน้มในการเสนอข่าวที่คาดว่าผู้อ่านน่าจะให้ความสนใจ

ในงานวิจัยเรื่องปัจจัยในการเสนอข่าวสารพัดผลและการยอมรับของหนังสือพิมพ์ของอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ (2542) ซึ่งว่า นโยบายขององค์กรที่กำหนดโดยนายทุนหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์สามารถบงการให้นักข่าวเสนอข่าวอย่างที่ต้องการได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์นั้น คงอยู่ภายใต้ันโยบายขององค์กร ที่กำหนดอย่างเข้มแข็งจากนายทุนเจ้าของหนังสือพิมพ์ ที่มีผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นเป้าหมายสูงสุด

เช่นเดียวกับ สิริทิพย์ ชันสุวรรณ (2539) เห็นว่า เจ้าของหนังสือพิมพ์มีอำนาจในการว่าจ้างหรือไล่ออก ให้รางวัลชมเชย หรือลงโทษ ออกคำสั่งให้ทำหรือสั่งห้ามไม่ให้ทำ ทำให้เจ้าของหนังสือพิมพ์สามารถควบคุมเนื้อหาทั้งหมดของหนังสือพิมพ์เอาไว้ในมือได้เท่าที่ต้องการจะควบคุม ทั้งนี้เหตุผลที่จะให้หนังสือพิมพ์นั้นสนองประโยชน์ทางเศรษฐกิจของบริษัท รวมทั้งสนองความชอบไม่ชอบส่วนตัวของเจ้าของ และสนองความเชื่อมั่นในอุดมคติทางการเมืองของตน

นอกจากนี้ ชวรัตน์ เชิดชัย (2521) กล่าวว่า โฆษณาจะเป็นรายได้หลักขององค์กรสื่อทุกประเภท ขณะเดียวกันก็มีผลกระทบต่อผู้สื่อข่าวได้ ทำให้ผู้สื่อข่าวมีโอกาสบิดเบือนข่าวหรือเลือกประเด็นข่าวอย่างผิด ๆ ปกปิดหรือระงับข่าวสารข้อเท็จจริงบางอย่าง บางครั้งจะเห็นว่านโยบายขององค์กร จะไม่เสนอข่าวหรือเรื่องราวบางเรื่องที่พาดพิง หรือกระทบกระเทือนเกียรติคุณและชื่อเสียงของผู้ลงโฆษณาประจำ เพราะเกรงว่าผู้ลงโฆษณาจะยกเลิกการลงโฆษณานั้น

จากแนวคิดเรื่องบรรทัดฐานและวัฒนธรรมองค์กรนี้ จะทำให้สามารถเข้าใจถึงนโยบายองค์กร อันเป็นแบบแผนที่ปฏิบัติกันในองค์กร หรือบรรทัดฐานองค์กรซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคัดเลือก ข่าวสารประจำวันของผู้บริหารข่าวในองค์กรหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ

4. แนวคิดเรื่องมาตรฐานวิชาชีพ

พีระ จิโรโสภณ (2531) กล่าวถึง คำว่า "วิชาชีพ" (Profession) ว่า ได้มีผู้พยายามให้ความหมายแตกต่างกันไปหลายแง่มุม แต่จุดใหญ่ใจความแล้วหมายถึงอาชีพที่จะต้องมีความเป็นอิสระ ต้องคำนึงถึงสังคมเป็นสำคัญ ต้องมีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบ และจะต้องมีความรู้ความชำนาญเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ความเป็นอิสระที่กล่าวถึงในยุคปัจจุบันอาจจะเป็นไปไม่ได้ เช่น ทัศนวิทยา แพทย์ จะถือเป็นอาชีพอิสระอย่างชัดเจนก็ไม่ได้ เนื่องจากบางคนเป็นลูกจ้างของบริษัทหรือโรงพยาบาล ต้องทำตามนโยบายของนายจ้าง ส่วนในแง่ของการที่ต้องการมีความรู้ความชำนาญเฉพาะ ก็อาจจะเป็นจริงเฉพาะงานของอาชีพแพทย์หรือทัศนวิทยาเท่านั้น ส่วนอาชีพอื่น ๆ ก็อาจใช้ความรู้ ความชำนาญทั่วไปได้ ไม่จำเป็นต้องมีความรู้เฉพาะด้านมากนัก เช่น อาชีพนักหนังสือพิมพ์

สำหรับพฤติกรรมในเชิงวิชาชีพตามแง่สังคมวิทยา McLeod and Hawley (1964 , อ้างถึงใน Oguz B. Nayman ,1972) ได้กำหนดเกณฑ์ที่สำคัญไว้ 4 ประการคือ

1. ความเชี่ยวชาญ (Expertise) ความรู้เฉพาะด้านและทักษะเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับผู้ที่จะปฏิบัติวิชาชีพได้ดีในสังคม
2. ความเป็นอิสระ (Autonomy) ความเป็นอิสระในการใช้วิจารณญาณตัดสินใจของตนเองโดยปราศจากการขัดขวางจากภายนอก
3. พันธะต่อวิชาชีพ (Commitment) พันธะผูกพัน ความเสียสละ การอุทิศต่องานวิชาชีพ และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
4. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsibility) ความเป็นอิสระและเสรีภาพในวิชาชีพ ควรจะต้องประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อการทำงาน ต้องมีจรรยาบรรณและรับผิดชอบต่อสังคมเสมอ

อย่างไรก็ดี แบลร์ คอนเวอร์ส ศาสตราจารย์ภาควิชาวารสารศาสตร์ แห่งไอโอวา คอลเลจชี้ให้เห็นคำว่า "วิชาชีพ" นั้น ควรหมายถึง "สถานะในจิตใจซึ่งผลประโยชน์หรือความได้เปรียบส่วนตัว มิใช่เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการทำงาน แต่สิ่งที่สำคัญก็คือความรู้สึกในคุณค่าของการบริการในงานวิชาชีพแก่ผู้อื่น และการอุทิศเพื่อทำงานบริการนี้โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนแต่อย่างใด" จากความหมายนี้จะเห็นว่างาน "วิชาชีพ" นั้น เป็นงานเสียสละเพื่อส่วนรวมหรือสังคม นักนิเทศศาสตร์หรือนักวิชาชีพอื่น ๆ ที่มีทัศนคติเช่นนี้ ก็น่าจะได้ว่าเป็นนักวิชาชีพ (professional) หรือมีความเป็นนักวิชาชีพ (professionalism) ได้

ดังนั้น อาชีพที่ถือได้ว่าเป็น "วิชาชีพ" จึงไม่ได้จำกัดอยู่กับประเภทของอาชีพใดอาชีพหนึ่ง แต่ขึ้นอยู่กับทัศนคติ แนวโน้มหรือสภาวะของจิตใจ และ พฤติกรรมที่ผู้ประกอบวิชาชีพนั้นมีอยู่ หรือเป็นอยู่ว่า เข้าข่ายตามเกณฑ์ที่กำหนดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมาน้อยเพียงใด อาชีพนิเทศศาสตร์ โดยลักษณะที่เป็นงานบริการเพื่อสังคมประเภทหนึ่ง คือ ให้ข่าวสาร ความรู้ ความคิดเห็น และความบันเทิง และยังเป็นอาชีพที่ต้องการความรู้ความชำนาญ ความเป็นอิสระ มีเสรีภาพและความรับผิดชอบ ต่อสังคม จึงน่าจะถือได้ว่าเป็นวิชาชีพในระดับหนึ่งเช่นกัน จะเป็นมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับระดับความสำนึกและการปฏิบัติทางวิชาชีพของนักนิเทศศาสตร์นั่นเอง

สุภา ศิริमानนท์นักวิชาการและนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งของไทย (ปัจจุบันท่านเสียชีวิตไปแล้ว) ได้เคยบัญญัติศัพท์ "professional" หรือ "วิชาชีพ" ว่า "อาชีพ ปรกติญาณ" ซึ่งอธิบายได้ว่า การประกอบอาชีพทุกชนิดผู้ประกอบจักต้องมี "คุณลักษณะพิเศษ เฉพาะ" ในตัวของมันเอง ซึ่งเหมาะสมกับอาชีพนั้น ๆ อาชีพหนังสือพิมพ์เป็นอาชีพซึ่งมีผลกระทบต่อสาธารณะอย่างยิ่ง จนกระทั่งมีผู้นิยมและพยายามยกย่องให้เป็น "อาชีพปรกติญาณ" นักหนังสือพิมพ์จึงจำเป็นต้องเป็นบุคคล ผู้มีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะ ทำนองเดียวกับ อาชีพปรกติญาณทาง แพทย์และอาชีพปรกติญาณทางกฎหมาย (พิระ จิร โสภณ , อ้างแล้ว)

ประมะ สตะเวทิน (2541) กล่าวว่าความมีมาตรฐานทางวิชาชีพของสื่อมวลชน ถูกกำหนด โดยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ซึ่งการมีหรือไม่มีจรรยาบรรณ จึงแสดงถึงความมี มาตรฐานหรือไม่มีมาตรฐานของวิชาชีพสื่อมวลชนสาขานั้น ๆ ด้วย

สำหรับวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ได้ ร่างจรรยาบรรณของนักหนังสือพิมพ์ไทย เมื่อปี 2498 ซึ่งมีอยู่ 7 ประการคือ

1. รายงานข่าวด้วยความเที่ยงตรง สุภาพ ไม่ละเว้นการเสนอข้อเท็จจริงอันเป็นสาระ ประโยชน์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงใด ๆ
2. เคารพความไว้วางใจใด ๆ ที่ได้รับจากการติดต่อในหน้าที่
3. ส่งเสริมภราดรภาพอันบังเกิดจากความเป็นสมาชิกของสมาคม และละเว้นการถือเอา ประโยชน์ของเพื่อนสมาชิกเป็นของตนเองโดยไม่ชอบธรรม
4. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวในการปฏิบัติหน้าที่ และไม่รับสินจ้างรางวัลหรือผล ประโยชน์ใด ๆ อันเป็นเครื่องจูงใจให้ไม่เคารพหน้าที่และอาชีพ
5. ปฏิบัติการให้ได้มาซึ่งข่าว ภาพและเอกสารต่าง ๆ ด้วยวิธีการอันชอบธรรม

6. แสดงตนว่าเป็นผู้แทนหนังสือพิมพ์ ตอนจะสัมภาษณ์บุคคลใดบุคคลหนึ่งด้วยความมุ่งหมายจะนำเรื่องนั้น ๆ มาพิมพ์โฆษณา และ

7. รักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ และชื่อเสียงแห่งความเป็นนักหนังสือพิมพ์ไว้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่ราชอาณาจักร ยังได้ลงนามให้สัตยาบัน ประกาศจรรยาบรรณหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2519 มีสาระดังนี้

1. การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ เป็นภารกิจอันมีความสำคัญเหนืออื่นใด สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์

2. การเสนอข่าว ภาพ หรือการแสดงความคิดเห็นต้องเป็นไปด้วยความสุภาพ สุจริต ปราศจากความมุ่งหวังในประโยชน์ส่วนตน หรืออามิสสินจ้างใด ๆ

3. การเสนอข่าวต้องเสนอแต่ความจริง พึงละเว้นการต่อเติมเสริมแต่ง หากปรากฏว่าข่าวใด ๆ ไม่ตรงต่อความจริง ต้องรีบแก้ไขโดยเร็ว

4. การที่จะให้ได้ข่าว ภาพ หรือข้อมูลอย่างใด ๆ มาเป็นของตน ต้องใช้วิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์

5. ต้องเคารพต่อความไว้วางใจ ที่ได้รับมอบหมายจากการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพของตน

6. ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยถือเอาสาธารณประโยชน์เป็นสำคัญ ไม่ใช่ตำแหน่งที่แสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะโดยมิชอบ

7. ต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการบั่นทอนเกียรติคุณของวิชาชีพ หรือความสามัคคีของเพื่อนร่วมวิชาชีพ

ในปี 2540 ผู้บริหาร , เจ้าของ , บรรณาธิการ ผู้มีอำนาจเต็ม ของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ รวมทั้งผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย ได้ลงนามบันทึกเจตนารมณ์ โดยมีความเห็นพ้องกันว่าสมควรให้มี "สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ" อันเป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ควบคุมตนเองในหมู่ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ ยกย่องผู้ประกอบการวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์ และเพื่อสนับสนุนการรับรู้ข่าวสารของประชาชน

ทั้งนี้ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีมติเห็นชอบให้ตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541 (ประกาศ ณ วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2541) โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องที่สำคัญดังนี้

หมวด 2

จริยธรรมของหนังสือพิมพ์

ข้อ 4 หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำและครบถ้วน

ข้อ 5 หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน หรือหมู่คณะ

ข้อ 6 หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายาม ในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ข้อ 7 หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าว จนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 8 หนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรือมีอคติ จนเห็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 9 หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

ข้อ 10 เมื่อคัดลอกข้อความใดจากหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ต้องบอกที่มาของข้อความนั้น

ข้อ 11 การเสนอข่าวที่มีการพาดพิง อันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใด ๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย

ข้อ 12 ในกรณีที่มีการเสนอข่าวผิดพลาดหนังสือพิมพ์ต้องลงพิมพ์แก้ไข ข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

ข้อ 13 หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวโดยเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มา พึงระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

ข้อ 14 หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับ หากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้

หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดนามปากกาหรือนามแฝงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไว้เป็นความลับ

ข้อ 15 ในการเสนอข่าวหรือภาพใด ๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชน ของเด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาส

ในการเสนอข่าวตามวรรคแรก ต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาสนั้น ไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง

ข้อ 16 การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว

ข้อ 17 หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถี่ถ้วน

ข้อ 18 ในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

ข้อ 19 ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นการประกาศโฆษณาจะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

หมวด 3

จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ 20 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติกรใด ๆ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ข้อ 21 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่อวดอ้างหรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ เพื่อเรียกรื่องลือหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ไม่ชอบธรรม

ข้อ 22 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้างอันมีค่า หรือผลประโยชน์ใด ๆ เพื่อให้การกระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

หมวด 4

แนวปฏิบัติของหนังสือพิมพ์และผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ 23 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พึงละเว้นการรับอภิสิทธิ์ หรือตำแหน่ง เพื่อให้การกระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

ข้อ 24 การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ พึงตระหนักถึงความสำคัญของข่าวต่อสาธารณชน และไม่เสนอข่าวในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ข้อ 25 การได้มาซึ่งข่าวสาร หนังสือพิมพ์พึงใช้วิธีที่สุภาพและซื่อสัตย์

ข้อ 26 ในการแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์พึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธะกรณีอื่นใดนอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณะชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น

ข้อ 27 หนังสือพิมพ์ พึงละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ข้อ 28 หนังสือพิมพ์พึงใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบ ให้ประกาศโฆษณาทั้งหลายอยู่ภายในขอบเขตของศีลธรรม และวัฒนธรรม

หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังที่จะไม่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่น่าสงสัยว่าจะเป็นภัยแก่สังคมหรือสาธารณชน

ข้อ 29 หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่มีเหตุให้นำเชื่อว่าเจ้าของประกาศโฆษณานั้นเจตนาจะทำให้ผู้อ่านหลงเชื่อในสิ่งซึ่งมงาย

ข้อ 30 ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความหมายเหยียดหยามสำหรับวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศ มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับ และสมาคมนักหนังสือพิมพ์หลายสมาคม ได้กำหนดมาตรฐานและจรรยาบรรณไว้เพื่อเป็นมาตรฐานทางวิชาชีพของนักหนังสือพิมพ์ในสังกัด ซึ่งในที่นี้ได้ยกตัวอย่างข้อกำหนด หลักมาตรฐานและจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ต่างประเทศบางฉบับ บางสมาคม เพื่อเป็นแนวคิดในเรื่องมาตรฐานทางวิชาชีพดังนี้ (อ้างถึงใน พิระ , 2533)

หนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ ได้กำหนดหลักมาตรฐานทางวิชาชีพเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2520 ซึ่งมีสาระที่เกี่ยวข้องที่สำคัญดังนี้

นักข่าวและบรรณาธิการของวอชิงตันโพสต์ปฏิญาณ ที่จะปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ด้วยความยุติธรรมของจิตใจที่เปิดกว้างและปราศจากลำเอียงคติ การแสวงหาความเห็นที่แตกต่างและขัดแย้งจักเป็นภาระกิจประจำ การวิพากษ์วิจารณ์โดยบุคคลที่ถูกกล่าวหาหรือถูกทำร้ายจากเนื้อหาข่าวจะต้องได้รับการเสนอในข่าว มูลเหตุจูงใจของความคิดเห็นที่บุคคลอื่นมีต่อหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์จักต้องได้รับการสำรวจตรวจสอบเป็นประจำ และจักต้องยอมรับว่ามูลเหตุจูงใจนี้ อาจจะเป็นสิ่งประเสริฐหรือไร้สาระและอาจจะเป็นสิ่งที่ประจักษ์แจ้งหรือลึกลับได้ทั้งนั้น

หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ยังได้กำหนดบทบาทของนักข่าวไว้ว่า นักข่าวควรจักต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะต้องอยู่ข้างผู้อ่าน แยกตัวเองออกจากเวทีของเหตุการณ์ รายงานประวัติศาสตร์ แต่มิใช่เป็นคนสร้างประวัติศาสตร์เสียเอง

ในส่วนของการระงับแหล่งข่าวนั้น วอชิงตันโพสต์ มีข้อกำหนดดังนี้ หนังสือพิมพ์นี้ปฏิญาณที่จะเปิดเผยแหล่งของข่าวสารทั้งหมด เว้นแต่การเปิดเผยนั้นจะเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของแหล่งข่าว และเมื่อตกลงที่จะปกปิดแหล่งข่าว แหล่งข่าวนั้นจะไม่ถูกเปิดเผยให้คนภายนอกล่วงรู้เป็นอันขาด

ทั้งนี้ ก่อนที่แหล่งข่าวใดจะได้รับการยินยอมว่าไม่สามารถระบุออกมาได้ชัดเจนจริง ๆ หนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์จะให้ความพยายามที่เหมาะสมทุก ๆ ทางค้นคว้าหาให้ได้จากบันทึกหรือแหล่งต่าง ๆ และหากทำไม่ได้จริง ๆ นักข่าวก็ต้องระบุเหตุผลว่าทำไมจึงไม่สามารถระบุแหล่งข่าวได้ชัดเจน รวมทั้งต้องให้ผู้อ่านรับรู้ได้ด้วย

การขโมยความคิด (Plagiarism) เป็นอีกใจความสำคัญหนึ่งที่วอชิงตันโพสต์กำหนดหลักเกณฑ์ว่า การรวบรวมแหล่งของเอกสารข้อความทางหนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นที่จะต้องกระทำอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน การขโมยคัดลอกความคิดของผู้อื่นในทางการหนังสือพิมพ์ถือว่าเป็นบาปที่อภัยให้ไม่ได้

ในเรื่องของความเที่ยงธรรมนั้น หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ ประกาศว่าความเที่ยงธรรมเป็นผลมาจากตัวอย่างการปฏิบัติที่ง่าย ๆ บางประการดังนี้

1. ข่าวหรือเรื่องราวที่เขียนจะไม่เที่ยงธรรมถ้าละเว้นการเสนอข้อเท็จจริงที่เด่นหรือสำคัญ ดังนั้นการเที่ยงธรรมจึงรวมความสมบูรณ์ (Completeness) ไว้ด้วย
2. ข่าวใด ๆ จะเรียกว่าความเที่ยงธรรมไม่ได้ หากไม่รวมข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและสอดคล้องตรงประเด็น (Relevance) กับเรื่องราวนั้น ๆ
3. ไม่มีข่าวใดจะเรียกว่าเที่ยงธรรมได้ ถ้ามันทำให้ผู้อ่านเข้าใจไขว้เขวหรือแม่หลอกลวง ทั้งโดยจงใจหรือเผลอเธอ ดังนั้นความเที่ยงธรรมจะรวมถึงความซื่อสัตย์ (Honesty) ต่อผู้อ่านด้วย
4. ข่าวที่เที่ยงธรรมนั้น นักข่าวจักต้องไม่ซ่อนเร้นความลำเอียง หรืออารมณ์ของเขาภายใต้คำที่เป็นนัย ๆ เช่น "ปฏิเสธ" (Refuse) " ทั้ง ๆ ที่ " (Despite) " ยอมรับ " (Admit) และ "มากมาย" (Massive) ดังนั้น ความเที่ยงธรรมจำเป็นต้องมี ความตรงไปตรงมา (Straight forwardness) มากกว่าความมีสีสันน่าสนใจ

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ ยังมีนโยบายแยกคอลัมน์ข่าวจากหน้าความคิดเห็นอย่างจริงจังและเด็ดขาด ซึ่งการแยกนี้มีความตั้งใจที่จะให้ผู้อ่านได้รับข้อเท็จจริงจากหน้าข่าว และได้รับข้อคิดเห็นจากหน้าบรรณาธิการ หรือบทความความคิดเห็นอย่างชัดเจน แต่การแยกนี้มิได้ตั้งใจจะจัดคอลัมน์ข่าวในลักษณะ การรายงานแบบเจาะลึก การวิเคราะห์ข่าว และการวิจารณ์ข่าวซึ่งเป็นคอลัมน์ที่จะต้องบอกให้ผู้อ่านได้รับทราบแตกต่างไปจากการเสนอข่าวข้อเท็จจริงโดยปกติเสมอ เช่น การระบุชื่อผู้เขียนหรือผู้รายงานข่าว

การนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์บางครั้ง มีเรื่องราวของสิ่งลึกลับมาจนอาจารย์เข้ามา ซึ่งในกรณีนี้วอชิงตันโพสต์ประกาศว่า จะหลีกเลี่ยงจากสิ่งลึกลับ และเรื่องลึกลับมาจนอาจารย์ต่าง ๆ เว้นแต่ในกรณีเป็นประเด็นสำคัญของข่าว ซึ่งถ้าขาดไปก็อาจทำให้ขาดความเข้าใจที่ชัดเจนได้ การเสนอเรื่องที่ล่อแหลมต่อเหตุลึกลับมาจนอาจารย์ จะต้องได้รับการอนุมัติจากบรรณาธิการบริหาร หรือรองฯ เสมอ

ทั้งนี้ วอชิงตันโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์ที่เคารพในเรื่องรสนิยมที่ดี และความเป็นผู้ดี และเข้าใจเสมอว่าแนวความคิดเกี่ยวกับรสนิยมและความเป็นผู้ดีของสังคมนั้นเปลี่ยนแปลงได้เสมอ คำบางคำที่ถือเป็นการก้าวร้าวสำหรับสังคมยุคปัจจุบัน อาจจะเป็นคำที่ใช้กันทั่วไปเป็นปกติในสังคมยุคต่อมา แต่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ก็จะละเว้นความมักมากในเรื่องการกระทำต่าง ๆ

Milwaukee Journal เป็นอีกฉบับหนึ่งที่ได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจริยธรรม ซึ่งออกสู่สาธารณชนเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 1973 โดยที่ได้ตั้งสมมติฐานว่า กองบรรณาธิการควรจะตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์และอยู่อย่างมีเกียรติ อีกทั้งยึดมั่นอยู่กับจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ที่ดีที่สุด ซึ่งคำกล่าวนี้เป็นมาตรฐานทางวิชาชีพ ที่ตั้งใจจะย้ำเน้นประเพณีของหนังสือพิมพ์ที่ตั้งขึ้นมาในเรื่องความประพฤติด้านจริยธรรม

ส่วน The Chicago Sun Times and Daily News ได้กำหนดหลักมาตรฐานแห่งวิชาชีพเมื่อ 1 ตุลาคม 1974 โดยบัญญัติว่า "ความซื่อสัตย์มั่นคงหรือบูรณภาพของ The Chicago Sun Times and Daily News ขึ้นอยู่กับชื่อเสียงในเรื่องความยุติธรรม (Fairness) และความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) โดยรักษาคอรัลล์ไม่ให้ปราศจากความคิดเห็นและความลำเอียง

หลักเกณฑ์ที่จะเสนอต่อไปนี้ จัดทำเพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักหนังสือพิมพ์สังกัด The Chicago Sun Times and Daily News และเพื่อเป็นข้อมูลให้สาธารณชน ซึ่งเป็นนโยบายแห่งมาตรฐานวิชาชีพ ไม่มีหลักเกณฑ์ใดที่ใช้ได้ในทุกสถานการณ์ และไม่มีแนวทางหรือกฎเกณฑ์อะไรที่จะมีค่ามากไปกว่า ความซื่อสัตย์มั่นคง หรือ บูรณภาพที่เกิดขึ้น จากการตัดสินใจวันต่อวัน โดย กองบรรณาธิการที่อุทิศให้กับการแสวงหา และเผยแพร่ความจริง (Truth) อย่างตรงไปตรงมา

ในเรื่องของความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) The Chicago Sun Times and Daily News กำหนดมาตรฐานไว้ดังนี้

1. ทุก ๆ ความพยายามจะมีเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด บิดเบือน (Errors or Inaccuracies) อภัยไม่ได้สำหรับความบกพร่องที่เกิดจากการละเลยตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือข้อกล่าวอ้าง
2. รูปภาพและพาดหัวหนังสือพิมพ์ควรจะตรงกับข้อเท็จจริงของเนื้อหา
3. ความผิดพลาดควรจะได้รับแก้ไขทันที และโดยปราศจากอคติ มันเป็นไปได้ที่จะไม่มีความผิดพลาด และเป็นเรื่องง่ายที่จะแก้ไขให้ถูกต้อง ซึ่งเราก็ไม่ควรหวั่นเกรงที่จะยอมรับความผิดพลาดนั้น

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ ยังได้วางมาตรฐานเกี่ยวกับ การให้โอกาสทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม (Fair Play) ไว้ดังนี้

1. บุคคลหรือองค์กรใด ๆ สมควรมีสติหิริซึ่งในทันทีที่ชื่อเสียงของเขาได้รับความกระทบกระเทือนพร้อม ๆ กันไป
2. ความพยายามทุก ๆ อย่างควรจะกระทำเพื่อให้การนำเสนอของเราเป็นไปอย่างรอบด้าน (มาจากทุก ๆ ฝ่าย) ในประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงกันอยู่
3. การอ้างโดยไม่ระบุที่มา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงกัน ควรหลีกเลี่ยง เว้นกรณีเป็นที่ประจักษ์ชัดสำหรับผู้อ่านว่ามีเหตุผลเพียงพอ จำเป็นต้องปกปิดแหล่งที่มา
4. หนังสือพิมพ์ถือเป็นพันธกิจที่จะต้องคุ้มครอง และปกป้องการเปิดเผยซึ่งที่มาจากข่าวอันเชื่อถือได้ของผู้ซึ่งให้ข้อมูลอันมีคุณค่าทางข่าวแก่เรา
5. บทวิเคราะห์หรือบทความความคิดเห็น จะมีภาระหน้าที่มาอย่างเหมาะสมดังได้กล่าวมาแล้ว และต้องรักษาความแตกต่างโดยชัดเจนจากส่วนที่เป็นข่าว

สำหรับ สมาคมนักหนังสือพิมพ์อาชีพ Sigma Delta Chi กำหนดหลักจรรยาบรรณ (ปรับปรุงปี ค.ศ. 1973) โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า ภาระหน้าที่ของนักหนังสือพิมพ์ก็คือการเสนอความจริง (Truth) รวมทั้งความรับผิดชอบ ตลอดจนพันธกิจซึ่งต้องการนักหนังสือพิมพ์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเฉลียวฉลาด เป็นกลาง (Objectivity) แม่นยำ (Accuracy) และ ยุติธรรม (Fairness)

หลักจรรยาบรรณที่สำคัญประการหนึ่งของสมาคมแห่งนี้คือ ไม่ตีพิมพ์หรือออกอากาศสิ่งที่ไม่มีความเชื่อถือได้ รวมทั้งจะต้องระลึกรถึงจรรยาบรรณของนักข่าวที่จะต้องปกป้องแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้

ในเรื่องความถูกต้องแม่นยำและความเป็นกลาง (Accuracy and Objectivity) สมาคมแห่งนี้ ได้กำหนดมาตรฐาน ดังนี้

1. ความจริง (Truth) เป็นเป้าหมายสูงสุด
2. ความเป็นกลางในการเสนอข่าวเป็นเป้าประสงค์อีกอันหนึ่ง ซึ่งเป็นดั่งสัญลักษณ์ของนักหนังสือพิมพ์ที่มีประสพการณ์ เป็นมาตรฐานที่ต้องการและน่ายกย่อง
3. ไม่มีคำว่า ขอโทษ สำหรับการบิดเบือน (Inaccuracy) และ ความเลินเล่อ (Thoroughness)

4. การพาดหัวของหนังสือพิมพ์ควรจะต้องตรงกับเนื้อหาที่นำเสนอ รูปภาพและการออกอากาศก็ควรที่จะสะท้อนซึ่งเนื้อหาหลักของเรื่อง

5. การลำเอียง หรือเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในบทบรรณาธิการ ซึ่งเป็นที่รู้กันว่าบิดเบือนความจริง ถือว่าเป็นบ่อนทำลายจิตวิญญาณแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์อเมริกา

6. นักหนังสือพิมพ์ตระหนักถึงการเสนอบทวิเคราะห์ บทความคิดเห็น บทบรรณาธิการที่แสดงความคิดเห็นในเรื่องของสาธารณะ นักหนังสือพิมพ์ยอมให้สิทธิในการเสนอสิ่งเหล่านี้โดยบุคคลซึ่งมีความสามารถ

7. บทความพิเศษ หรือการนำเสนอโดยบุคคลที่เป็นตัวแทนแห่งกลุ่มผลประโยชน์ใด ๆ หรือโดยความคิดเห็นส่วนตัว ควรจะมีการระบุให้ทราบด้วย

ส่วนการให้โอกาสทุกฝ่ายโดยเท่าเทียม (Fair Play) สมาคมฯ ได้กำหนดมาตรฐานไว้ดังนี้

1. สื่อมวลชนไม่ควรเสนอเรื่องที่เป็นทางการอันมีผลต่อชื่อเสียงหรือคุณธรรม เขาไม่มีโอกาสที่จะแก้ต่างชี้แจง

2. สื่อมวลชนต้องไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคล

3. สื่อมวลชนไม่ควรที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ในเรื่องที่ผิดศีลธรรม และอาชญากรรม

4. สื่อมวลชนมีหน้าที่จะต้องแก้ไขความผิดพลาดของตน โดยทันทีและสมบูรณ์

5. นักหนังสือพิมพ์ควรมีความรับผิดชอบต่อสาธารณชนในการรายงานข่าว และสาธารณชนก็ควรได้รับการส่งเสริมให้สามารถแสดงข้อข้องใจที่มีต่อสื่อมวลชน

ไม่เพียงแต่ ในแต่ละหนังสือพิมพ์ หรือสมาคมหนังสือพิมพ์เท่านั้น การกำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพในต่างประเทศ ยังมีในลักษณะการรวมตัวกันของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์อีกด้วย ซึ่งบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ของสหรัฐอเมริกา เป็นตัวอย่างที่ว่านี้

คณะกรรมการของ ASNE (American Society of Newspaper Editors) ได้มีมติกำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพของนักหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 1975 เพื่อกระตุ้นให้เกิดการกระทำที่มีความรับผิดชอบ และมีจรรยาบรรณมากขึ้น ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์หลักของการรวบรวมข่าวสาร การกระจายข่าวสารให้ประชาชน ก็เพื่อก่อให้เกิดความผาสุกในสังคม โดยการแจ้งข่าวแก่ประชาชน เพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถตัดสินใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้นหากนักหนังสือพิมพ์ที่ใช้อำนาจไปในทางที่ผิดๆ เพื่อสนองความต้องการหรือผลประโยชน์ของตนเองย่อมจะไม่ได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน

2. เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ต้องอยู่ในขอบเขตที่จะไม่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือโจมตีผู้อื่นอย่างไร้เหตุผล ไม่นำไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มหรือผลประโยชน์ส่วนตัว แต่ต้องทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

3. อิสรภาพ นักหนังสือพิมพ์ต้องหลีกเลี่ยงความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ที่ไม่เหมาะสม โดยจะต้องไม่ยอมรับหรือสนใจในกิจกรรมที่มีขึ้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์

4. ความจริงและความถูกต้อง การเสนอข่าวควรถูกต้อง ไม่มีอคติและยุติธรรม บทความต่าง ๆ และการแสดงความคิดเห็นควรมีมาตรฐานความถูกต้องที่เหมือน ๆ กัน และยึดถือเอาข้อเท็จจริงเป็นหลัก ถ้ามีข้อผิดพลาดก็ต้องรีบแก้ไขทันที

5. ความเป็นกลาง การรายงานข่าวถ้ามีการแทรกความคิดเห็น ควรจะบอกไว้อย่างชัดเจน และควรให้บรรณาธิการตรวจสอบก่อน

6. ยุติธรรม นักหนังสือพิมพ์ควรเคารพสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชน มีการยืนยันเหตุผลให้ประชาชนได้ทราบเพื่อแสดงถึงความยุติธรรมและความถูกต้องในการรายงานข่าวและควรเปิดโอกาสให้บุคคลที่ถูกกล่าวหาได้อธิบายแก้ข้อกล่าวหาของเขา ควรมีการระบุแหล่งของข่าวสารที่ได้มาอย่างชัดเจน ถ้าสามารถเปิดเผยได้

จากจรรยาบรรณขององค์กรวิชาชีพต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า ประเด็นหลัก ที่เป็นตัวกำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพมักจะประกอบด้วยความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความมีเสรีภาพ ความมีน้ำใจนักกีฬา ความเป็นกลาง ความเที่ยงธรรม การนำเสนอความจริง และความมีมารยาท ซึ่งตัวกำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพเหล่านี้ จะได้นำมาใช้เป็นกรอบในการสำรวจมาตรฐานวิชาชีพของหนังสือพิมพ์รายวันไทยว่า มีบทบาทหรือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวประจำวัน ของผู้บริหารข่าวในแต่ละวัน ในองค์กรหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ หรือไม่เพียงใด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

Lawrence Kohlberg (1969) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ที่สนใจศึกษาจริยธรรม ได้สร้างทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก โดยวิธีการสัมภาษณ์ จากสภาพการณ์สมมติ ในลักษณะของการตัดสินใจความดี หรือไม่ดี ถูกหรือผิด (Hypothetical Moral Dilemmas) จำนวน 10 เรื่อง ซึ่งจากการศึกษา Kohlberg สามารถคิดตั้งเป็น ทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรม ซึ่งแบ่งขั้นพัฒนาการ โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมหรือจรรยาวิพากษ์ (Moral Judgement) ได้เป็น 6 ขั้นด้วยกัน โดยการสร้างทฤษฎีนั้น Kohlberg มีความเชื่อพื้นฐานดังต่อไปนี้ (อ้างถึงใน อรรถวสุ , 2540)

1. พัฒนาการทางจริยธรรมของแต่ละบุคคล จะผ่านไปตามลำดับขั้นพัฒนาการ โดยมีพื้นฐานมาจากการใช้เหตุผลเชิงตรรกศาสตร์
2. การรับรู้ทางสังคม (Social Perception) และบทบาททางสังคม (Roletaking) ของแต่ละบุคคลนั้น จะมีความสัมพันธ์ในลักษณะปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับพัฒนาการทางจริยธรรมของเขา
3. บุคคลที่จะมีจริยธรรมขั้นสูง หรือการใช้เหตุผลทางจริยธรรมขั้นสูงได้นั้น จะต้องสามารถใช้เหตุผลเชิงตรรก และความสามารถในการรับรู้ทางสังคมในระดับสูงก่อน

และด้วยความคิดพื้นฐานนี้ Kohlberg จึงค้นคว้าวิจัยกับเด็กอายุ 10-13-16 ปี ในประเทศต่าง ๆ 6 ประเทศ ซึ่งมีวิธีการศึกษาใช้วิธีสัมภาษณ์ โดยใช้สภาพการณ์สมมติ ปัญหาจริยธรรม (Hypothetical Moral Dilemmas) 9 เรื่อง คำถามที่ใช้เป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้รับการสัมภาษณ์คิดหาเหตุผลในการตอบปัญหาแต่ละเรื่อง และ โคลเบอร์ก์ ได้นำคำตอบเหล่านั้นมาวิเคราะห์ สร้างระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมหรือจรรยาวิพากษ์ไว้เป็น 3 ระดับ โดยแต่ละระดับมีเหตุผลทางจริยธรรมหรือจรรยาวิพากษ์ แบ่งเป็นระดับละ 2 ขั้น ดังนี้

1. ระดับระดับก่อนการมีจริยธรรมอย่างเป็นเหตุเป็นผล (Preconventive Level) ในระดับนี้พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลจะขึ้นอยู่กับเหตุผล ที่ผู้มีอำนาจกำหนดให้ หรือเพื่อประโยชน์ของตนเองเป็นใหญ่ โคลเบอร์ก์ แบ่งขั้นพัฒนาการไว้ดังนี้ คือ

1.1 ระดับจริยธรรมของผู้อื่น (Heteronomous Morality) ได้แก่การที่เด็กจะตัดสินใจพฤติกรรมใดถูกหรือผิดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจเหนือพฤติกรรมของเขา กำหนด ได้แก่บิดา มารดา หรือครูอาจารย์ของเขา

1.2 ผลประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ (Individualism and Instrumental Purpose and Exchang) ในขั้นนี้พฤติกรรมที่อิงตามเหตุผลของเด็ก จะขึ้นอยู่กับรางวัล หรือสิ่งของที่เขาจะได้รับ ถ้าเขาได้รับรางวัล เช่นคำชม ขนมน เงิน ในการกระทำใด ๆ ก็แสดงว่าพฤติกรรมนั้นถูกต้องอิง

2. ระดับมีจริยธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้บุคคลเริ่มใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมากำหนดความถูกต้อง ความดี ความควร โดยเริ่มจากการยอมรับของกลุ่มขึ้นเป็นกฎเกณฑ์ที่กำหนดในสังคม เช่น ระเบียบ ประเพณี จนถึงกฎหมาย เหตุผลทางจริยธรรมในระดับนี้อาจแบ่งได้เป็น 2 ชั้นคือ

2.1 การยอมรับของกลุ่ม (Mutual Interpersonal Expectations Relationships and Interpersonal Conformity) พฤติกรรมที่ถูก ที่ดี ที่ควร ในขั้นพัฒนาการวัยนี้คือ การยอมรับของกลุ่ม หรือการยอมรับของพรรคพวกเพื่อนพ้อง เช่นกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

2.2 ระเบียบระบบของสังคม (Social System and Conscience) ในขั้นนี้ พฤติกรรมที่ถูก ที่ดี ที่ควร ขึ้นอยู่กับระเบียบ ประเพณี หรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้ หรือตั้งไว้ เช่นการฆ่าสัตว์ไม่ดี เป็นต้น

3. ระดับมีจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ (Post conventional Level) ในระดับนี้ พฤติกรรมทางจริยธรรมของ Kohlberg นั้น ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสังคม และกระบวนการสังคมประจักษ์ของบุคคล สิ่งที่ดีที่งามถูกต้องคือสิ่งที่คนในสังคมส่วนมากยอมรับว่าเป็นสิ่งดี สิ่งงาม สิ่งที่ถูกที่ควร และจากการเรียนรู้ในการเป็นสมาชิกของสังคม สามารถทำให้บุคคลพัฒนาสิ่งที่ดีที่ควรได้ด้วยตนเอง ในลักษณะที่เป็นสากลนิยม โคลเบอร์ค ได้แบ่ง พัฒนาการจรรยาวิพากษ์ในระดับนี้เป็น 2 ชั้นคือ

3.1 สัญญาสังคม (Social Contract or Utility and Individual rights) พฤติกรรมที่ดี ที่ถูก ในขั้นนี้ ได้แก่ พฤติกรรมที่เสี่ยงส่วนมากในสังคมยอมรับ เช่นการช่วยเหลือคนจนเป็นของดี เพราะคนส่วนมากยอมรับและเห็นด้วย

3.2 คุณธรรมสากล (Universal Ethical Principles) เหตุผลที่ใช้ในจรรยาวิพากษ์ขั้นนี้ Kohlberg เชื่อว่าน่าจะเป็นความถูกต้องที่เป็นสากล เช่น ความถูกต้องที่ใด หรือสถานการณ์ใดก็ตาม และคุณธรรมสากลนี้จะหล่อหลอมในจิตของมนุษย์โดยกาลเวลา และด้วยกระบวนการสังคมประจักษ์ของมนุษย์แต่ละคน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากทฤษฎีของ Kohlberg นี้ Singletary (1990) ได้ศึกษาประเภทต่าง ๆ ของแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน 13 ประเภท ซึ่งสามารถเทียบเคียงกับขั้นการพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของ Kohlberg ได้ดังนี้

ระดับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg	แรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนของ Singletary
1. ระดับก่อนมีจริยธรรมอย่างเป็นเหตุเป็นผล 1.1 ระดับจริยธรรมของผู้อื่น 1.2 ผลประโยชน์ของตนเองเป็นใหญ่	การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม ความต้องการความก้าวหน้า ทัศนคติที่ว่า ความรู้คืออำนาจ ทำทุกอย่างเพื่อให้งานสำเร็จ
2. ระดับมีจริยธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ 2.1 การยอมรับของกลุ่ม 2.2 กฎเกณฑ์ของสังคม	อิงกับความคิดของเพื่อนร่วมงาน ขึ้นอยู่กับมาตรฐานของหัวหน้าหรือองค์กร ความสนใจของสาธารณชน บรรทัดฐานของสังคม
3. ระดับมีจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ 3.1 สัญญาสังคม 3.2 คุณธรรมสากล	มาตรฐานในวิชาชีพ ความเชื่อถือของประชาชน หลักกฎหมาย สามัญสำนึกทางจริยธรรม ความเชื่อทางศาสนา

จากการศึกษาต่อมาของ White (1991) ก็สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ประกอบด้วยตัวแปรในเรื่อง ความก้าวหน้าในวิชาชีพ และการขาดความรู้ ความสนใจในจริยธรรม ความรู้คืออำนาจ และบรรทัดฐานของสังคม เป็นปัจจัยที่ประกอบด้วยแรงจูงใจที่ไม่เป็นที่ต้องการของสังคม ส่วนปัจจัยที่ประกอบด้วยตัวแปรแรงจูงใจในเรื่อง ศาสนา เป็นปัจจัยที่ประกอบด้วยแรงจูงใจที่เป็นที่ต้องการของสังคม

จากทฤษฎีข้างต้น จะได้นำระดับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมดังกล่าว มาเป็นตัววัดระดับจริยธรรม อันเป็นมาตรฐานทางวิชาชีพ ของผู้บริหารข่าวในแบบสอบถามต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในเรื่องการคัดเลือกข่าวนั้น ส่วนใหญ่มักจะเป็นการวิจัยในเรื่องของการคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่นำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ และปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าว รวมทั้งการลำดับความสำคัญของข่าว ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกข่าวดังกล่าว มีดังนี้

รัศมี อธิวัตรณพงศ์ (2531) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์" โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันประเภทเพ่งคุณภาพ ประเภทประชานิยม และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม พบว่า การพิจารณาเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ได้ใช้เกณฑ์ในการพิจารณา และอาศัยปัจจัยบางประการเป็นแนวทางในการคัดเลือกข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น ความสำคัญของหน่วยงานที่ส่งข่าวประชาสัมพันธ์ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ จะได้จากข่าว ประโยชน์ที่หนังสือพิมพ์จะได้รับจากการลงข่าว ลักษณะความสำคัญของเนื้อหาข่าวที่จะลงพิมพ์ วิธีการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างบรรณาธิการกับผู้นำข่าวประชาสัมพันธ์ไปให้ลงพิมพ์ และคุณภาพของข่าวประชาสัมพันธ์ที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน

อรนุช เลิศจรยารักษ์ (2531) ศึกษาวิจัยเรื่อง "วิธีการคัดเลือกข่าวและจัดลำดับความสำคัญของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร" พบว่า วิธีการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวขึ้นอยู่กับ หัวข้อฝ่ายข่าวและบรรณาธิการข่าวเป็นสำคัญ โดยที่ยึดหลักการบริหารนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานีโทรทัศน์ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบการ บริหารงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เป็นแนวทางในการคัดเลือก

ธงชัย มหาไตรภพ (2532) ศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ กระบวนการคัดเลือกข่าวสำหรับลงพิมพ์ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 4 ฉบับ" พบว่า คุณค่าของข่าว มีอิทธิพลต่อการพิจารณาคัดเลือกข่าว รวมทั้งความสนใจส่วนตัวของผู้เฝ้าประตู่ข่าว ได้แก่ เหตุการณ์ซึ่งผู้คัดเลือกข่าวแต่ละคนมีความสนใจอย่างรุนแรงเป็นพิเศษเฉพาะตัว เช่น เรื่องเกี่ยวกับศาสนา การเมือง หรือเรื่องเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ตนสนใจหรือเป็นสมาชิกอยู่ นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า การทำงานของผู้ทำหน้าที่คัดเลือกข่าวจะทำงานเป็นหมู่คณะ

ณรงค์ศักดิ์ ศรีนนทา (2534) ทำการวิจัยเรื่อง "เนื้อหาและแนวทางการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย" พบว่า ความสนใจส่วนตัวของบรรณาธิการ และหัวหน้าข่าวต่อเหตุการณ์ ความคิดเห็นของคนในกองบรรณาธิการ หรือนโยบายของเจ้าของหนังสือพิมพ์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการคัดเลือกข่าว โดยบางปัจจัยก็มีอิทธิพลในระดับสูง บางปัจจัยก็มีอิทธิพลในระดับต่ำ

เพ็ญแข เอี่ยมนิรรัตน์ (2537) ศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าวต่างประเทศเพื่อลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวัน 4 ฉบับ" พบว่า ความสนใจส่วนตัวของผู้คัดเลือก เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวต่างประเทศของหนังสือพิมพ์มติชน ความสนใจส่วนตัวของผู้คัดเลือกนี้ เพ็ญแข อธิบายว่า ถึงแม้ว่าการจัดทำข่าวต่างประเทศของหนังสือพิมพ์มติชน จะไม่มีการประชุมโต๊ะข่าวต่างประเทศอย่างเป็นทางการระหว่างนักข่าว แต่ทุกคนก็มีแนวความคิดในการพิจารณาคุณค่าของข่าวเป็นไปในแนวเดียวกันเป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นผลมาจาก การเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงาน สิ่งเหล่านี้ทำให้ทุกคนได้รับการหล่อหลอม และรับเอาวัฒนธรรม ความคิด ที่เป็นไปในแนวเดียวกันโดยไม่ได้ตั้งใจ

การุณย์ มีถม (2540) ได้วิจัยเรื่อง "การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์" พบว่า ข้อแตกต่างในการพิจารณาคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เกิดจากผู้มีอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือก ซึ่งเป็นผู้ที่ทำงานอยู่ในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ มาเป็นเวลานาน นอกจากจะมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์แล้ว ยังมีบางสิ่งบางอย่างที่ถูกปลูกฝังสืบทอดมาจากการทำงานในหนังสือพิมพ์นั้น ๆ เป็นเวลานาน ซึ่งอาจเรียกได้ว่าสิ่งนี้คือ "เอกลักษณ์" ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ซึ่งส่งผลให้การวินิจฉัยคุณค่าของข่าวในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับแตกต่างกันออกไป แม้ว่า จะเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเดียวกัน เน้นนำเสนอข่าวประเภทเดียวกันก็ตาม

อรรถวุฒิ จันทร์บุษราคัม (2539) วิจัยเรื่อง "ความตรงเชิงโครงสร้างและความสามารถในการทำนาย ของแบบทดสอบวัดระดับแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน" โดยการศึกษาแบบแผนการจับกลุ่มของข้อความ ที่สะท้อนถึงแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นจากแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนของ Singletary (1990) จำนวน 13 ประเภท และหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนการจับกลุ่มของแรงจูงใจที่พบ กับการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนในสถานการณ์ที่ตัดสินใจได้ยาก

ผลการวิจัยพบว่า แบบแผนการจับกลุ่มของแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน (ต่อไปขอเรียกว่า ปัจจัย) สามารถแบ่งได้เป็น 4 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ประกอบด้วย แรงจูงใจที่เกี่ยวกับมาตรฐานในวิชาชีพ ความเชื่อถือของประชาชน และหลักกฎหมาย

ปัจจัยที่ 2 ประกอบด้วย แรงจูงใจเกี่ยวกับการทำทุกอย่างเพื่อให้งานสำเร็จ ขึ้นอยู่กับมาตรฐานของนายจ้าง ความสนใจของสาธารณชน และบรรทัดฐานของสังคม

ปัจจัยที่ 3 ประกอบด้วย การไม่มีความรู้ความสนใจในจริยธรรม และแรงจูงใจเกี่ยวกับการต้องการความก้าวหน้าส่วนตัว

ปัจจัยที่ 4 ประกอบด้วยแรงจูงใจเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา

เมื่อนำคะแนนปัจจัย (Factor Score) ของแต่ละปัจจัย มาหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่มีการตัดสินใจ ในทางที่มีจริยธรรมต่ำ กับกลุ่มที่มีการตัดสินใจที่มีจริยธรรมสูง พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มทั้งสองในปัจจัยที่ 2 และ 3 กล่าวคือ ผู้ที่เห็นด้วยกับปัจจัยทั้งสองนี้มีการตัดสินใจในทางที่มีจริยธรรมต่ำ ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับปัจจัยทั้งสองนี้มีการตัดสินใจในทางที่มีจริยธรรมสูง แสดงว่า ปัจจัยที่ 2 และ 3 ที่ได้จากการศึกษานี้สามารถทำนายถึงการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนได้

สำหรับในต่างประเทศ Donald K. Wright (1975) ได้วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ระดับมาตรฐานวิชาชีพของนักหนังสือพิมพ์แคนาดา" พบว่า ระดับมาตรฐานวิชาชีพของนักหนังสือพิมพ์แคนาดาดีกว่าครึ่งหนึ่ง มีระดับมาตรฐานค่อนข้างสูง แต่ยังไม่พอใจกับสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ในปัจจุบัน ผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่ม ที่มีระดับวิชาชีพสูง และปานกลาง รู้สึกว่าตัวเองไม่ได้รับโอกาสมากพอในการแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และลำบากใจที่จะยอมรับความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ในทางตรงข้าม การศึกษาระดับมาตรฐานวิชาชีพในประเทศอื่น ๆ พบว่า มีจำนวนมากที่มีมาตรฐานทางวิชาชีพอยู่ในระดับต่ำ และสิ้นหวังกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ถ้าพิจารณากลุ่มนักหนังสือพิมพ์ ที่อยู่ในระดับมาตรฐานวิชาชีพสูง และปานกลางแล้ว จะพบว่า กลุ่มคนเหล่านี้ก็ยังขาดเรื่องการศึกษาในระบบ และการฝึกอบรมทางวิชาชีพ และมีความปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่ต้องการให้มีการเปิดหลักสูตรหรือฟื้นฟูความรู้ เพื่อให้คนที่ทำงานแล้วได้มีโอกาสได้เรียนด้วย

มีข้อสันนิษฐานอีกว่า กว่าครึ่งหนึ่งของนักหนังสือพิมพ์แคนาดา ไม่ผ่านการเรียนในมหาวิทยาลัย รวมทั้งไม่ได้รับการฝึกอบรมอีกด้วย จึงเป็นการยากที่จะสามารถแสดงศักยภาพให้ถึงระดับมาตรฐานตามที่สังคมคาดหวัง

นอกจากนี้ตามกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา พื้นฐานของนักหนังสือพิมพ์เคนาดาที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี รายได้ที่น่าพอใจ และทำงานในหนังสือพิมพ์ที่สังกัดในปัจจุบันมากกว่า 10 ปี และกว่า 40 % ที่จบปริญญาตรีในสาขาอื่น ที่มีใช้สาขาหนังสือพิมพ์โดยตรง

จากความแตกต่างของการเรียนรู้ และภูมิหลังทางการศึกษาที่แตกต่างกันนี้ David E.Boeyink (1994 , อ้างถึงใน จินตนา ต้นสุวรรณนนท์ , 2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า มีผลทำให้มุมมองและทัศนคติของนักหนังสือพิมพ์แต่ละคน ที่มีต่อจริยธรรม หรือจรรยาบรรณแตกต่างกัน สาเหตุที่มุมมองและทัศนคติของนักหนังสือพิมพ์ในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน ก็เนื่องมาจาก นักหนังสือพิมพ์แต่ละคนมีพื้นฐานทางครอบครัวที่แตกต่างกัน มีการเรียนรู้จากสถาบันการศึกษา และที่ทำงานที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ จึงทำให้ทัศนคติของนักหนังสือพิมพ์แต่ละคน ที่มีต่อจริยธรรม หรือจรรยาบรรณมีความแตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่า ในงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมาจะชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งนอกจากคุณค่าข่าว ซึ่งเป็นคุณค่าโดยตัวของข่าวนั้นเองแล้ว ปัจจัยบางอย่าง เช่นความสนใจส่วนตัวของผู้คัดเลือก นโยบายของเจ้าของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นตัวกำหนดบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์ และระดับมาตรฐานวิชาชีพ ก็มีผลต่อการคัดเลือกข่าวด้วย

สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น สามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดสมมติฐานของการวิจัยนี้ได้ดังนี้

1. ระดับบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวของแต่ละองค์กร มีความแตกต่างกันตามลักษณะประเภทหนังสือพิมพ์ที่สังกัด
2. ระดับมาตรฐานทางวิชาชีพของผู้บริหารข่าวแต่ละองค์กร มีความแตกต่างกันตามลักษณะประเภทของหนังสือพิมพ์ที่สังกัด และตำแหน่งงานบริหาร
3. ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน พิจารณาปัจจัยในการคัดเลือกข่าวประจำวัน โดยให้น้ำหนักบรรทัดฐานองค์กร มากกว่า มาตรฐานวิชาชีพ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ประมวลไว้ข้างต้น ได้ใช้เป็นแนวทางในการนิยามศัพท์และตัวแปรที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย ดังนี้

บรรทัดฐานองค์กร (Organization Norms) หมายถึง นโยบาย แนวปฏิบัติที่องค์กรหนังสือพิมพ์ หรือผู้บริหารหนังสือพิมพ์ในระดับผู้อำนวยการ หรือเจ้าของ ได้ตกลงร่วมกันจะโดยลายลักษณ์อักษร โดยคำสั่ง หรือโดยวาจาก็ตามหรืออาจจะเป็นประเพณีที่ยึดถือมาช้านาน จนเป็นที่เข้าใจรับรู้ร่วมกัน ในเรื่องของการคัดเลือกข่าวและการรายงานข่าวประจำวันในประเด็นต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น

แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ได้แก่ นโยบายการเสนอข่าว, การกำหนดสัดส่วนเนื้อที่โฆษณา, การเสนอข่าววงมวง และข่าวพ่นขันต่อ, การเสนอข่าวความขัดแย้งในสังคม, การเสนอข่าวที่กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ผิดศีลธรรม, การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล, การปฏิบัติต่อผู้ตกเป็นเหยื่อในข่าว และ การคัดเลือกภาพข่าว

แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการทำข่าว ได้แก่ วิธีการได้ข่าวมาโดยไม่สุจริต, การปฏิบัติต่อแหล่งข่าวและการอ้างแหล่งข่าว, การเสนอข่าวที่มาจากข่าวลือ และนโยบายในเรื่องการรับสินบน

แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ได้แก่ ความถูกต้องของข่าว, การปฏิบัติกรณีข่าวผิดพลาด, ความเป็นกลางของหนังสือพิมพ์, การวินิจฉัยและใส่ความเห็นในข่าว และการพาดหัวข่าวและภาษาในข่าว เป็นต้น

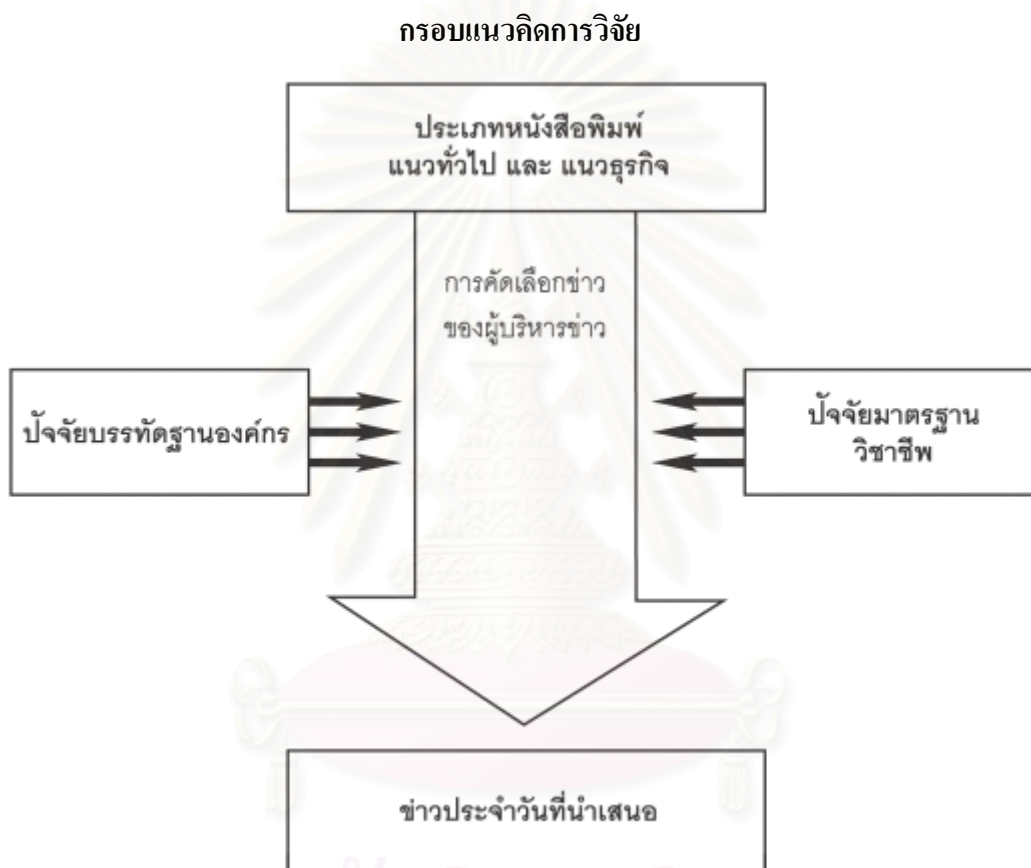
มาตรฐานวิชาชีพ (Professional standard) หมายถึง ระดับความสำนึกในความเป็นนักวิชาชีพของผู้บริหารข่าว โดยพิจารณาจากระดับจริยธรรมด้านต่าง ๆ ในการนำเสนอรายงานข่าว ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความมีเสรีภาพ ความมีน้ำใจนักกีฬา ความเป็นกลาง ความเที่ยงธรรม การนำเสนอความจริง และความมีมารยาท

ผู้บริหารข่าว หมายถึง นายประตูข่าวสาร (Gatekeeper) ผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย หรือตัดสินใจคัดเลือกข่าวประจำวันของหนังสือพิมพ์ ซึ่งได้แก่บรรณาธิการผู้อำนวยการ บรรณาธิการข่าว และหัวหน้าข่าวหรือผู้ช่วย

หนังสือพิมพ์รายวัน นิยามตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 หมายถึง สิ่งพิมพ์ ซึ่งมีชื่อ จำหน่ายเช่นเดียวกัน และออก เจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลา หรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม ในที่นี้ ศึกษาเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวัน ที่มีจำหน่ายในส่วน

กลาง ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 11 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด มติชน ไทยโพสต์ ผู้จัดการ
กรุงเทพธุรกิจ แนวหน้า สยามรัฐ บ้านเมือง และวัฏจักรโลกวันนี้

จากปัญหาวิจัย แนวคิด และตัวแปรที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้ สามารถสรุปเป็นภาพรวมของ
กรอบแนวคิดได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องบรรทัดฐานองค์กร และมาตรฐานวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าวประจำวันของผู้บริหารข่าว เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยวิธีการสำรวจ (Survey) รวมทั้งใช้วิธีการเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เจาะลึกผู้บริหารข่าว ที่มีอำนาจในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวประจำวัน จากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุมผู้บริหารข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยระดับชาติ ที่มีสำนักพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร และพิมพ์จำหน่ายทั่วประเทศ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด มติชน ไทยโพสต์ แนวหน้า สยามรัฐ บ้านเมือง ผู้จัดการ กรุงเทพธุรกิจ และวัฏจักรโลกวันนี้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรผู้บริหารข่าว คือ ผู้ที่มีอำนาจหรือได้รับมอบหมาย ในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวประจำวันของหนังสือพิมพ์รายวัน ประกอบด้วยผู้บริหารในระดับที่มีอำนาจกำหนดนโยบาย ได้แก่ บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บรรณาธิการอาวุโส บรรณาธิการบริหาร และในระดับปฏิบัติ ได้แก่ หัวหน้าข่าว หรือบรรณาธิการข่าว หรือผู้ช่วย

ประชากรหนังสือพิมพ์รายวัน คือ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยระดับชาติ ที่มีสำนักพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร และพิมพ์จำหน่ายทั่วประเทศ ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 11 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด มติชน ไทยโพสต์ แนวหน้า สยามรัฐ บ้านเมือง ผู้จัดการ กรุงเทพธุรกิจ และวัฏจักรโลกวันนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรผู้บริหารข่าว ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีจำนวนไม่มากนัก จึงทำการศึกษาทั้งประชากร โดยแบ่งกลุ่มประชากรหนังสือพิมพ์รายวันออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มหนังสือพิมพ์รายวันแนวข่าวทั่วไป ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด ไทยโพสต์ แนวหน้า สยามรัฐ มติชน และบ้านเมือง

กลุ่มหนังสือพิมพ์รายวันแนวข่าวธุรกิจ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ ผู้จัดการ และวิญญูจักรโลกวันนี้ ผู้บริหารข่าวในระดับนโยบายจากกลุ่มประชากรหนังสือพิมพ์ทั้งหมด จำแนกเป็น บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บรรณาธิการอาวุโส และ บรรณาธิการบริหาร จากหนังสือพิมพ์ 11 ฉบับ รวม 34 คน

ผู้บริหารข่าวในระดับปฏิบัติจากกลุ่มประชากรหนังสือพิมพ์ทั้งหมดได้แก่

- หัวหน้าข่าวหน้า 1 จากหนังสือพิมพ์ 11 ฉบับ รวมเป็น 25 คน
- หัวหน้าข่าวสายสังคม จากหนังสือพิมพ์ 11 ฉบับ รวมเป็น 11 คน
- หัวหน้าข่าวสายการเมือง จากหนังสือพิมพ์ 11 ฉบับ รวมเป็น 11 คน
- หัวหน้าข่าวสายเศรษฐกิจ จากหนังสือพิมพ์ 11 ฉบับ รวมเป็น 11 คน

รวมจำนวนผู้บริหารข่าวระดับปฏิบัติทั้งสิ้น 58 คน

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาสำรวจมีทั้งสิ้น 92 คน

สำหรับข้อมูลเจาะลึก เลือกสัมภาษณ์จากบรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าว ของหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป 4 ฉบับ และแนวธุรกิจ 2 ฉบับ รวม 6 คน ดังนี้

1. คุณนงคณา ห่านวิไล บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
2. คุณสุนทร กุลวัฒน์รพงศ์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันวิญญูจักรโลกวันนี้
3. คุณเสรี โลหิตคุปต์ หัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
(ตำแหน่งเทียบเท่าบรรณาธิการบริหาร)
4. คุณศักดิ์าน พเกตุ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
5. คุณสมหมาย ปาจรฉัตต์ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชน
6. คุณฐากร บุนปาน บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ข่าวสด

ตัวแปรและวิธีการวัดตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 บรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวของแต่ละองค์กร มีความแตกต่างกันตามลักษณะประเภทหนังสือพิมพ์ที่สังกัด

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทหนังสือพิมพ์ที่สังกัด ซึ่งแบ่งเป็น ประเภทแนวข่าวทั่วไป เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และประเภทแนวข่าวธุรกิจ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์

สมมติฐานข้อที่ 2 ระดับมาตรฐานทางวิชาชีพในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าวแต่ละองค์กร มีความแตกต่างกันตามลักษณะประเภทหนังสือพิมพ์ที่สังกัด และตำแหน่งงานบริหาร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทหนังสือพิมพ์ที่สังกัด ซึ่งแบ่งเป็น ประเภทแนวข่าวทั่วไป เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และประเภทแนวข่าวธุรกิจ

ส่วนตำแหน่งงานบริหาร แบ่งเป็น บรรณาธิการระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับมาตรฐานทางวิชาชีพของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์

สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน พิจารณาปัจจัยในการคัดเลือกข่าวประจำวัน โดยให้น้ำหนัก บรรทัดฐานองค์กร มากกว่า มาตรฐานวิชาชีพ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การให้น้ำหนักปัจจัยในการคัดเลือกข่าวระหว่าง บรรทัดฐานองค์กร และ มาตรฐานวิชาชีพ

วิธีการวัดตัวแปร

งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลเพื่อวัดตัวแปร ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด เพื่อสำรวจข้อมูลจากผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวันระดับนโยบาย คือบรรณาธิการบริหาร บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา และบรรณาธิการอาวุโส และกลุ่มระดับปฏิบัติ คือ หัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าว หรือผู้ช่วย โดยจะแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับงานข่าว

ตอนที่ 3 แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานของหนังสือพิมพ์ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องการคัดเลือกข่าว การทำข่าว และการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

โดยมีคำถามเพื่อประเมินผลดังนี้

- (ก) เป็นข้อความที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานองค์กร ในการคัดเลือกข่าว จำนวน 17 ข้อ
- (ข) เป็นข้อความที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานองค์กร ในการทำข่าว จำนวน 5 ข้อ
- (ค) เป็นข้อความที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานองค์กร ในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว จำนวน 10 ข้อ (คู่มือแบบสอบถาม ภาคผนวก ตอนที่ 3)

เกณฑ์การให้คะแนน

คำถามแบบ Rating scale มีการให้คะแนนเป็นดังนี้

ใช่ ให้ 3 คะแนน

ไม่แน่นอน ให้ 2 คะแนน

ไม่ใช่ ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 4 แนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพของหนังสือพิมพ์ ซึ่งประกอบด้วย เหตุการณ์สมมติที่จะใช้วัดมาตรฐานวิชาชีพอันได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความมีเสรีภาพ ความมีน้ำใจนักกีฬา ความเป็นกลาง ความเที่ยงธรรม การนำเสนอความจริง และความมีมารยาท โดยในแต่ละเรื่องจะมีทางเลือกให้ 2 ทางเลือกในการตัดสินใจคือ ทางเลือกที่มีการตัดสินใจทางจริยธรรมสูง เช่น ไม่ยอมรับสินบน และทางเลือกที่มีการตัดสินใจทางจริยธรรมต่ำ เช่น ยอมรับสินบน ซึ่งในแต่ละการตัดสินใจ จะมีเหตุผลที่พยายามเทียบกับแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจของ Singletary (1990) โดยกระจายตามแรงจูงใจที่อยู่ในระดับขั้นทางจริยธรรมของ Kohlberg ทั้ง 3 ขั้น ขั้นละ 2 เหตุผล โดยมีเนื้อหาของสถานการณ์ และทางเลือกพร้อมเหตุผลในการเลือกดังนี้

1. มีเนื้อหาของโครงเรื่องสมมติคือ

ในกรณีที่ หนังสือพิมพ์ได้ข่าวที่ประชาชนสนใจ จากการดักฟังทางโทรศัพท์ ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์มีความชอบธรรมในการปฏิบัติเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

โดยมีคำตอบที่เป็นแรงจูงใจของ Kohlberg (1969) และ Singletary (1990) ดังนี้

1. ไม่มี เพราะหนังสือพิมพ์ไม่มีความซื่อสัตย์ (สามัญสำนึกทางจริยธรรม)

2. ไม่มี เพราะขัดกับหลักมาตรฐานวิชาชีพ (มาตรฐานในวิชาชีพ)
3. มี เพราะใคร ๆ ในวงการหนังสือพิมพ์ ก็ทำกันทั้งนั้น (อิงกับความคิดเพื่อนร่วมงาน)
4. มี เพราะเป็นเรื่องสนใจของประชาชน (ความสนใจของสาธารณชน)
5. มี เพราะไม่มีใครเคียดแค้น (การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม)
6. มี เพราะ จะเป็นผลงานชิ้นโบว์แดง (ต้องการความก้าวหน้า)
7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ (คำตอบนี้ ผู้วิจัยจะวินิจฉัยเองว่า เป็นมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ ตามแนวทางของ Kohlberg (1969) และ Singletary (1990))

2. มีเนื้อหาของโครงเรื่องสมมติคือ

ท่านได้รับโทรศัพท์ด่วนว่า ขณะนี้มีการชุมนุมประท้วงของคนงานในโรงงานแห่งหนึ่งย่านพระประแดง และกำลังเกิดเหตุวุ่นวาย มีการใช้กำลังเข้าปราบปราม ท่านจึงรีบไปที่เกิดเหตุ และสามารถถ่ายภาพ การใช้ ความรุนแรง ไว้ได้ เพียงคนเดียว เพราะเหตุการณ์เกิดรวดเร็วมาก และสื่อมวลชนอื่น ๆ ตามมาไม่ทัน ทางโรงงานเสนอ เงินสด ให้เป็นจำนวนเลข 6 หลัก แลกกับฟิล์ม ม้วนที่ท่านถ่ายภาพไว้ได้ ท่านจะอย่างไร เพราะเหตุใด

โดยมีคำตอบที่เป็นแรงจูงใจของ Kohlberg (1969) และ Singletary (1990) ดังนี้

1. รับเงิน เพราะไม่มีใครรู้เห็น ไม่ต้องเสนอภาพ แค่ว่าก็พอแล้ว (การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม)
2. ไม่รับเงิน เพราะภาพการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ประชาชนสนใจ (ความสนใจของสาธารณชน)
3. ไม่รับเงิน เพราะเป็นการทุจริตต่อวิชาชีพ (มาตรฐานในวิชาชีพ)
4. ไม่รับเงิน เพราะการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม ผิดหลักสิทธิมนุษยชน (สามัญสำนึกทางจริยธรรม)
5. รับเงิน เพราะภาพการใช้ความรุนแรงมีให้เห็นมากมาย ไม่เสนอสักครั้งก็คงไม่เป็นไร (ความสนใจของสาธารณชน ในแง่ที่ไม่สนใจ)
6. รับเงิน เพราะเงินที่ได้เท่ากับรายได้ที่ต้องหาเกือบ 1 ปี (ความก้าวหน้าส่วนตัว)
7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

3. มีเนื้อหาของโครงเรื่องสมมติคือ

บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านอสังหาริมทรัพย์ ได้เปิดตัวโครงการบ้านพักอาศัยรูปแบบใหม่ใจกลางเมือง และวันหนึ่ง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์บริษัท ก็นำข่าวประชาสัมพันธ์มาฝากให้ท่านช่วยนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ พร้อมกับของฝากเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อท่านแกะดูตามลำพัง ปรากฏว่าเป็นทองคำหนัก 5 บาท ท่านจะอย่างไรกับของที่ได้รับนั้น เพราะเหตุใด

โดยมีคำตอบที่เป็นแรงจูงใจของ Kohlberg (1969) และ Singletary (1990) ดังนี้

1. ไม่รับเพราะขัดกับหลักวิชาชีพ (หลักมาตรฐานวิชาชีพ)
2. ไม่รับก็โง่ เพราะเราไม่ขอ เขาให้เราเอง (การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม)
3. คุณข่าวคนอื่นว่ารับหรือไม่แล้วทำตามเสียงส่วนใหญ่ (อิงกับความคิดของเพื่อนร่วมงาน)
4. รับเพราะทองคำแค่ 5 บาท เป็นเรื่องเล็กน้อย เมื่อเทียบมูลค่าโครงการ (ต้องการความก้าวหน้า)
5. ถามความเห็นหัวหน้า ถ้าให้รับก็รับ ถ้าไม่ให้รับก็ไม่รับ (ขึ้นกับมาตรฐานของหัวหน้าหรือองค์กร)
6. ไม่รับ เพราะเปรียบเสมือนการรับสินบน (สามัญสำนึกทางจริยธรรม)
7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

4. มีเนื้อหาของโครงเรื่องสมมติคือ

วันหนึ่ง มีคนส่ง แฟกซ์ มาที่โรงพิมพ์ของท่าน เป็นข้อมูลลับ พร้อมหลักฐาน เกี่ยวกับกรณีทุจริตของนักการเมืองใหญ่ แต่เมื่ออ่านดูโดยละเอียด ปรากฏว่าเป็นการส่งผิด ผู้ส่งต้องการส่งให้หนังสือพิมพ์รายวันอีกฉบับหนึ่ง ที่เป็นคู่แข่งกัน ท่านจะอย่างไรกับข้อมูลในแฟกซ์นั้น เพราะเหตุใด

โดยมีคำตอบที่เป็นแรงจูงใจของ Kohlberg (1969) และ Singletary (1990) ดังนี้

1. ไม่ใช่ข้อมูลนั้น และส่งไปให้ถึงมือนักข่าวของหนังสือพิมพ์ที่เป็นคู่แข่ง (หลักมาตรฐานวิชาชีพ)
2. ไม่ใช่ข้อมูลนั้น เพราะเปรียบเสมือนการลักขโมย แม้ใครไม่รู้ ก็รู้อยู่แก่ใจ (สามัญสำนึกทางจริยธรรม)
3. ให้นำข้อมูลนั้นไปใช้ เรื่องนี้จะเป็นผลงานชิ้นสำคัญของเรา (การต้องการความก้าวหน้า)

4. ตรวจสอบว่า FAX ถูกส่งมาจากที่ไหน และพยายามสืบหาข้อมูลเอง เพราะเป็นเรื่องที่ประชาชนสนใจ (ความสนใจของสาธารณชน)

5. ให้หัวหน้า หรือเพื่อนร่วมงานช่วยตัดสินใจ (อิงกับเพื่อนร่วมงาน)

6. นำข้อมูลนี้ไปขายต่อ (การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม)

7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

5. มีเนื้อหาของโครงเรื่องสมมติคือ

เจ้าของธุรกิจโทรศัพท์มือถือรายหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ซื้อหน้าโฆษณาหนังสือพิมพ์ทุกวัน นักธุรกิจท่านนี้เกิดลงไปเล่นการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่จะมีกรณีพิพาทกับนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม และกรณีพิพาทนั้นก็เป็นเรื่องที่ยังตัดสินไม่ได้ว่าใครถูกหรือผิด หากนักการเมืองท่านนี้ มาขอเรื่องผ่านเจ้าของหนังสือพิมพ์ที่ท่านสังกัด ให้ลงข่าวโจมตีนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม ท่านจะพิจารณาอย่างไร เพราะเหตุใด

โดยมีคำตอบที่เป็นแรงจูงใจของ Kohlberg (1969) และ Singletary (1990) ดังนี้

1. ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะแค่ลงข่าวโจมตี ไม่ได้ยากเย็นตรงไหน (การขาดความรู้ หรือความสนใจในจริยธรรม)

2. ทำตามที่นักการเมืองขอร้องเพราะจะมีผลต่อหน้าที่การงาน (ต้องการความก้าวหน้า)

3. ลองห้เสี่ยงกับคนอื่น ๆ คู่ก่อน (อิงกับเพื่อนร่วมงาน)

4. ไม่ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะประชาชนจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง (ความสนใจของสาธารณชน)

5. ไม่ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะเป็นการวางตัวไม่เป็นกลาง (หลักมาตรฐานวิชาชีพ)

6. ไม่ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะจะเป็นการใส่ร้ายนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามนั้นอย่างไม่มีมนุษยธรรม (สามัญสำนึกทางจริยธรรม)

7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

6. มีเนื้อหาของโครงเรื่องสมมติคือ

ท่านรู้จักและสนิทสนมกับนายตำรวจศพพันเอกนายหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ข่าวที่ดีและถูกต้องมาเป็นเวลานาน วันหนึ่ง ตำรวจนายนั้น ขับรถย้อนศร เข้าไปในช่องทางที่ให้เดินรถทางเดียว ด้วย

ความเร็วสูง เป็นเหตุให้ ชนคนตาย ตำรวจนายนั้นขอร้อง อย่าให้ท่านเสนอข่าวดังกล่าว ท่านจะทำอย่างไร เพราะเหตุผลใด

โดยมีคำตอบที่เป็นแรงจูงใจของ Kohlberg (1969) และ Singletary (1990) ดังนี้

1. ไม่เสนอข่าว เพราะการทำลายแหล่งข่าวคือการเปิดช่องทางการหาข่าว (ความต้องการความก้าวหน้า)
2. ไม่เสนอข่าว เพราะไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องเสนอ (การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม)
3. เสนอข่าว เพราะชีวิตของคนมีค่าเท่าเทียมกัน (สามัญสำนึกทางจริยธรรม)
4. เสนอข่าว เพราะเป็นหน้าที่ทางวิชาชีพ (หลักมาตรฐานวิชาชีพ)
5. เสนอข่าว เพราะเป็นเรื่องที่ประชาชนสนใจ (ความสนใจของสาธารณชน)
6. ให้บรรณาธิการตัดสินใจ (ขึ้นกับมาตรฐานของหัวหน้า)
7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

7. มีเนื้อหาของโครงเรื่องสมมติคือ

มีนักการเมืองใหญ่ท่านหนึ่ง เกิดอุบัติเหตุขับรถชนรถสิบล้อ นักการเมืองท่านนั้นปลอดภัย แต่ปัญหาอยู่ตรงที่ว่า ระหว่างที่เกิดเหตุมีหญิงสาวหน้าตาดี ซึ่งทำงานในคาเฟ่ นั่งมาด้วย และเหตุเกิดในเวลาราว ตี 3 - ตี 4 นอกจากนี้ ท่านทราบดีว่า นักการเมืองท่านนี้ ก่อนข้างมีอิทธิพล ท่านจะตัดสินใจนำเสนอข่าวนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

โดยมีคำตอบที่เป็นแรงจูงใจของ Kohlberg (1969) และ Singletary (1990) ดังนี้

1. นำเสนอ เพราะนักหนังสือพิมพ์ต้องเสนอความจริงไม่เกรงกลัวอิทธิพล (หลักมาตรฐานวิชาชีพ)
2. นำเสนอ เพราะประชาชนจะได้รับทราบพฤติกรรมของนักการเมือง (ความสนใจของสาธารณชน)
3. ลองหยุ่งเสียง กับคนอื่นๆ ก่อน (อิงกับเพื่อนร่วมงาน)
4. ไม่นำเสนอ เพราะไม่แน่ว่าการนำเสนอจะส่งผลต่อหน้าที่การงานของตัวเองในอนาคตหรือไม่ (การต้องการความก้าวหน้า)
5. ไม่นำเสนอสักครั้งคงไม่เป็นไร (การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม)
6. นำเสนอ เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องจริงที่ผิดศีลธรรม (สามัญสำนึกทางจริยธรรม)
7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

8. มีเนื้อหาของโครงเรื่องสมมติคือ

คืนหนึ่งขณะที่ท่านกำลังขับรถกลับบ้าน มีหญิงคนหนึ่งอยู่ในสภาพ เสื้อผ้าฉีกขาด ผมยุงเหยิง เดินเซออกจากข้างทาง ขวางรถท่านไว้ ท่านจำได้ว่าเป็น ดาราสาวมีชื่อเสียงคนหนึ่ง เมื่อท่านได้เข้าช่วยเหลือและสอบถาม เธอเล่าให้ฟังว่า เธอถูกข่มขืน เธอจะไม่แจ้งความ และขอร้องไม่ให้ท่านนำไปเสนอข่าว ท่านจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด

โดยมีคำตอบที่เป็นแรงจูงใจของ Kohlberg (1969) และ Singletary (1990) ดังนี้

1. เสนอข่าว เพราะคิดว่าจะไม่มีผลกระทบต่อเธอเท่าไร (การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม)
2. ไม่เสนอข่าว เพราะเป็นการละเมิดสิทธิของเธอ (หลักมาตรฐานวิชาชีพ)
3. เสนอข่าว เพราะถ้าเป็นนักข่าวคนอื่นก็ต้องเสนอข่าวเหมือนกัน (อิงกับความคิดเพื่อนร่วมงาน)
4. ไม่เสนอข่าว เพราะเป็นการซ้ำเติมเธอ (สามัญสำนึกทางจริยธรรม)
5. เสนอข่าว เพราะเธอเป็นคนที่ทุกคนสนใจ (ความสนใจของสาธารณชน)
6. เสนอข่าว เพราะจะเป็นผลงานชิ้นสำคัญ (การต้องการความก้าวหน้า)
7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

ทั้งนี้ มีเกณฑ์การให้คะแนนตัวเลือก 6 ข้อ ตั้งแต่ 1-6 คะแนน คะแนนเท่ากับ 1 ในข้อที่มีการตัดสินใจทางจริยธรรมในลำดับขั้นที่ต่ำที่สุด เรียงตามลำดับ ไปจนถึงตัวเลือกข้อที่มีการตัดสินใจทางจริยธรรมในขั้นที่สูงที่สุด จะมีคะแนนเท่ากับ 6

ทั้งนี้ มีการเรียงลำดับโดยใช้เหตุผลที่พยายามเทียบกับแรงจูงใจ ที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจของ Singletary (1990) โดยกระจายตามแรงจูงใจที่อยู่ในระดับขั้นทางจริยธรรมของ Kohlberg (1969) ทั้ง 3 ขั้น ขั้นละ 2 เหตุผล ดังนี้

ขั้นที่ 1 การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม - 1 คะแนน

 การต้องการความก้าวหน้า - 2 คะแนน

ขั้นที่ 2 อิงกับความคิดของเพื่อนร่วมงาน หรือขึ้นกับมาตรฐานของหัวหน้า - 3 คะแนน

 ความสนใจของสาธารณชน - 4 คะแนน

ขั้นที่ 3 มาตรฐานทางวิชาชีพ 5 คะแนน

 สามัญสำนึกทางจริยธรรม 6 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ของแต่ละคนว่า มีพื้นฐานแตกต่างกันอย่างไร ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์เพิ่มเติม

2. ข้อมูลเกี่ยวกับงานข่าว เป็นข้อมูลเพื่อทราบประสบการณ์ในงานข่าวของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้ง หนังสือพิมพ์ที่สังกัด ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ทำงานเกี่ยวข้องกับข่าว และความร่วมมือส่วนร่วมในการคัดเลือกพิจารณาข่าวประจำวันในหนังสือพิมพ์ที่สังกัด

3. แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในงานข่าวของหนังสือพิมพ์ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องการคัดเลือกข่าว การทำข่าว และการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

4. แนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพ ในงานข่าวของหนังสือพิมพ์ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องจริยธรรมด้านต่างๆ

ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามนี้ สร้างขึ้นโดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ รวมทั้งความเห็นและข้อวินิจฉัยจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อความแม่นยำ เทียบตรง และความสมบูรณ์ในเนื้อหา (Content Validity) โดยก่อนจะนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลจริง ได้ทดลองใช้แบบสอบถาม Pretest กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยจำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ก่อนที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ มีประชากรที่ศึกษา เป็นหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 10 ฉบับ เก็บข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามให้กับบรรณาธิการบริหาร บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา หรือบรรณาธิการอาวุโส และ หัวหน้าข่าว บรรณาธิการ หรือผู้ช่วย ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ โดยคำแนะนำกับบรรณาธิการก่อนทางโทรศัพท์ เมื่อได้เข้าพบบรรณาธิการแล้ว จะเข้าพบหัวหน้าข่าวพร้อมในคราวเดียวกัน ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เวลาดตอบให้ได้ในขณะนั้น ก็จะฝากแบบสอบถามไว้กับเลขานุการกองบรรณาธิการ และจะติดตามเก็บแบบสอบถามในภายหลัง ซึ่งขั้นตอนการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ คาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามอันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์เพิ่มเติม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับงานข่าว อันได้แก่ ประสบการณ์ในงานข่าวของผู้ตอบแบบสอบถาม หนังสือพิมพ์ที่สังกัด ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ทำงานเกี่ยวข้องกับข่าว และความมีส่วนร่วมในการคัดเลือกพิจารณาข่าวประจำวันในหนังสือพิมพ์ที่สังกัด วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการให้น้ำหนักกับปัจจัยต่าง ๆ ในการคัดเลือกข่าว จะวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในงานข่าวของหนังสือพิมพ์ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องการทำข่าว และการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพ ในงานข่าวของหนังสือพิมพ์ จะวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน จะใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS ประมวลผลโดยทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ (t-test) และ วิเคราะห์ความแปรปรวน (Two way Anova)

การนำเสนอข้อมูล

ผลการวิจัยที่นำเสนอมีทั้งหมด 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะนำเสนอในลักษณะตารางและ

พรรณนา

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับงานข่าว จะนำเสนอในลักษณะตารางและพรรณนา

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน

โดย แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อยคือ

3.1 การคัดเลือกข่าว

3.2 การทำข่าว

3.2 การนำเขียนข่าวหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

ทั้ง 3 หัวข้อ จะนำเสนอในลักษณะตาราง และพรรณนา

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ ที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นข้อมูลจริยธรรมด้านต่าง ๆ ที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพ จะนำเสนอในลักษณะตารางและพรรณนา

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 6 การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง " บรรทัดฐานองค์กร และมาตรฐานวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าว ของผู้บริหารข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน " ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานข่าว

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ แนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งประกอบด้วย การคัดเลือกข่าว การทำข่าว และการเขียนข่าวหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ แนวปฏิบัติ ที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 6 การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามในที่นี่คือ ผู้บริหารข่าวจำนวน 92 คน เป็นเพศชาย 64 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6 และเพศหญิง 28 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4

โดยผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 31-40 ปีมากที่สุดจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 41-50 ปีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 และ 51-60 ปี จำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 12.0 ส่วนผู้บริหารข่าวที่เหลืออีก 11 คนคือผู้บริหารข่าวที่มีอายุระหว่าง 25-30 ปีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 และที่เหลืออีก 1 คน มีอายุมากที่สุดคือ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.1 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
25-30 ปี	10	10.9
31-40 ปี	46	50.0
41-50 ปี	24	26.1
51-60 ปี	11	12.0
60 ปีขึ้นไป	1	1.1
รวม	92	100.0

ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน จำแนกตามระดับการศึกษา

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 รองลงมาคือ ผู้บริหารข่าวที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 ส่วนที่เหลืออีก 8 คน เป็นผู้บริหารข่าวที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 และผู้บริหารข่าวที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	3.3
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	5	5.4
ปริญญาตรี	66	71.7
สูงกว่าปริญญาตรี	18	19.6
รวม	92	100.0

ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน จำแนกตามสาขาที่จบการศึกษา

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม จบการศึกษาในสาขาอื่นที่ไม่ใช่หนังสือพิมพ์ มากที่สุดจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคือผู้บริหารข่าวที่จบการศึกษาในสาขาวิชาหนังสือพิมพ์หรือวารสารศาสตร์โดยตรง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 ที่เหลือเป็นผู้บริหารข่าวที่จบการศึกษาในสาขาวิชาอื่น ที่ไม่ใช่นิติศาสตร์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาที่จบการศึกษา

สาขาที่จบการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สาขาวิชาวิชาหนังสือพิมพ์หรือวารสารศาสตร์โดยตรง	35	38.0
สาขาวิชานิติศาสตร์ด้านอื่นที่ไม่ใช่หนังสือพิมพ์	49	53.3
สาขาอื่นที่ไม่ใช่นิติศาสตร์	8	8.7
รวม	92	100.0

สำหรับผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ในสาขาการศึกษา ที่เป็นสาขาอื่นที่ไม่ใช่นิติศาสตร์ ระบุถึงสาขาที่จบได้แก่ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศิลปศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ ศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เทคโนโลยีทางการศึกษา จิตวิทยา มนุษยศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ และคอมพิวเตอร์

ทั้งนี้ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์เพิ่มเติมจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2 และที่เคยผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์เพิ่มเติมจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8

สำหรับ หลักสูตรและสถาบัน ที่ผู้บริหารข่าวตอบแบบสอบถามระบุว่า เคยผ่านการฝึกอบรมได้แก่

1. The American Studies World Press Institute จาก ประเทศสหรัฐอเมริกา
2. ความรู้เพิ่มเติมด้านหนังสือพิมพ์ จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ข่าวสืบสวนสอบสวน จาก Freedom Forum
4. Intensive Journalist Program จาก สถาบัน IBJ
5. การอบรมนักหนังสือพิมพ์ จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
6. การอบรมนักหนังสือพิมพ์ จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด
7. หลักการทำข่าว จากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ
8. การอบรมนักหนังสือพิมพ์ จากสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย
9. Intensive course ทางด้านข่าวเศรษฐกิจ จากมูลนิธิหนังสือพิมพ์เอเชีย ประเทศฟิลิปปินส์
10. การบริหารข่าว จากสถาบันนานาชาติเพื่อวิชาการหนังสือพิมพ์ ประเทศเยอรมนี
11. การทำข่าวเจาะ จากสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย
12. การอบรมนักหนังสือพิมพ์ จากสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
13. การทำข่าวเศรษฐกิจ จากสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ
14. การเขียนข่าว และการทำข่าว จากสมาคมผู้สื่อข่าวแห่งประเทศไทย
15. หลักสูตรการทำข่าว จากประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา
16. การรายงานข่าวขั้นสูง จากเนชั่นมัลติมีเดียกรุ๊ป

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานข่าว

ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน จำแนกตามองค์กรที่ตั้งกัก

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ได้จากองค์กรหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด มติชน และไทยโพสต์ จำนวนมากที่สุดคือ องค์กรละ 9 คน ส่วนองค์กรที่เหลือ ตอบแบบสอบถาม รองลงไปคือองค์กรละ 8 คน ยกเว้น ไทยรัฐ เพียงองค์กรเดียว ที่ตอบแบบสอบถาม 7 คน ดังตาราง ที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละองค์กร

หนังสือพิมพ์	จำนวน(คน)	ร้อยละ
วัฏจักร โลกวันนี้	8	8.69
ผู้จัดการ	8	8.69
กรุงเทพธุรกิจ	8	8.69
สยามรัฐ	9	9.78
บ้านเมือง	8	8.69
เดลินิวส์	9	9.78
ข่าวสด	9	9.78
มติชน	9	9.78
ไทยโพสต์	9	9.78
ไทยรัฐ	7	7.60
แนวหน้า	8	8.69
รวม	92	100.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ จำแนกตามระดับของผู้บริหาร

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็นผู้บริหารข่าวระดับนโยบายได้แก่บรรณาธิการบริหาร บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา และบรรณาธิการอาวุโสจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 และผู้บริหารข่าวระดับปฏิบัติได้แก่หัวหน้าข่าวหน้า 1 หัวหน้าข่าวสายสังคม และหัวหน้าข่าวสายเศรษฐกิจจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับงานบริหาร

ระดับของผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
ระดับนโยบาย	34	37.0
ระดับปฏิบัติ	58	63.0
รวม	92	100.0

ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน จำแนกตามอายุงาน

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุงานระหว่าง 10-20 ปี มีจำนวนมากที่สุดคือจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 รองลงมาคือผู้บริหารข่าวที่มีอายุงานระหว่าง 5-10 ปีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 ส่วนที่เหลือคือผู้บริหารข่าวที่มีอายุงาน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 และที่มีอายุงานระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 6.5 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุงาน

อายุงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3-5 ปี	6	6.5
5-10 ปี	28	30.4
10-20 ปี	34	37.0
20 ปีขึ้นไป	24	26.1
รวม	92	100.0

ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ จำแนกตามความมีส่วนร่วมในการคัดเลือกข่าวประจำวัน

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีส่วนร่วมในการคัดเลือกข่าวประจำวัน ระดับปานกลาง มีมากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการคัดเลือกข่าวประจำวัน ระดับมาก จำนวน 35 คิดเป็นร้อยละ 38 และระดับมากที่สุด จำนวน 18 คิดเป็นร้อยละ 19.6 ส่วนผู้บริหารข่าวที่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกข่าวระดับน้อย และน้อยมากมีจำนวน 2 คน และ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และ 1.1 ตามลำดับ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความมีส่วนร่วมในการคัดเลือกข่าวประจำวัน

ระดับความมีส่วนร่วมในการคัดเลือกข่าวประจำวัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	18	19.6
มาก	35	38.0
ปานกลาง	36	39.1
น้อย	2	2.2
น้อยมาก	1	1.1
รวม	92	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การให้ความสำคัญต่อปัจจัยในการคัดเลือกข่าว

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ให้น้ำหนักต่อปัจจัยในการพิจารณาคัดเลือกข่าวสูงที่สุด คือ ความสำคัญที่มีผลกระทบต่อผู้อ่าน มีค่าเฉลี่ย 4.63 รองลงไปได้แก่ ความสนใจที่มีต่อผู้อ่าน , หลักวิชาชีพหรือมาตรฐานทางวิชาชีพ , แนวนโยบายหรือแนวทางหนังสือพิมพ์ และการวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมภายนอก ตามลำดับ ส่วนการให้น้ำหนักต่อปัจจัยในการพิจารณาคัดเลือกข่าวในระดับต่ำมีเพียงปัจจัยเดียว นั่นคือ การพิจารณาจากสปอนเซอร์หนังสือพิมพ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.18 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของน้ำหนักการให้ความสำคัญต่อปัจจัยในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าว

ปัจจัยในการพิจารณา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
1.นโยบายหรือแนวทางหนังสือพิมพ์	30 (32.6)	45 (48.9)	16 (17.4)	1 (1.1)	0	4.13 สูง
2.แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานหรือประเพณีปฏิบัติของหนังสือพิมพ์	9 (9.8)	41 (44.6)	34 (37.0)	6 (6.5)	2 (2.2)	3.53 ปานกลาง
3.ความเห็นของเจ้าของหรือผู้บริหารหนังสือพิมพ์	7 (7.6)	13 (14.1)	38 (41.3)	20 (21.7)	14 (15.2)	2.77 ปานกลาง
4.ความสนใจของตัวเองในเรื่องนั้น ๆ	9 (9.8)	27 (29.3)	43 (46.7)	11 (12.0)	2 (2.2)	3.32 ปานกลาง
5.ความสำคัญหรือผลกระทบที่มีต่อผู้อ่าน	61 (66.3)	28 (30.4)	3 (3.3)	0	0	4.63 สูง
6.ความสนใจของผู้อ่าน	55 (59.8)	33 (35.9)	4 (4.3)	0	0	4.55 สูง
7.ความเห็นของเพื่อนร่วมงาน	3 (3.3)	34 (37.0)	37 (40.2)	16 (17.4)	2 (2.2)	3.21 ปานกลาง
8.การวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมภายนอก	14 (15.2)	43 (46.7)	31 (33.7)	4 (4.3)	0	3.72 สูง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัจจัยในการพิจารณา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
9.กฎหมาย	29 (31.5)	36 (39.1)	22 (23.9)	4 (4.3)	1 (1.1)	3.95 สูง
10.สปอนเซอร์หนังสือพิมพ์	2 (2.2)	8 (8.7)	21 (22.8)	35 (38.0)	26 (28.3)	2.18 ต่ำ
11.หลักวิชาชีพหรือมาตรฐานทางวิชาชีพ	35 (38.0)	47 (51.1)	9 (9.8)	0	1 (1.1)	4.25 สูง
12.การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์อื่นที่เป็นคู่แข่ง	5 (5.4)	32 (34.8)	40 (43.5)	9 (9.8)	6 (6.5)	3.22 ปานกลาง
13.รางวัลอันจะเป็นที่มาของชื่อเสียงหนังสือพิมพ์	4 (4.3)	14 (15.2)	31 (33.7)	22 (23.9)	21 (22.8)	2.54 ปานกลาง

หมายเหตุ เกณฑ์การวัดระดับการให้ความสำคัญต่อปัจจัยในการคัดเลือกข่าว พิจารณาจาก ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับการให้ความสำคัญ ดังนี้

เมื่อค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-2.33 หมายถึง การให้ความสำคัญในระดับต่ำ

เมื่อค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.34-3.67 หมายถึง การให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

เมื่อค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.68-5.00 หมายถึง การให้ความสำคัญในระดับสูง

นอกจากนี้ มีผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ระบุถึงปัจจัยอื่น ๆ โดยให้ระดับความสำคัญมากที่สุด ดังนี้

1. โครงสร้างของข่าวสารว่ามีข้อมูลยืนยันเป็นพื้นฐานหรือไม่ และสอดคล้องกับนโยบายของหนังสือพิมพ์หรือไม่ รวมทั้งการให้ข้อมูลทั้งสองด้าน และแหล่งข่าวรอบด้าน (จำนวนผู้ตอบ 1 คน)
2. กระบวนการและลำดับความสำคัญของการบริหารข้อมูลว่า มีความสอดคล้องกับวิธีหรือสไตล์ของหนังสือพิมพ์ที่สังกัด (จำนวนผู้ตอบ 1 คน)
3. ซาตินิยมโดยเน้นภูมิปัญญาตะวันออก (จำนวนผู้ตอบ 1 คน)
4. จังหวะเวลา (จำนวนผู้ตอบ 2 คน)
5. ความสำคัญของเนื้อหาข่าว (จำนวนผู้ตอบ 2 คน)
6. ความครบถ้วนของข่าว (จำนวนผู้ตอบ 1 คน)
7. ประเด็นที่คาดว่าเป็นข่าวใหญ่และมีผลต่อสังคมในอนาคต (จำนวนผู้ตอบ 1 คน)
8. ความถูกต้องของข้อมูล (จำนวนผู้ตอบ 1 คน)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ แนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งประกอบด้วย การคัดเลือกข่าว การทำข่าว และการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

3.1 แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวันในเรื่องการคัดเลือกข่าว

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ในประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวสูงที่สุดในประเด็น "ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน" ทั้งหมด 77 คน คิดเป็นร้อยละ 83.7 รองลงไปคือ "หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวสารที่ส่งเสริมให้หลงงมงาย" ทั้งหมด 73 คน คิดเป็นร้อยละ 79.3 และ ประเด็นที่ว่า "ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสามคือมีทั้งหมด 71 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2

ส่วนผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ในประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ที่กำลังในแง่ของมาตรฐานวิชาชีพ ในประเด็น "การคัดเลือกข่าวถือหลักว่า ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ" ทั้งหมด 59 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงไปคือ "ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน (กะ) เป็นหลัก" ทั้งหมด 56 คน คิดเป็นร้อยละ 60.9 และประเด็น "สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสามคือมีทั้งหมด 30 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม และค่าเฉลี่ยของระดับปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่นอน	ค่าเฉลี่ย	S.D.
1. มีนโยบายกำหนดชัดเจน	55 (59.8)	12 (13.0)	25 (27.2)	2.46	0.71
2. ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน	77 (83.7)	5 (5.4)	10 (10.9)	2.78	0.53
3. ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน (กะ) เป็นหลัก	56 (60.9)	21 (22.8)	15 (16.3)	2.38	0.83
4. ผู้อำนวยการหรือเจ้าของอาจมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ	21 (22.8)	46 (50.0)	25 (27.2)	1.72	0.81

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ นอน	ค่าเฉลี่ย	S.D.
5.การคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอ มัก คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อุปถัมภ์ด้วย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของ ผู้ร่วมทุน หรือผู้ ให้โฆษณา	11 (12.0)	56 (60.9)	25 (27.2)	1.51	0.70
6.พื้นที่การเสนอเนื้อหาข่าวสารใน หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับต้องมีสัดส่วน ไม่น้อยกว่าพื้นที่โฆษณา	50 (54.3)	28 (30.4)	14 (15.2)	2.23	0.89
7.ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือ เลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความ สารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็น พื้นที่โฆษณา	71 (77.2)	12 (13.0)	9 (9.8)	2.64	0.70
8.ข่าวที่นำเสนอต้องเป็นเรื่องที่คนสนใจ จะมีสาระประโยชน์ต่อผู้อ่านหรือ ไม่ก็ได้	24 (26.1)	45 (48.9)	23 (25.0)	1.77	0.84
9.หลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริม การพนันขั้นต่อ	69 (75.0)	7 (7.6)	16 (17.4)	2.67	0.61
10.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวสารที่ส่งเสริม ให้หลงมกมาย	73 (79.3)	4 (4.3)	15 (16.3)	2.75	0.52
11.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจจะ นำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงในสังคม	51 (55.4)	13 (14.1)	28 (30.4)	2.41	0.72
12.หลีกเลี่ยงการเสนอข่าวที่อาจมี ลักษณะขั้วทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นภาพ หรือข้อความ	65 (70.7)	5 (5.4)	22 (23.9)	2.65	0.58
13.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจ เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ อื่น	64 (69.6)	7 (7.6)	21 (22.8)	2.61	0.62

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ นอน	ค่าเฉลี่ย	S.D.
14.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจเป็นการซ้ำเติมความทุกข์ ความอับอาย หรือความสะเทือนอารมณ์แก่ผู้ตกเป็นข่าว	64 (69.6)	7 (7.6)	21 (22.8)	2.61	0.62
15.ในการคัดเลือกภาพข่าว ยิ่งเป็นภาพที่สร้างความสะเทือนอารมณ์ได้มากที่สุดยิ่งดี แม้บางครั้งจะเป็นภาพที่ดูจาดตาไปบ้างก็ตาม	8 (8.7)	62 (67.4)	22 (23.9)	1.41	0.64
16.การคัดเลือกข่าวถือหลักว่า ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ	59 (64.1)	22 (23.9)	11 (12.0)	2.40	0.85
17. นสพ.มีหน้าที่นำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่สนใจว่าผลกระทบตามมาจะเป็นอย่างไร	11 (12.0)	62 (67.4)	19 (20.7)	1.44	0.70
18.สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล	30 (32.6)	24 (26.1)	38 (41.3)	2.06	0.76

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการคัดเลือกข่าว ระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ

เมื่อพิจารณาประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ที่ผู้บริหารข่าวเลือกตอบมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ "ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน" รองลงไปคือ "หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวสารที่ส่งเสริมให้หลงมกมาย" และ "ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา" พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป ในทุกประเด็น

ส่วนประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ที่กำลังในแง่ของมาตรฐานวิชาชีพ มีผู้บริหารข่าวเลือกตอบมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ "การคัดเลือกข่าวถือหลักว่าข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ" รองลงไปคือ "ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน (กะ) เป็นหลัก" และ ในประเด็น " สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล "

จากแนวปฏิบัติทั้ง 3 ประเด็นข้างต้น พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป ในประเด็นที่ว่า "ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน (กะ) เป็นหลัก" และ " สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล " ส่วนประเด็น "การคัดเลือกข่าวถือหลักว่าข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ" มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติที่ต่ำกว่า ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการคัดเลือกข่าว เปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ

แนวปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ	
	ประเภททั่วไป	ประเภทธุรกิจ
1.มีนโยบายกำหนดชัดเจน	2.39	2.66
2.ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน	2.70	3.00
3.ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน(กะ)เป็นหลัก	2.35	2.45
4.ผู้อำนวยการหรือเจ้าของอาจมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ	1.75	1.66
5.การคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอ มักคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อุปถัมภ์ด้วย ไม่ว่าจะป็นเจ้าของ ผู้ร่วมทุน หรือผู้ให้โฆษณา	1.85	1.54
6.พื้นที่การเสนอเนื้อหาข่าวสารในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับต้องมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าพื้นที่โฆษณา	2.32	2.00
7.ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแอบแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา	2.57	2.83
8. ข่าวที่นำเสนอต้องเป็นเรื่องที่คนสนใจ จะมีสาระประโยชน์ต่อผู้อ่านหรือไม่ก็ได้	2.14	2.45
9.หลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันขั้นต่อ	2.58	2.91

ตารางที่ 9 (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ	
	ประเภททั่วไป	ประเภทธุรกิจ
10.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวสารที่ส่งเสริมให้หลงมกมาย	2.70	2.87
11.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวสารที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงในสังคม	2.38	2.50
12.หลีกเลี่ยงการเสนอข่าวที่อาจมีลักษณะขั้วทางเพศไม่ว่าจะเป็นภาพหรือข้อความ	2.61	2.75
13.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น	2.60	2.66
14.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจเป็นการซ้ำเติมความทุกข์ ความอับอาย หรือความ สะเทือนอารมณ์แก่ผู้ตกเป็นข่าว	2.57	2.75
15.ในการคัดเลือกภาพข่าว ยิ่งเป็นภาพที่สร้างความสะเทือนอารมณ์ได้มากที่สุดยิ่งดี แม้บางครั้งจะเป็นภาพที่อาจตาไปบ้างก็ตาม	1.47	1.25
16.การคัดเลือกข่าวถือหลักว่า ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ	2.47	2.20
17.นสพ.มีหน้าที่นำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่สนใจว่าผลกระทบจะตามมาเป็นอย่างไร	1.47	1.37
18.สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล	1.97	2.33

3.3 แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ในเรื่องการทำข่าว

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ในประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการทำข่าวอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ "ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ" ทั้งหมด 43 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงไปคือ "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้" ทั้งหมด 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และประเด็น "การรับของตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสาม คือมีทั้งหมด 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม และค่าเฉลี่ยของระดับปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการทำข่าวขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ นอน	ค่าเฉลี่ย	S.D.
1.ใช้วิธีใด ๆ ก็ได้ไม่ว่าจะผิดกฎหมาย หรือผิดจริยธรรมบ้างก็ตาม ขอให้ได้ข้อมูลมารายงานข่าวเป็นเป้าหมายสูงสุด	5 (5.4)	77 (83.7)	10 (10.9)	1.21	0.53
2.เพื่อให้มีข่าวตีพิมพ์ได้ อาจจะไม่จำเป็นต้องรักษาสัญญากับแหล่งข่าวอย่างเคร่งครัด เสมอไป	2 (2.2)	79 (85.9)	11 (12.0)	1.16	0.42
3.ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ	43 (46.7)	29 (31.5)	20 (21.7)	2.15	0.87
4.ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้	12 (13.0)	46 (50.0)	34 (37.0)	1.63	0.70
5.การรับของตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ	7 (7.6)	62 (67.4)	23 (25.0)	1.40	0.63

3.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการทำข่าว ระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ

เมื่อพิจารณาประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ที่ผู้บริหารข่าวเลือกตอบมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ "ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ" รองลงไปคือ "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้" และ "การรับของตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ"

จากแนวปฏิบัติทั้ง 3 ประเด็นข้างต้น พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ ในประเด็นที่ว่า "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้" และ "การรับของตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ" ส่วนประเด็นที่ว่า "ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ" มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการทำข่าว เปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ

แนวปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ	
	ประเภททั่วไป	ประเภทธุรกิจ
1. ใช้วิธีใด ๆ ก็ได้ ไม่ว่าจะผิดกฎหมาย หรือผิดจรรยาบรรณบ้างก็ตาม ขอให้ได้ข้อมูลมารายงานข่าวเป็นเป้าหมายสูงสุด	1.26	1.08
2. เพื่อให้มีข่าวตีพิมพ์ได้ อาจจะไม่จำเป็นต้องรักษาสัญญาณกับแหล่งข่าวอย่างเคร่งครัดเสมอไป	1.16	1.16
3. ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจนอาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ	2.08	2.33
4. ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้	1.73	1.33
5. การรับของตอบแทนเล็กน้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ	1.41	1.37

3.5 แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ในเรื่องการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ในประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าวสูงที่สุดคือ "ข่าวที่รายงาน ต้องให้โอกาสทุกฝ่ายที่ขัดแย้งกัน ได้แสดงเหตุผลของตนเอง เท่าเทียมกัน" จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 96.7 รองลงไปที่คือ "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที "ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา" จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 84.8 และ "ไม่อนุญาตให้ผู้เขียนข่าวใส่ความคิดเห็นหรือข้อวินิจฉัยของตนเองในเนื้อหาข่าว " มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสาม จำนวน 69 คิดเป็นร้อยละ 75.0

ส่วนผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ในประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ที่กำลังในแง่ของมาตรฐานวิชาชีพ ในประเด็น "ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้ " ทั้งหมด 31 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 รองลงไปที่คือ " การใช้ภาษาจะคำนึงถึงการสร้างความรู้สึกระส่ำระสาย น่าสนใจ สะใจ ซึ่งอาจจะเกินเลยข้อเท็จจริงไปบ้าง " ทั้งหมด

25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 และ "การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้นำขึ้นต้นหรือเกินข้อเท็จจริง จากข่าวไปได้บ้าง" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสาม คือมีทั้งหมด 22 คิดเป็นร้อยละ 23.9 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม และค่าเฉลี่ยของระดับปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ นอน	ค่าเฉลี่ย	S.D.
1.ข่าวที่ยังไม่มีการยืนยันข้อเท็จจริง สามารถนำเสนอไปก่อนได้ ถ้าผิดพลาด ค่อยไปแก้ไขภายหลัง	9 (9.8)	62 (67.4)	21 (22.8)	1.42	0.66
2.หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา	78 (84.8)	2 (2.2)	12 (13.0)	2.82	0.43
3.ไม่จำเป็นต้องเคร่งครัดกับความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวมากนัก	7 (7.6)	79 (85.9)	6 (6.5)	1.21	0.57
4.ไม่อนุญาตให้ผู้เขียนข่าวใส่ความคิดเห็นหรือข้อวิพากษ์ของตนเองในเนื้อหาข่าว	69 (75.0)	8 (8.7)	15 (16.3)	2.66	0.63
5.ข่าวที่รายงาน ต้องให้โอกาสทุกฝ่ายที่ขัดแย้งกัน ได้แสดงเหตุผลของตนเองเท่าเทียมกัน	89 (96.7)	1 (1.1)	2 (2.2)	2.95	0.25
6.การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้นำขึ้นต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง	22 (23.9)	50 (54.3)	20 (21.7)	1.69	0.83
7.การใช้ภาษาจะคำนึงถึงการสร้างความรู้สึกสะอึกสะอื้น น่าสนใจ สะใจ ซึ่งอาจจะเกินเลยข้อเท็จจริงไปบ้าง	25 (27.2)	42 (45.7)	25 (27.2)	1.81	0.83

ตารางที่ 12 (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ นอน	ค่าเฉลี่ย	S.D.
8.การพาดหัวข่าวสามารถใช้ภาษาในลักษณะการวิพากษ์หรือตัดสินโดยผู้เขียนเอง เช่น คนโกง ไอ้โหด ชั่ว อันธพาล	13 (14.1)	52 (56.5)	27 (29.3)	1.57	0.72
9.ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้	31 (33.7)	35 (38.0)	26 (28.3)	1.95	0.85
10.เพื่อให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้นนักข่าวอาจเขียนข่าวโดยใช้จินตนาการของตนเองเพิ่มเติมได้	6 (6.5)	79 (85.9)	7 (7.6)	1.20	0.54

3.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ

เมื่อพิจารณาประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ที่ผู้บริหารข่าวเลือกตอบมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ "ข่าวที่รายงาน ต้องให้อีกฝ่ายที่ขัดแย้งกันได้แสดงผลของตนเอง เท่าเทียมกัน" รองลงไปคือ "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา" และ "ไม่อนุญาตให้ผู้เขียนข่าวใส่ความคิดเห็นหรือข้อวิพากษ์ของตนเองในเนื้อหาข่าว "

จากแนวปฏิบัติทั้ง 3 ประเด็นข้างต้น พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป ในประเด็น "ข่าวที่รายงาน ต้องให้อีกฝ่ายที่ขัดแย้งกันได้แสดงผลของตนเอง เท่าเทียมกัน" และ "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา" ส่วนประเด็น "ไม่อนุญาตให้ผู้เขียนข่าวใส่ความคิดเห็นหรือข้อวิพากษ์ของตนเองในเนื้อหาข่าว " มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติที่ต่ำกว่า

ส่วนประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ที่กำลังในแง่ของมาตรฐานวิชาชีพ มีผู้บริหารข่าวเลือกตอบมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ "ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้" รองลงไปคือ "การใช้ภาษาจะคำนึงถึงการสร้างความรู้สึกระคายคาย น่าสนใจ สะใจ ซึ่งอาจจะเกินเลยข้อเท็จจริงไปบ้าง" และ "การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสาม

จากแนวปฏิบัติทั้ง 3 ประเด็นข้างต้น พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว เปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ

แนวปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ	
	ประเภททั่วไป	ประเภทธุรกิจ
1.ข่าวที่ยังไม่มีการยืนยันข้อเท็จจริงสามารถนำเสนอไปก่อนได้ ถ้าผิดพลาดค่อยไปแก้ไขภายหลัง	1.42	1.41
2.หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้ผู้ร้องเรียนมา	2.76	3.00
3.ไม่จำเป็นต้องรักษาความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวมากนัก	1.19	1.29
4.ไม่อนุญาตให้ผู้เขียนข่าวใส่ความคิดเห็นหรือข้อวินิจฉัยของตนเองในเนื้อหาข่าว	2.69	2.58
5.ข่าวที่รายงานต้องให้โอกาสทุกฝ่ายที่ขัดแย้งกันได้แสดงเหตุผลของตนเองเท่าเทียมกัน	2.94	3.00
6.การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง	1.82	1.33
7.การใช้ภาษาจะคำนึงถึงการสร้างความรู้สึกระคายคาย น่าสนใจ สะใจ ซึ่งอาจจะเกินเลยข้อเท็จจริงไปบ้าง	1.88	1.62

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ	
	ประเภททั่วไป	ประเภทธุรกิจ
8.การพาดหัวข่าวสามารถใช้ภาษาในลักษณะการวิพากษ์หรือตัดสินโดยผู้เขียนเอง เช่น คนโกง ไอ้โหด ชั่ว อันธพาล	1.61	1.45
9.ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้	2.10	1.54
10.เพื่อให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้น นักข่าวอาจเขียนข่าวโดยใช้จินตนาการของตนเองเพิ่มเติมได้	1.26	1.04

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ แนวปฏิบัติ ที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบในเหตุการณ์สมมติ แต่ละเหตุการณ์ ดังนี้

เหตุการณ์สมมติที่ 1

ในกรณีที่ หนังสือพิมพ์ได้ข่าวที่ประชาชนสนใจ จากการดักฟังทางโทรศัพท์ ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์มีความชอบธรรมในการปฏิบัติเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบที่ว่า "ไม่มีเพราะขัดกับหลักมาตรฐานวิชาชีพ" อันมีแรงจูงใจมาจากมาตรฐานทางวิชาชีพ สูงที่สุดคือจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 รองลงไปเลือกคำตอบที่ว่า "มี เพราะเป็นเรื่องสนใจของประชาชน" อันมีแรงจูงใจมาจากความสนใจของสาธารณชน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่มี เพราะหนังสือพิมพ์ไม่มีความซื่อสัตย์" อันมีแรงจูงใจมาจากสามัญสำนึกทางจริยธรรม เป็นอันดับสาม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9

เหตุการณ์สมมติที่ 2

ท่านได้รับโทรศัพท์ด่วนว่า ขณะนี้มีการชุมนุมประท้วงของคนงานในโรงงานแห่งหนึ่งย่าน พระประแดง และกำลังเกิดเหตุวุ่นวาย มีการใช้กำลังเข้าปราบปราม ท่านจึงรีบไปที่เกิดเหตุ และสามารถถ่ายภาพ การใช้ ความรุนแรง ไว้ได้ เพียงคนเดียว เพราะเหตุการณ์เกิดรวดเร็วมาก และสื่อมวลชนอื่น ๆ ตามมาไม่ทัน ทางโรงงานเสนอ เงินสด ให้เป็นจำนวนเลข 6 หลัก แลกกับฟิล์ม ม้วนที่ ท่านถ่ายภาพไว้ได้ ท่านจะอย่างไร เพราะเหตุใด

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบที่ว่า "ไม่รับเงิน เพราะเป็นการทุจริตต่อวิชาชีพ" อันมีแรงจูงใจมาจากมาตรฐานทางวิชาชีพ สูงที่สุดคือจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 82.6 รองลงไปเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่รับเงิน เพราะการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม ผิดหลักสิทธิมนุษยชน" อันมีแรงจูงใจมาจากสามัญสำนึกทางจริยธรรม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และเลือกคำตอบที่ว่า "รับเงิน เพราะเงินที่ได้เท่ากับรายได้ที่ต้องหาเกือบ 1 ปี" อันมีแรงจูงใจมาจาก ความก้าวหน้าส่วนตัว เป็นอันดับสาม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

เหตุการณ์สมมติที่ 3

บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านอสังหาริมทรัพย์ ได้เปิดตัวโครงการบ้านพักอาศัยรูปแบบใหม่ใจกลาง เมือง และวันหนึ่ง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์บริษัท ก็นำข่าวประชาสัมพันธ์มาฝากให้ท่านช่วยนำ เสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ พร้อมกับของฝากเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อท่านแกะดูตามลำพัง ปรากฏว่า เป็นทองคำหนัก 5 บาท ท่านจะอย่างไรกับของที่ได้รับนั้น เพราะเหตุใด

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบที่ว่า "ไม่รับ เพราะเปรียบเสมือนการรับสินบน" อันมีแรงจูงใจมาจากสามัญสำนึกทางจริยธรรม สูงที่สุดคือจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0 รองลงไปเลือกคำตอบที่ว่า "คุณข่าวคนอื่นว่ารับหรือไม่ แล้วทำตามเสียงส่วนใหญ่" อันมีแรงจูงใจ มาจากอิงกับความคิดของเพื่อนร่วมงาน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 และเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่รับเพราะขัดกับหลักวิชาชีพ" อันมีแรงจูงใจมาจาก หลักมาตรฐานวิชาชีพ เป็นอันดับสาม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

เหตุการณ์สมมติที่ 4

วันหนึ่ง มีคนส่ง แฟกซ์ มาที่โรงพิมพ์ของท่าน เป็นข้อมูลลับ พร้อมหลักฐาน เกี่ยวกับกรณี ทุจริตของนักการเมืองใหญ่ แต่เมื่ออ่านดูโดยละเอียด ปรากฏว่าเป็นการส่งผิด ผู้ส่งต้องการส่งให้

หนังสือพิมพ์รายวันอีกฉบับหนึ่ง ที่เป็นคู่แข่งกัน ท่านจะอย่างไรกับข้อมูลในแฟกซ์นั้น เพราะเหตุใด

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบที่ว่า "ตรวจดูว่า FAX ถูกส่งมาจากที่ไหน และพยายามสืบหาข้อมูลเอง เพราะเป็นเรื่องที่ประชาชนสนใจ" อันมีแรงจูงใจมาจากความสนใจของสาธารณชน สูงที่สุดคือจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 82.6 รองลงไปเลือกคำตอบที่ว่า "ให้หัวหน้า หรือเพื่อนร่วมงานช่วยตัดสินใจ" อันมีแรงจูงใจมาจากขึ้นกับมาตรฐานของหัวหน้า จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่ใช้ข้อมูลนั้น เพราะเปรียบเสมือนการลักขโมย แม้ใครไม่รู้ ก็รู้อยู่แก่ใจ" อันมีแรงจูงใจมาจากสามัญสำนึกทางจริยธรรม เป็นอันดับสาม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3

เหตุการณ์สมมติที่ 5

เจ้าของธุรกิจโทรศัพท์มือถือรายหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ซื้อหน้าโฆษณาหนังสือพิมพ์ทุกวัน นักธุรกิจท่านนี้เกิดลงไปเล่นการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่จะมีกรณีพิพาทกับนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม และกรณีพิพาทนั้นก็เป็นเรื่องที่ยังตัดสินไม่ได้ว่าใครถูกหรือผิด หากนักการเมืองท่านนี้ มาขอร้องผ่านเจ้าของหนังสือพิมพ์ที่ท่านสังกัด ให้ลงข่าวโจมตีนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม ท่านจะพิจารณาอย่างไร เพราะเหตุใด

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบที่ว่า "ไม่ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะเป็นการวางตัวไม่เป็นกลาง" อันมีแรงจูงใจมาจากหลักมาตรฐานวิชาชีพ สูงที่สุดคือจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงไปเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่ทำตามที่นักการเมืองขอร้องเพราะประชาชนจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง" อันมีแรงจูงใจมาจากความสนใจของสาธารณชน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะจะเป็นการใส่ร้ายนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามนั้น อย่างไม่มีมนุษยธรรม" อันมีแรงจูงใจมาจากสามัญสำนึกทางจริยธรรม เป็นอันดับสาม จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4

เหตุการณ์สมมติที่ 6

ท่านรู้จักและสนิทสนมกับนายตำรวจศพพันเอกนายหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ข่าวที่ดีและถูกต้องมาเป็นเวลานาน วันหนึ่ง ตำรวจนายนั้น ขับรถย้อนศร เข้าไปในช่องทางที่ให้เดินรถทางเดียว ด้วยความเร็วสูง เป็นเหตุให้ ชนคนตาย ตำรวจนายนั้นขอร้อง อย่าให้ท่านเสนอข่าวดังกล่าว ท่านจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบที่ว่า "เสนอข่าว เพราะเป็นหน้าที่ทางวิชาชีพ" อันมีแรงจูงใจมาจากหลักมาตรฐานวิชาชีพ สูงที่สุดคือจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 รองลงไปเลือกคำตอบที่ว่า "ให้บรรณาธิการตัดสินใจ" อันมีแรงจูงใจมาจาก ขึ้นกับมาตรฐานของหัวหน้า จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 และเลือกคำตอบที่ว่า "เสนอข่าว เพราะชีวิตของเรามีค่าเท่าเทียมกัน" อันมีแรงจูงใจมาจากสามัญสำนึกทางจริยธรรม เป็นอันดับสาม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0

เหตุการณ์สมมติที่ 7

มีนักการเมืองใหญ่ท่านหนึ่ง เกิดอุบัติเหตุขับรถชนรถสิบล้อ นักการเมืองท่านนั้นปลอดภัย แต่ปัญหาอยู่ตรงที่ว่า ระหว่างที่เกิดเหตุมีหญิงสาวหน้าตาดี ซึ่งทำงานในคาเฟ่ นั่งมาด้วย และเหตุเกิดในเวลาราว ติ 3 - ติ 4 นอกจากนี้ ท่านทราบดีว่า นักการเมืองท่านนี้ ก่อนข้างมีอิทธิพล ท่านจะตัดสินใจนำเสนอข่าวนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบที่ว่า "นำเสนอ เพราะประชาชนจะได้รับทราบพฤติกรรมของนักการเมือง" อันมีแรงจูงใจมาจากความสนใจของสาธารณชนสูงที่สุดคือจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงไปเลือกคำตอบที่ว่า "นำเสนอเพราะนักหนังสือพิมพ์ต้องเสนอความจริงไม่เกรงกลัวอิทธิพล" อันมีแรงจูงใจมาจากหลักมาตรฐานวิชาชีพ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 และเลือกคำตอบที่ว่า "ลองหยุ่งเสียง กับคนอื่น ๆ ก่อน" อันมีแรงจูงใจมาจากอิงกับเพื่อนร่วมงานเป็นอันดับสาม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3

เหตุการณ์สมมติที่ 8

คืนหนึ่งขณะที่ท่านกำลังขับรถกลับบ้าน มีหญิงคนหนึ่งอยู่ในสภาพ เสื้อผ้าฉีกขาด หมยู่เหยียง เดินเซออกจากข้างทาง ขวางรถท่านไว้ ท่านจำได้ว่าเป็น ดาราสาวมีชื่อเสียงคนหนึ่ง เมื่อท่านได้เข้าช่วยเหลือและสอบถาม เธอเล่าให้ฟังว่า เธอถูกข่มขืน เธอจะไม่แจ้งความ และขอร้องไม่ให้ท่านนำไปเสนอข่าว ท่านจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบที่ว่า "ไม่เสนอข่าว เพราะเป็นการซ้ำเติมเธอ" อันมีแรงจูงใจมาจากสามัญสำนึกทางจริยธรรม สูงที่สุดคือจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงไปเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่เสนอข่าว เพราะเป็นการละเมิดสิทธิของเธอ" อันมีแรงจูงใจมาจาก หลักมาตรฐานวิชาชีพ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 และเลือกคำตอบที่ว่า "เสนอข่าว เพราะเธอเป็นคนที่ทุกคนสนใจ " อันมีแรงจูงใจมาจาก ความสนใจของสาธารณชน เป็นอันดับสาม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0

จะเห็นได้ว่า ในเหตุการณ์สมมติแต่ละเหตุการณ์ มีผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบสูงสุด ในคำตอบที่มีแรงจูงใจมาจากมาตรฐานทางวิชาชีพ สามัญสำนึกทางจริยธรรม มีเพียงเหตุการณ์สมมติที่ 4 และที่ 7 เท่านั้น ที่เลือกคำตอบที่มีแรงจูงใจมาจากความสนใจของสาธารณชน ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามในการเลือกคำตอบ โดยกระจายตามแรงจูงใจที่อยู่ระดับขั้นทางจริยธรรมของ Kohlberg (1969)

เหตุการณ์สมมติ	ระดับขั้นทางจริยธรรมของ Kohlberg					
	1	2	3	4	5	6
1	0	0	6 (6.5)	23 (25.0)	53 (57.6)	10 (10.9)
2	0	0	1 (1.1)	0	76 (82.6)	15 (16.3)
3	1 (1.1)	2 (2.2)	5 (5.4)	0	3 (3.3)	81 (88.0)
4	1 (1.1)	0	11 (12.0)	76 (82.6)	0	4 (4.3)
5	0	0	6 (6.5)	23 (25.0)	47 (51.1)	16 (17.4)
6	2 (2.2)	1 (1.1)	19 (20.7)	10 (10.9)	48 (52.2)	12 (13.0)
7	0	1 (1.1)	4 (4.3)	60 (62.5)	26 (28.3)	1 (1.1)
8	0	0	6 (6.5)	11 (12.0)	33 (35.9)	42 (45.7)

หมายเหตุ ระดับขั้นทางจริยธรรมของ Kohlberg (1969) ในขั้นต่าง ๆ นั้น มีการเรียงลำดับโดยใช้เหตุผลที่พยายามเทียบกับแรงจูงใจ ที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจดังนี้

- 1 = การขาดความรู้หรือความสนใจในจริยธรรม
- 2 = การต้องการความก้าวหน้า
- 3 = อิงกับความคิดของเพื่อนร่วมงาน หรือขึ้นกับมาตรฐานของหัวหน้า
- 4 = ความสนใจของสาธารณชน
- 5 = มาตรฐานทางวิชาชีพ
- 6 = สามัญสำนึกทางจริยธรรม

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของระดับมาตรฐานทางวิชาชีพสูงที่สุด ในเหตุการณ์สมมติที่ 3 ที่ว่า บริษัทยักษ์ใหญ่อสังหาริมทรัพย์ ได้เปิดตัวโครงการบ้านพักอาศัยรูปแบบใหม่ใจกลางเมือง และวันหนึ่ง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์บริษัท ก็นำข่าวประชาสัมพันธ์มาฝากให้ท่านช่วยนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ พร้อมกับของฝากเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อท่านแกะดูตามลำพังปรากฏว่าเป็นทองคำหนัก 5 บาท ท่านจะทำอย่างไรกับของที่ได้รับนั้น เพราะเหตุใด โดยเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่รับ เพราะเสมือนเป็นการรับสินบน อันมีแรงจูงใจมาจาก สามีวุฒิสมาชิกทางจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 5.66

อันดับรองลงไปคือ ในเหตุการณ์สมมติที่ 8 ที่ว่า คืบหนึ่งขณะที่ท่านกำลังขับรถกลับบ้าน มีหญิงคนหนึ่งอยู่ในสภาพ เสื้อผ้าฉีกขาด ผมยุงเหยิง เดินเซออกจากข้างทาง ขวางรถท่านไว้ ท่านจำได้ว่าเป็น ดาราสาวมีชื่อเสียงคนหนึ่ง เมื่อท่านได้เข้าช่วยเหลือและสอบถาม เธอเล่าให้ฟังว่า เธอถูกข่มขืน เธอจะไม่แจ้งความ และขอร้องไม่让您นำไปเสนอข่าว ท่านจะอย่างไร เพราะเหตุใด โดยเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่เสนอข่าว เพราะเป็นการซ้ำเติมเธอ" อันมีแรงจูงใจมาจากสามีวุฒิสมาชิกทางจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 5.20

นอกจากนี้ในเหตุการณ์สมมติที่ 2 ที่ว่า ท่านได้รับโทรศัพท์ด่วนว่า ขณะนี้มีการชุมนุมประท้วงของคนงานในโรงงานแห่งหนึ่งย่านพระประแดง และกำลังเกิดเหตุวุ่นวาย มีการใช้กำลังเข้าปราบปราม ท่านจึงรีบไปที่เกิดเหตุ และสามารถถ่ายภาพการใช้ความรุนแรง ไว้ได้ เพียงคนเดียว เพราะเหตุการณ์เกิดรวดเร็วมาก และสื่อมวลชนอื่น ๆ ตามมาไม่ทัน ทางโรงงานเสนอ เงินสด ให้เป็นจำนวนเลข 6 หลัก แลกกับฟิล์ม ม้วนที่ท่านถ่ายภาพไว้ได้ ท่านจะอย่างไร เพราะเหตุใด โดยเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่รับเงิน เพราะเป็นการทุจริตต่อวิชาชีพ " อันมีแรงจูงใจมาจากมาตรฐานทางวิชาชีพ เป็นอันดับสาม มีค่าเฉลี่ย 5.14 ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับมาตรฐานวิชาชีพของหนังสือพิมพ์รายวัน

เหตุการณ์สมมติ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
เหตุการณ์ที่ 1	4.72	0.74
เหตุการณ์ที่ 2	5.14	0.43
เหตุการณ์ที่ 3	5.66	1.01
เหตุการณ์ที่ 4	3.93	0.62
เหตุการณ์ที่ 5	4.79	0.80
เหตุการณ์ที่ 6	4.48	1.12
เหตุการณ์ที่ 7	4.23	0.59
เหตุการณ์ที่ 8	5.20	0.89

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถาม ยังได้ให้เหตุผลอื่น ๆ ในการตอบคำถาม ดังนี้

1. คำตอบของผู้บริหารข่าวระดับบรรณาธิการ จากองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป
 ในเหตุการณ์สมมติที่ 5 ตอบว่า "มีเรื่องเลว เรื่องผิดให้เสนอเป็นข่าวหรือเปล่า"
 ในเหตุการณ์สมมติที่ 6 ตอบว่า "พิจารณารายละเอียดของคดีก่อน ถ้าไม่มีอะไรผิดสังเกต ก็ไม่ต้องนำเสนอ" และอีกคำตอบหนึ่งที่ว่า "อาจไม่เสนอข่าว หากคนทำผิดได้รับการลงโทษ และชดใช้ตามหลักกฎหมายแล้ว"

2. คำตอบของผู้บริหารข่าวระดับหัวหน้าข่าว จากองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป
 ในเหตุการณ์สมมติที่ 1 ตอบว่า "เรื่องดังกล่าวจะต้องขึ้นอยู่กับประเด็นของเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความไม่ถูกต้อง ก็น่าจะนำมาเป็นข่าวได้", "ไม่มีความชอบธรรม เป็นเรื่องผิดกฎหมาย และเป็นการละเมิดผู้อื่น" และ "ผิดกฎหมาย"

ในเหตุการณ์สมมติที่ 3 ตอบว่า "เชิญเจ้าของบริษัทอสังหาริมทรัพย์มาคุยว่า ควร ไม่ควรอย่างไร และจะลงข่าวด้วย"

ในเหตุการณ์สมมติที่ 5 ตอบว่า "รับฟังไว้เป็นข้อมูลแล้วสืบหาความจริงก่อนนำเสนอ"

ในเหตุการณ์สมมติที่ 6 ตอบว่า "เสนอข่าวแต่พยายามให้รุนแรงน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้แบบไม่น่าเกลียด และทำให้ฝ่ายเสียหายรู้สึกว่าเป็นธรรม" , "เสนอแต่สงวนนามสกุล และตำแหน่งก็ได้"

ในเหตุการณ์สมมติที่ 7 ตอบว่า "ข่าวดี มีหรือจะพลาด" และ "นำเสนอเพราะว่านักการเมืองคือบุคคลสาธารณะ ที่ได้รับความสนใจ"

ในเหตุการณ์สมมติที่ 8 ตอบว่า "เสนอเพราะเป็นคดีอาญา" และ "เสนอเพื่อเป็นบทเรียนต่อคนอื่น ๆ แต่ออกมาในรูปแบบเตือนภัย มิใช่ซ้ำเติม"

3. คำตอบของผู้บริหารข่าวระดับบรรณาธิการ จากองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ
 ในเหตุการณ์สมมติที่ 7 ตอบว่า "ต้องหาต้นเหตุของการชนก่อน หากพบว่ามีการชนที่ผิดปกติ ในระหว่างการขับรถ ก็จะต้องนำเสนอเป็นข่าว"

ในเหตุการณ์สมมติที่ 8 ตอบว่า "เสนอเพื่อให้คนอื่นระมัดระวัง"

4. คำตอบของผู้บริหารข่าวระดับหัวหน้าข่าว จากองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ

ในเหตุการณ์สมมติที่ 4 ตอบว่า "ไม่ใช่ข้อมูล แต่เก็บไว้เป็นความรู้"

ในเหตุการณ์สมมติที่ 8 ตอบว่า "เสนอข่าวถ้าเป็นความยินยอมของผู้เสียหาย และมีแนวทางจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยส่วนรวม" และ "ไม่เสนอข่าว แต่จะค้นหาวิธีการช่วยเหลือเพื่อหาคนผิดมาลงโทษ"

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 บรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวของแต่ละองค์กร มีความแตกต่างกันตามลักษณะประเภทหนังสือพิมพ์ที่สังกัด

จากสมมติฐานที่ 1 แบ่งการรายงานผลการทดสอบเป็นตารางต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยของแนวปฏิบัติในการคัดเลือกข่าว และแสดงค่า T เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง ประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ

แนวปฏิบัติ	ประเภทหนังสือพิมพ์		ค่า T	ระดับนัยสำคัญ
	ทั่วไป	ธุรกิจ		
1. มีนโยบายกำหนดชัดเจน	2.39	2.66	-1.83	0.07
2. ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน	2.70	3.00	-4.04	0.00*
3. ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน (กะ) เป็นหลัก	2.35	2.45	-0.52	0.59
4. ผู้อำนวยการหรือเจ้าของอาจมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ	1.75	1.66	0.43	0.66
5. การคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอ มักคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อุปถัมภ์ด้วย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของ ผู้ร่วมทุน หรือผู้ให้โฆษณา	1.54	1.41	0.76	0.44
6. พื้นที่การเสนอเนื้อหาข่าวสารในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับต้องมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าพื้นที่โฆษณา	2.32	2.00	1.53	0.12
7. ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา	2.57	2.83	-2.12	0.03*

ตารางที่ 16 (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ประเภทหนังสือพิมพ์		ค่า T	ระดับ นัยสำคัญ
	ทั่วไป	ธุรกิจ		
8.ข่าวที่นำเสนอต้องเป็นเรื่องที่คนสนใจ จะมีสาระประโยชน์ต่อผู้อ่านหรือไม่ก็ได้	1.85	1.54	1.57	0.11
9.หลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันชั้นต่อ	2.58	2.91	-3.28	0.001*
10.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวสารที่ส่งเสริมให้หลงมกมาย	2.70	2.87	-1.49	0.14
11.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงในสังคม	2.38	2.50	-0.67	0.49
12.หลีกเลี่ยงการเสนอข่าวที่อาจมีลักษณะขู่ขู่ทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นภาพหรือข้อความ	2.61	2.75	-0.95	0.34
13.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น	2.60	2.66	-0.42	0.67
14.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจเป็นการซ้ำเติมความทุกข์ ความอับอาย หรือความเสียหาย อารมณ์แก่ผู้ตกเป็นข่าว	2.57	2.75	-1.19	0.23
15.ในการคัดเลือกภาพข่าว ยังเป็นภาพที่สร้างความเสียหายต่ออารมณ์ได้มากที่สุดยั้งดี แม้บางครั้งจะเป็นภาพที่ดูจืดจางไปบ้างก็ตาม	1.47	1.25	1.61	0.11
16.การคัดเลือกข่าวถือหลักว่า ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ	2.47	2.20	1.30	0.19
17. นสพ.มีหน้าที่นำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่สนใจว่าผลกระทบตามมจะเป็นอย่างไร	1.47	1.37	0.57	0.56
18.สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล	1.97	2.33	-2.02	0.04*

* P < 0.05

ผลจากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในประเภทองค์กรที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติในการคัดเลือกข่าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน" , " ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา" , "หลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันขั้นต่อ" และ " สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล "

โดยในประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน", "ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา" และ "หลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันขั้นต่อ" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติสูงกว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป

ส่วนประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "สิทธิในการรับรู้ของประชาชนสำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของแนวปฏิบัติต่ำกว่าผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป

สำหรับประเด็นอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติในการคัดเลือกข่าว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งหมายความว่า มีระดับการปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยของแนวปฏิบัติในการทำข้าวของหนังสือพิมพ์รายวัน และแสดงค่า T เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง ประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ

แนวปฏิบัติ	ประเภทหนังสือพิมพ์		ค่า T	ระดับนัยสำคัญ
	ทั่วไป	ธุรกิจ		
1.ใช้วิธีใด ๆ ก็ได้ไม่ว่าจะผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมบ้างก็ตาม ขอให้ได้ข้อมูลมารายงานข่าวเป็นเป้าหมายสูงสุด	1.26	1.08	1.97	0.05*
2.เพื่อให้มีข่าวตีพิมพ์ได้ อาจจะไม่จำเป็นต้องรักษาสัญญากับแหล่งข่าวอย่างเคร่งครัด เสมอไป	1.16	1.16	-0.04	0.96
3.ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ	2.08	2.33	-1.18	0.24
4.ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้	1.73	1.33	2.46	0.01*
5.การรับของตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ	1.41	1.37	0.24	0.80

* P < 0.05

ผลจากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในประเภทองค์กรที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติในการทำข่าว แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในแนวปฏิบัติที่ว่า "ใช้วิธีใด ๆ ก็ได้ไม่ว่าจะผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมบ้างก็ตาม ขอให้ได้ข้อมูลมารายงานข่าวเป็นเป้าหมายสูงสุด" และ "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้"

โดยในประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "ใช้วิธีใด ๆ ก็ได้ไม่ว่าจะผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมบ้างก็ตาม ขอให้ได้ข้อมูลมารายงานข่าวเป็นเป้าหมายสูงสุด" และ "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติสูงกว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ

สำหรับประเด็นอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติในการคัดเลือกข่าว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งหมายความว่า มีระดับการปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยของแนวปฏิบัติในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ของหนังสือพิมพ์รายวัน และแสดงค่า T เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง ประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ

แนวปฏิบัติ	ประเภทหนังสือพิมพ์		ค่า T	ระดับนัยสำคัญ
	ทั่วไป	ธุรกิจ		
1.ข่าวที่ยังไม่มีการยืนยันข้อเท็จจริง สามารถนำเสนอไปก่อนได้ ถ้าผิดพลาดค่อยไปแก้ไขภายหลัง	1.42	1.41	0.06	0.95
2.หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา	2.76	3.00	-3.94	0.00*
3.ไม่จำเป็นต้องเคร่งครัดกับความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวมากนัก	1.19	1.29	-0.74	0.46
4.ไม่อนุญาตให้ผู้เขียนข่าวใส่ความคิดเห็นหรือข้อวิพากษ์ของตนเองในเนื้อหาข่าว	2.69	2.58	0.71	0.47
5.ข่าวที่รายงาน ต้องให้โอกาสทุกฝ่ายที่ขัดแย้งกัน ได้แสดงผลของตนเอง เท่าเทียมกัน	2.94	3.00	-1.65	0.10
6.การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง	1.82	1.33	2.93	0.005*
7.การใช้ภาษาจะคำนึงถึงการสร้างความรู้สึกสะอูดตา น่าสนใจ สะใจ ซึ่งอาจจะเกินเลยข้อเท็จจริงไปบ้าง	1.88	1.62	1.29	0.19
8.การพาดหัวข่าวสามารถใช้ภาษาในลักษณะการวิพากษ์หรือตัดสินโดยผู้เขียนเอง เช่น คนโง่ ไอ้โหด ชั่ว อันธพาล	1.61	1.45	0.91	0.36
9.ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้	2.10	1.54	2.89	0.005*

ตารางที่ 18 (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ประเภทหนังสือพิมพ์		ค่า T	ระดับนัยสำคัญ
	ทั่วไป	ธุรกิจ		
10. เพื่อให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้นนักข่าวอาจเขียนข่าวโดยใช้จินตนาการของตนเองเพิ่มเติมได้	1.26	1.04	2.61	0.01*

* $P < 0.05$

ผลจากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในประเภทองค์กรที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในแนวปฏิบัติที่ว่า "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา" , "การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง" , "ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้" และ "เพื่อให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้นนักข่าวอาจเขียนข่าวโดยใช้จินตนาการของตนเองเพิ่มเติมได้"

โดยในประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง" , "ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้" และ "เพื่อให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้นนักข่าวอาจเขียนข่าวโดยใช้จินตนาการของตนเองเพิ่มเติมได้" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติสูงกว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ

ส่วนประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของแนวปฏิบัติต่ำกว่าผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ

สำหรับประเด็นอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติในการคัดเลือกข่าว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งหมายความว่า มีระดับการปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน

สมมติฐานที่ 2 ระดับมาตรฐานทางวิชาชีพของผู้บริหารข่าวแต่ละองค์กร มีความแตกต่างกันตามลักษณะประเภทของสื่อพิมพ์ที่สังกัด และตำแหน่งงานบริหาร

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ยของ ระดับมาตรฐานทางวิชาชีพของหนังสือพิมพ์รายวัน และแสดงค่า T เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง ประเภทหนังสือพิมพ์ที่สังกัดแนวทั่วไป กับแนวธุรกิจ

เหตุการณ์สมมติ	ประเภทหนังสือพิมพ์		ค่า T	ระดับนัยสำคัญ
	ทั่วไป	ธุรกิจ		
เหตุการณ์ที่ 1	4.72	4.75	-0.16	0.86
เหตุการณ์ที่ 2	5.08	5.29	-1.89	0.06
เหตุการณ์ที่ 3	5.58	5.87	-1.55	0.12
เหตุการณ์ที่ 4	3.89	4.04	-0.97	0.33
เหตุการณ์ที่ 5	4.86	4.58	1.35	0.18
เหตุการณ์ที่ 6	4.44	4.62	-0.68	0.49
เหตุการณ์ที่ 7	4.22	4.29	-0.49	0.62
เหตุการณ์ที่ 8	5.23	5.12	0.51	0.60

* $P < 0.05$

ผลจากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในประเภทองค์กรที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับมาตรฐานทางวิชาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในประเภทองค์กรที่ต่างกัน มีระดับมาตรฐานทางวิชาชีพใกล้เคียงกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ยของ ระดับมาตรฐานวิชาชีพของหนังสือพิมพ์รายวัน และแสดงค่า T เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง ตำแหน่งงานบริหารระดับบรรณาธิการ และระดับหัวหน้าข่าว

เหตุการณ์สมมติ	ตำแหน่งงานบริหาร		ค่า T	ระดับนัยสำคัญ
	นโยบาย	ปฏิบัติ		
เหตุการณ์ที่ 1	4.76	4.70	0.35	0.72
เหตุการณ์ที่ 2	5.14	5.13	0.09	0.92
เหตุการณ์ที่ 3	5.97	5.48	2.93	0.005*
เหตุการณ์ที่ 4	4.20	3.77	3.35	0.001*
เหตุการณ์ที่ 5	4.82	4.77	0.27	0.78
เหตุการณ์ที่ 6	4.76	4.32	1.86	0.06
เหตุการณ์ที่ 7	4.20	4.25	-0.40	0.68
เหตุการณ์ที่ 8	5.20	5.20	-0.005	0.99

* P < 0.05

ผลจากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในตำแหน่งงานบริหารที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับมาตรฐานทางวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการทดสอบกับเหตุการณ์สมมติที่ 3 และที่ 4

เหตุการณ์สมมติที่ 3 และเหตุการณ์สมมติที่ 4 มีดังนี้

เหตุการณ์สมมติที่ 3

บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านอสังหาริมทรัพย์ ได้เปิดตัวโครงการบ้านพักอาศัยรูปแบบใหม่ใจกลางเมือง และวันหนึ่ง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์บริษัท ก็นำข่าวประชาสัมพันธ์มาฝากให้ท่านช่วยนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ พร้อมกับของฝากเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อท่านแกะดูตามล่ำฟัง ปรากฏว่าเป็นทองคำหนัก 5 บาท ท่านจะทำอย่างไรกับของที่ได้รับนั้น เพราะเหตุใด

เหตุการณ์สมมติที่ 4

วันหนึ่ง มีคนส่ง แฟกซ์ มาที่โรงพิมพ์ของท่าน เป็นข้อมูลลับ พร้อมหลักฐาน เกี่ยวกับกรณีทุจริตของนักการเมืองใหญ่ แต่เมื่ออ่านดูโดยละเอียด ปรากฏว่าเป็นการส่งผิด ผู้ส่งต้องการส่งให้หนังสือพิมพ์รายวันอีกฉบับหนึ่ง ที่เป็นคู่แข่งกัน ท่านจะทำอย่างไรกับข้อมูลในแฟกซ์นั้น เพราะเหตุใด

ซึ่งในเหตุการณ์สมมติ ที่ 3 และเหตุการณ์สมมติที่ 4 ผู้บริหารข่าวที่มีตำแหน่งงานบริหารระดับนโยบาย มีระดับมาตรฐานทางวิชาชีพสูงกว่า ผู้บริหารข่าวที่มีตำแหน่งงานบริหารระดับปฏิบัติ

สำหรับเหตุการณ์สมมติอื่น ๆ ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในตำแหน่งงานบริหาร ที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับมาตรฐานทางวิชาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในตำแหน่งงานบริหารที่แตกต่างกัน มีระดับมาตรฐานทางวิชาชีพใกล้เคียงกัน

สมมติฐานที่ 3 ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน พิจารณาปัจจัยในการคัดเลือกข่าวประจำวัน โดยให้น้ำหนัก บรรทัดฐานองค์กร มากกว่า มาตรฐานวิชาชีพ

ตารางที่ 21 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ การให้ความสำคัญต่อปัจจัยในการคัดเลือกข่าวประจำวันของผู้บริหารข่าว ระหว่าง

ค่าเฉลี่ยการให้น้ำหนัก ระหว่างปัจจัย			ค่า T	ระดับนัยสำคัญ
ปัจจัยที่ 1	ปัจจัยที่ 2	ปัจจัยที่ 3		
4.13	3.53	-	6.036	0.00*
-	3.53	4.25	7.401	0.00*
4.13	-	4.25	-1.107	0.271

* $P < 0.05$

หมายเหตุ ปัจจัยที่ 1 คือนโยบายหรือแนวทางหนังสือพิมพ์ , ปัจจัยที่ 2 คือแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานหรือประเพณีปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ และ ปัจจัยที่ 3 คือหลักวิชาชีพหรือมาตรฐานทางวิชาชีพ

ผลจากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารข่าวให้ความสำคัญต่อปัจจัยในการคัดเลือกข่าวแตกต่างกันระหว่าง นโยบายหรือแนวทางหนังสือพิมพ์ , แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานหรือประเพณีปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ และหลักวิชาชีพหรือมาตรฐานวิชาชีพ และจากการทดสอบด้วยวิธี Paired Samples Test พบว่าผู้บริหารข่าวให้น้ำหนักของหลักมาตรฐานวิชาชีพมากกว่านโยบายหรือแนวทางหนังสือพิมพ์ แต่ให้น้ำหนักหลักมาตรฐานวิชาชีพ ไม่แตกต่างจากนโยบายหรือแนวทางของหนังสือพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่า มาตรฐานวิชาชีพมีความสำคัญกว่าปัจจัยด้านบรรทัดฐานองค์กร

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1

ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในประเภทองค์กรที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ด้านการคัดเลือกข่าว

"ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน" , " ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา" , "หลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันขั้นต่อ" และ " สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล "

โดยในประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน", "ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา" และ "หลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันขั้นต่อ" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติสูงกว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป

ส่วนประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "สิทธิในการรับรู้ของประชาชนสำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของแนวปฏิบัติต่ำกว่าผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป

2. ด้านการทำข่าว

"ใช้วิธีใด ๆ ก็ได้"ไม่ว่าจะผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมบ้างก็ตาม ขอให้ได้ข้อมูลมารายงานข่าวเป็นเป้าหมายสูงสุด" และ "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้"

โดยในประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "ใช้วิธีใด ๆ ก็ได้"ไม่ว่าจะผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมบ้างก็ตาม ขอให้ได้ข้อมูลมารายงานข่าวเป็นเป้าหมายสูงสุด" และ "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติสูงกว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ

3.ด้านการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

"หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที 'ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา' , "การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้นำตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง" , "ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้" และ "เพื่อให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้นนักข่าวอาจเขียนข่าวโดยใช้จินตนาการของตนเองเพิ่มเติมได้"

โดยในประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้นำตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง" , "ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้" และ "เพื่อให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้นนักข่าวอาจเขียนข่าวโดยใช้จินตนาการของตนเองเพิ่มเติมได้" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติสูงกว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ

ส่วนประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที 'ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา'" ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของแนวปฏิบัติต่ำกว่าผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ

สำหรับบรรทัดฐานขององค์กร ในประเด็นอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งหมายความว่า มีระดับการปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานในประเด็นข้างต้น ส่วนประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2

ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในประเภทองค์กรที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับมาตรฐานทางวิชาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในตำแหน่งงานบริหารที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับมาตรฐานทางวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการทดสอบกับเหตุการณ์สมมติที่ 3 และที่ 4

เหตุการณ์สมมติที่ 3

บริษัทักษ์ใหญ่ด้านอสังหาริมทรัพย์ ได้เปิดตัวโครงการบ้านพักอาศัยรูปแบบใหม่ใจกลางเมือง และวันหนึ่ง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์บริษัท ก็นำข่าวประชาสัมพันธ์มาฝากให้ท่านช่วยนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ พร้อมกับของฝากเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อท่านแกะดูตามล่ำฟัง ปรากฏว่าเป็นทองคำหนัก 5 บาท ท่านจะทำอย่างไรกับของที่ได้รับนั้น เพราะเหตุใด

เหตุการณ์สมมติที่ 4

วันหนึ่ง มีคนส่ง แฟลช มาที่โรงพิมพ์ของท่าน เป็นข้อมูลลับ พร้อมหลักฐาน เกี่ยวกับกรณีทุจริตของนักการเมืองใหญ่ แต่เมื่ออ่านดูโดยละเอียด ปรากฏว่าเป็นการส่งผิด ผู้ส่งต้องการส่งให้หนังสือพิมพ์รายวันอีกฉบับหนึ่ง ที่เป็นคู่แข่งกัน ท่านจะทำอย่างไรกับข้อมูลในแฟลชนั้น เพราะเหตุใด

ในเหตุการณ์สมมติ ที่ 3 และเหตุการณ์สมมติที่ 4 ผู้บริหารข่าวที่มีตำแหน่งงานบริหารระดับนโยบาย มีระดับมาตรฐานทางวิชาชีพสูงกว่า ผู้บริหารข่าวที่มีตำแหน่งงานบริหารระดับปฏิบัติ

สำหรับเหตุการณ์สมมติอื่น ๆ ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในตำแหน่งงานบริหาร ที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับมาตรฐานทางวิชาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้บริหารข่าวที่อยู่ในตำแหน่งงานบริหารที่แตกต่างกัน มีระดับมาตรฐานทางวิชาชีพใกล้เคียงกัน

สมมติฐานที่ 3

ผู้บริหารข่าวให้น้ำหนักของหลักมาตรฐานวิชาชีพมากกว่านโยบายหรือแนวทางหนังสือพิมพ์ แต่ให้น้ำหนักหลักมาตรฐานวิชาชีพ ไม่แตกต่างจากนโยบายหรือแนวทางของหนังสือพิมพ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่า มาตรฐานวิชาชีพมีความสำคัญกว่าปัจจัยด้านบรรทัดฐานองค์กร

ตอนที่ 5 การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ

การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก บรรณาธิการข่าว และ บรรณาธิการบริหาร ของหนังสือพิมพ์รายวันประเภททั่วไป และประเภทธุรกิจ รวมทั้งสิ้น 6 ชื่อ ฉบับ ได้แก่

1. คุณนงคณา ห่านวิไล บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
2. คุณสุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันวัฏจักรโลกวันนี้
3. คุณเสรี โลहितคุปต์ หัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
(ตำแหน่งเทียบเท่าบรรณาธิการบริหาร)
4. คุณศักดา นพเกตุ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
5. คุณสมหมาย ปาจรัดต์ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชน
6. คุณฐากร บุนปาน บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ข่าวสด

ข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะของบรรทัดฐานองค์กรหนังสือพิมพ์ในการคัดเลือกข่าว การทำข่าว และการนำเสนอเป็นรายงานข่าว รวมทั้ง มาตรฐานวิชาชีพในการคัดเลือกข่าว ในทัศนะของผู้บริหารข่าวแต่ละองค์กร นำเสนอในรูปแบบการสรุปประเด็นแบบพรรณนา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารข่าว ระดับบรรณาธิการข่าวและบรรณาธิการบริหารของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ สามารถสรุปได้ว่า ในแต่ละองค์กร จะมีลักษณะบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ทั้งในประเด็นที่เหมือนกันและแตกต่างกันในบางประเด็น

ประเด็นใหญ่ ๆ ที่เหมือนกันได้แก่ แต่ละองค์กรจะมีลักษณะบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว อันเป็นประเพณีปฏิบัติที่สืบทอดกันมา และรับรู้กันภายในกองบรรณาธิการ ส่วนที่แตกต่างกันนั้นเป็นประเด็นปลีกย่อย ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละองค์กร รวมทั้งลักษณะมาตรฐานวิชาชีพที่ผู้บริหารแต่ละคนได้แสดงมุมมองไว้แตกต่างกันด้วย

1.คุณนงคณา ห่านวิไล

บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

1. บรรทัดฐานองค์กรในการคัดเลือกข่าว

คุณนงคณา กล่าวถึงการคัดเลือกข่าวในส่วน of หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจว่า ที่กรุงเทพธุรกิจ มีหลักปฏิบัติที่ค่อนข้างจะเป็นที่รู้จักกันภายในกองบรรณาธิการว่า จะไม่นำเสนอประเภท

Sensational ด้วยเหตุที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีจุดขึ้นเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพ และคนอ่านก็เป็นกลุ่มคนที่มีการศึกษา เหมือนผูกไท ใ้สูท ไม่ใช่ดลกแขนเสื้อ ที่สำคัญ จะไม่ลงข่าวประเภทข่าวชาวบ้าน ซึ่งในประเด็นนี้ คุณณรงค์นาถ ระบุว่า

" เป็นที่รู้กันเลย ข่าวประเภทข่าวข่มขืนนี้ เราไม่ค่อยลง และเรามีหลักการว่า เน้นข่าวเศรษฐกิจการเมือง และข่าวทั่วไปที่เป็นข่าวสังคม ยกตัวอย่างเช่น ภาพข่าวที่เป็นรูปอุจาดตา อย่างศพที่ถอดอวัยวะ เลือดท่วมนี้เราไม่ลงเลย หรืออีกประการหนึ่งเราจะไม่ลงรูปที่มีคนตายเป็นศพ ซึ่งในกรณีผู้ที่จะตัดสินใจคัดเลือกภาพข่าว ก็จะรู้โดยอัตโนมัติเลยว่าเราไม่ลงรูปแบบนี้ "

2. บรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

ในกรณีของการทำข่าวและเสนอรายงานข่าว ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน คุณณรงค์นาถ ว่า ทางกองบรรณาธิการก็จะเข้มงวดเป็นพิเศษ จะต้องระมัดระวัง อาจจะใช้นามสมมติ หรืออย่างอื่นใดในการปกป้องเด็ก

ที่หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ จะมีการประชุมข่าวกันทุกวัน วันละ 3 รอบ รอบแรกเวลาประมาณ 11.00 น. รอบที่สอง เวลาประมาณ 15.00 น. และรอบที่สามเวลาประมาณ 17.00 น. โดยที่คุณณรงค์นาถ ระบุว่า ในแต่ละรอบก็จะมีเนื้อหาและรอบของการตัดสินใจข่าวแตกต่างกันไป กล่าวคือในรอบแรกเวลาประมาณ 11.00 น.จะเป็นรอบที่หัวหน้าข่าวทุกโต๊ะมาคุยกันก่อนว่าในวันนั้น มีข่าวอะไร มีกำหนดการของข่าวอะไรบ้าง จากนั้นก็แยกย้ายกันไปดำเนินการเพื่อทำข่าวนั้น ๆ ต่อมาในรอบที่สอง เวลาประมาณ 15.00 น. จะเป็นรอบที่ลงรายละเอียดว่าในแต่ละข่าวที่คุยกันไปในรอบแรกนั้นมีเนื้อหาเป็นอย่างไรบ้าง และในรอบที่สาม ก็จะเป็นรอบตัดเชือกว่าจะข่าวใดบ้างมาเป็นข่าวในหน้า 1

ในกรณีของการลงข่าวพิศพลาดนั้น คุณณรงค์นาถ ชี้ว่า ทางกองบรรณาธิการจะขอโทษในทันที โดยไม่ต้องมีผู้ร้องเรียนมา และในกรณีเช่นนี้ก็ยึดปฏิบัติกันอย่างเป็นรูปธรรมด้วย

"มีอยู่ครั้งหนึ่ง เราลงเรื่องโรงพิมพ์ธนบัตรปลอม และก็อ้างว่าเป็นของน้องชายของนักการเมืองคนหนึ่ง ในพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งต่อมาเราก็ลงขอโทษ เพราะเราคิดว่าเรื่องการยอมรับผิดเป็นเรื่องธรรมดา อีกทั้งเรารู้สึกว่า เป็นสิ่งจำเป็น เพราะเรามีปรัชญาอยู่ว่า เราขายข้อเท็จจริง ขายความเที่ยงตรง ซึ่งทุกคนจะต้องต้องเอาไว้เลย"

3. ด้านมาตรฐานทางวิชาชีพ

ในด้านมาตรฐานทางวิชาชีพ คุณณรงค์นาถ ให้ความเห็นว่า "ภาพรวมของการทำหนังสือพิมพ์ น่าจะมาจากทางด้านมาตรฐานทางวิชาชีพ จริยธรรม จรรยาบรรณ ส่วนนโยบายทางด้านองค์กรน่าจะรองลงมา และเป็นรายละเอียดแล้วว่าจะต้องมีการนำเสนออย่างไร"

2. คุณสุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันวัฏจักรโลกวันนี้

1. บรรทัดฐานองค์กรในการคัดเลือกข่าว

คุณสุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันวัฏจักรโลกวันนี้ กล่าวถึงการคัดเลือกข่าวภายในกองบรรณาธิการว่า เมื่อก่อนเราต้องมีข่าวเศรษฐกิจเป็นข่าวนำ ส่วนเรื่องการเมืองก็จะผลัดไปอยู่ในเซกชั่นการเมือง แต่ในปัจจุบัน ทางกองบรรณาธิการวัฏจักรโลกวันนี้ให้ความสำคัญกับเรื่องเทคโนโลยีมากขึ้น สิ่งแวดล้อม รวมทั้งเรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านด้วย

"เราให้ความสนใจในเรื่องเทคโนโลยี แต่ไม่ได้หมายความว่า เราไหลไปตามเทคโนโลยี จะตั้งแถวว่าในหน้า 1 จะมีเรื่องสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ วิทยาการใหม่ ๆ หรือข่าวที่เกี่ยวกับเรื่องของชีวิตและสุขภาพ เพราะนี่คือการเคลื่อนไหวของสังคม นอกเหนือไปจากข่าวทั่วไปที่จำเป็นต้องมี อันนี้เป็นสิ่งที่รับรู้ร่วมกันในองค์กร ทุกคนยอมรับแล้ว "

อย่างไรก็ตาม คุณสุนทร กล่าวว่า หนังสือพิมพ์วัฏจักรโลกวันนี้ ก็ยังพยายามดึงเรื่องของเศรษฐกิจขึ้นมาในหน้า 1 โดยที่ไม่ลดความสำคัญของข่าวส่วนนี้ไปเลย และอีกเหตุผลหนึ่งคือหนังสือพิมพ์ได้ปรับลดหน้าลง ดังนั้นในเนื้อข่าวก็ต้องปรับลดหน้าลงด้วย อย่างหน้าอุตสาหกรรมจากทั้งหมด 4 หน้า ก็จะลดลงมาเหลือ 2 หน้า หรือ 1 หน้าเท่านั้น นอกจากนี้ก็จะมีการคัดเลือกข่าวมากขึ้น หากข่าวไหนที่ไม่จำเป็นก็จะย่อลงมา หรือตัดทิ้งไป

สำหรับภาพข่าวของกองบรรณาธิการวัฏจักร คุณสุนทร ระบุว่า ไม่นั่นมากนัก เนื่องจากมีช่างภาพจำกัด เว้นแต่ข่าวต่างประเทศในบางเรื่องที่ทางกองบรรณาธิการจะให้ความสำคัญ เป็นต้นว่าการค้นพบวิทยาการใหม่ ๆ หรือในเรื่องของสุขภาพ ซึ่งคุณสุนทร คิดว่า ในแต่ละหนังสือพิมพ์รายวันอื่น ๆ ก็มิได้ให้ความสนใจในส่วนนี้มากนัก

สำหรับนโยบายหลักในการคัดเลือกข่าวนั้น คุณสุนทร ว่า เจ้าของหนังสือพิมพ์ไม่ได้เข้ามาในสมัยที่ยังเป็นองค์กรใหญ่ แต่ปัจจุบันองค์กรปรับตัวเล็กลง ก็มีความใกล้ชิดกับเจ้าของมากขึ้น ซึ่งก็สามารถเข้ามาชี้แนะได้ตลอดเวลา

สิ่งสำคัญสำหรับนโยบายหลักของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้คือ จะต้องไม่เกิดกรณีร้องเรียน หากมีการร้องเรียน หรือฟ้องร้องเกิดขึ้น แสดงว่าบุคคลผู้ที่ทำข่าวมีปัญหา แต่ถ้าสอบสวนแล้วว่าไม่ได้เกิดจากผู้ที่ทำข่าว ก็จะไม่ไปตามคดี

2. บรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

บรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ในเรื่องการพาดหัวข่าวนั้น คุณสุนทร ชี้ว่า "เราจะให้เป็นข่าวที่เข้าใจเนื้อหาข่าวจริงๆ เราจะไม่พาดอย่างหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ เราจะพาดตรง ๆ แต่ต้องให้ความหมายชัดเจน เราไม่สนใจว่าข่าวนี้อาจไปแล้วไม่หือหวา แต่ถ้าทำได้ก็คือถือว่าเป็นเทคนิค"

ที่หนังสือพิมพ์วัฏจักรโลกวันนี้ ในแต่ละวันมีการประชุมข่าว 1 รอบ เนื่องจากทำหนังสือพิมพ์กรอบเดียว ในที่ประชุมจะพิจารณากันว่า จะมีข่าวใดบ้างในแต่ละหน้า และมีข่าวใดในหน้า 1

ในลักษณะของการนำเสนอข่าวนั้น คุณสุนทร กล่าวว่า "ลักษณะขององค์กรเราจะไม่ทำข่าวเพื่อชี้หน้า แต่จะมีเพียงประการเดียวคือ การให้ข่าวสารและความรู้"

ส่วนการอ้างอิงแหล่งข่าวนั้น บรรณาธิการหนังสือพิมพ์วัฏจักรโลกวันนี้ ระบุว่า การอ้างอิงแหล่งข่าวโดยระบุเพียงว่า แหล่งข่าว โดยไม่มีชื่อที่ปรากฏชัดเจน จะใช้น้อยมาก หรือในครั้งที่ใช้วิธีการนี้ บุคคลผู้ที่ทำข่าวนั้นก็ต้องระบุตัวตนแหล่งข่าวให้ได้ ไม่ใช่เพียง "คิดว่า" แล้วก็เขียน หรือในกรณีที่แหล่งข่าวปล่อยข่าวเอง ก็ไม่ได้เช่นกัน ซึ่งในกรณีนี้ คุณสุนทร ยังมีความคิดเห็นอีกว่า ในยุคสมัยนี้ น่าจะเป็นยุคเปลี่ยนของหนังสือพิมพ์ได้แล้ว

3. ด้านมาตรฐานทางวิชาชีพ

ส่วนในเรื่องมาตรฐานทางวิชาชีพ คุณสุนทร ระบุว่า ทางกองบรรณาธิการค่อนข้างเคร่งครัด เนื่องจากตัวคุณสุนทรเอง ก็เป็นกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติด้วย ในเมื่อใดที่คุณสุนทรมีวาระการประชุมที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ก็จะนำสาระ และเนื้อหาจากการประชุม

มาถ่ายทอดต่อสู่ทุกคนภายในกองบรรณาธิการด้วย ซึ่งคุณสุนทร เห็นว่า วิธีการเช่นนี้ หากเป็นองค์กรหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ คงทำเช่นนี้ไม่ได้

3. คุณเสรี โลหิตคุปต์

หัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

(ตำแหน่งเทียบเท่าบรรณาธิการบริหาร)

1. บรรทัดฐานองค์กรในการคัดเลือกข่าว

คุณเสรี กล่าวถึง นโยบายองค์กร อันเป็นบรรทัดฐานองค์กรของหนังสือพิมพ์ว่า เป็นเรื่องปกติของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ที่ต้องมีนโยบายนี้ ในส่วนของไทยโพสต์เอง ก็จะมีการประชุมระดับโต๊ะข่าว มีการประชุมในระดับบริหารเป็นประจำ และตามสถานการณ์เร่งด่วน

ส่วนนโยบายในด้านการคัดเลือกข่าว คุณเสรี ว่า เป็นเรื่องของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ และผลกระทบ แต่ทั้งหลายทั้งปวง ก็ต้องอิงกรอบนโยบาย ไม่ใช่จะมีใครมาตัดสินได้ว่า จะใช้ข่าวนี้หรือไม่ หรือใครชอบไม่ชอบ มิฉะนั้น จะทำให้การทำงานในระบบองค์กรล้มเหลว

สำหรับนโยบายในการเสนอข่าวที่สำคัญของไทยโพสต์ คุณเสรี กล่าวว่า "ถ้าสังเกตดูการเสนอข่าว ไม่ว่าจะข่าวการเมือง หรือข่าวใด ๆ ก็ตาม จะมีลักษณะบอกเล่า แต่ไทยโพสต์จะตั้งเป้าหมาย ในข่าวเรื่องเดียวกัน เราจะนึกมุมมองออกไป เราคิดว่า เราทำข่าวด้วยการที่เรามีเป้าหมาย นั่นก็คือว่า เป้าหมายเราคืออะไร ก็กลับไปสู่แนวนโยบายคืออะไร คือการเสนอข่าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณชน มีเบื้องหน้า มีเบื้องหลัง ซึ่งมุมมองว่าเนื้อหาของข่าวคืออะไรมากกว่าจะเล่าไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ เมื่อมีการพิจารณาภายในกองบรรณาธิการแล้ว หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะตัดสินใจได้ว่า จะมีทิศทางไปอย่างไร ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่เข้ามาตรงกัน เรามองถึงความสมบูรณ์ ครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ"

ในเรื่องของแนวนโยบายของเจ้าของหนังสือพิมพ์ ที่เข้ามามีส่วนในการคัดเลือกข่าว คุณเสรี ชี้ว่า " ที่เราทำมา เราสร้างความรู้สึว่าทุกคนเป็นเจ้าของ แต่เราจะสร้างความรู้สึในแง่ที่ว่า คนทำมีส่วนเข้าถือหุ้น ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ไม่เกิดการแทรกแซงในจุดนั้น กองบรรณาธิการมีอิสระเต็มที่ แต่ขณะเดียวกันก็จะมีการรับฟัง แต่เท่าที่ผ่านมาก็พูดได้เต็มที่ว่า อิสระ"

2. บรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

สำหรับบรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและเสนอเป็นรายงานข่าว ในเรื่องการปฏิบัติต่อแหล่งข่าวนั้น คุณเสรี แสดงทัศนะว่า "เรื่องการปกปิดแหล่งข่าว เป็นจริยะของหนังสือพิมพ์ แต่เราต้องรู้ว่าข่าวมาจากที่ใด อย่างน้อยที่สุดผู้ที่วินิจฉัยข่าวต้องทราบ อย่างน้อยก็ต้องชั่งน้ำหนัก และเป็นข้อมูลที่ต้องตรวจสอบด้วยว่า ตรงกับที่เรารับทราบหรือเปล่า หรืออาจจะเป็นผลประโยชน์ของแหล่งข่าว ในการเป็นช่องทางในการปล่อยข่าว"

นอกจากนี้คุณเสรี ยังได้กล่าวถึงการนำเสนอข่าวและการพาดหัวข่าวของไทยโพสต์ อีกว่า "เราทำหนังสือให้ชาวบ้านอ่าน เราไม่ได้เขียนข่าว เล่าข่าวแบบเรื่อยเจื้อย โดยไม่รู้ว่าตรงไหนเป็นแก่น ส่วนประเด็นที่เราคิดว่าใช่ หรือสำคัญ เราทำแบบตรงไปตรงมา ทำให้ชาวบ้านอ่าน เป็นการประกาศจุดยืน แนวนโยบายอย่างชัดเจนในสิ่งที่เราทำ สิ่งที่เราสรุปจากสาระของข่าว อาจจะเป็นเรื่องของสำนวน การใช้ภาษา ซึ่งบางคนว่าทำไมแรง ถ้าจะให้กล่าวโดยกว้าง ๆ ก็คือ ส'ไต้ล'ไทยโพสต์ มีอะไรก็พูดจากันตรงๆ แค่นั้นเอง ไม่อ้อมค้อม"

ส่วนความผิดพลาดของหนังสือพิมพ์นั้น คุณเสรี ว่า ถ้าเราผิดพลาด เราก็แก้ไข เราคิดว่านี่เป็นจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ สื่อหนังสือพิมพ์ให้คุณให้โทษแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ค่อนข้างรุนแรง ถ้าเป็นความเท็จ มีการเข้าใจผิด เราจะแก้ไขให้ทันที ถือเป็นมาตรการที่สำคัญ อย่างที่หมอประเวศพูดว่า ทูเลต (too late) นักข่าวได้ยืนยันว่า ทูเรศ เราก็แก้ไขให้"

4. คุณศักดิ์ดา นพเกตุ

บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์สยามรัฐ

1. บรรทัดฐานองค์กรในการคัดเลือกข่าว

คุณศักดิ์ดา กล่าวถึงนโยบายในเรื่องการคัดเลือกข่าวว่า เป็นเรื่องที่ทางกองบรรณาธิการสยามรัฐมีการถ่ายทอดกันมารุ่นต่อรุ่น นั่นคือมีลักษณะการนำเสนอที่ตรงไปตรงมา ไม่ใส่สีตีไข่ บอกข้อเท็จจริงกันไปตามเนื้อผ้า

"เรามีนโยบายที่สืบทอดกันมานาน ก็จะมีรูปร่างตัวเอง แต่คงต้องแบ่งสองช่วง ช่วงที่อาจารย์ฉีกฤทธิ์ ปราโมช อยู่ เราเคร่งครัดมาก เพราะเราอยู่ในข่าวการเมือง สังคม เป็นด้านหลัก อย่างบางคำ อาจารย์ฉีกฤทธิ์ ไม่ให้ใช้เลย อย่างคำว่า สอกกลับ ยักหน้า อาจารย์ต้องการให้หนังสือพิมพ์เป็นผู้ใหญ่ แต่หลังจากนั้นมาก็ปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะตลาดมากขึ้น ตอบรับคนอ่านมากขึ้น

แต่โดยทั่วไปเราก็คงคิดว่า เราจะเสนอข่าวตรงไปตรงมา โดยมีการประชุมข่าวกันทุกวัน ซึ่งในการประชุมก็จะใช้สิ่งที่คุยกันมากำหนดทิศทางในแต่ละวันด้วย"

นอกจากนี้ คุณศักดิ์ ยังได้พูดถึงนโยบายของเจ้าของหนังสือพิมพ์ ต่อการบริหารงานข่าว ในองค์กรว่า " ต้องยอมรับอย่างตรงไปตรงมาว่า มีบ้าง เป็นเรื่องปกติ ผมว่าทุกที่เป็นเหมือนกันหมด จะมากหรือน้อยเท่านั้นเอง ทั้งนี้ขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง ปัจจัยทางธุรกิจ ทางการเมือง นี่ผมพูดตามหลักการ ผู้บริหารก็คือคนที่ทำอะไรให้เกิดความสมดุลกับคนทำงาน กับเจ้าของกิจการ โลกแห่งความเป็นจริงเป็นอย่างไร มันไม่มีโลกอุดมการณ์ล้วนๆ แต่เราคิดว่า มันทำให้เกิดความสมดุลกันได้ เราก็ทำ "

2. บรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

สำหรับบรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและเสนอเป็นรายงานข่าว ในการปฏิบัติต่อแหล่งข่าว และการระบุแหล่งข่าวนั้น คุณศักดิ์ ชี้ว่า "เราก่อนข้างเช็ค ให้ก่อนข้างที่จะมั่นใจ บางครั้งเราก็ยอมรับว่า บางคนทำให้ข่าวเก่ง ใช้หนังสือพิมพ์เป็น หรือนักข่าวเองก็อะเลิร์ท(ตื่น)กับข่าวไปด้วย บางคนตกเป็นเครื่องมือของแหล่งข่าว ตรงนี้ต้องดูที่ฝ่ายซีเนียร์ ที่ต้องคอยควบคุม คอยย้อนเช็ค เช็คอีกฝั่งอีกด้าน"

ส่วนเรื่องการพาดหัวข่าว บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ว่า "ช่วงของ อาจารย์ถึกฤทธิ์ ก็เป็นแบบหนึ่ง ช่วงนี้ก็ต้องปรับเปลี่ยนไปบ้าง อาจจะแรงมากขึ้น ขึ้นกับตลาดด้วย กับคนอ่านที่เค้ารับได้ ซึ่งการทำหนังสือพิมพ์ต้องมององค์รวม มองตลาด และคนทำข่าวด้วยเพื่อให้สอดแทรกเข้าตลาดได้ "

5. คุณสมบัตย ปาริฉัตร

บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชน

1. บรรทัดฐานองค์กรในการคัดเลือกข่าว

คุณสมหมาย ได้พูดถึงบรรทัดฐานองค์กร ในการคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์มติชน ว่า เนื่องจากหนังสือพิมพ์ มีบุคคลิกเป็นหนังสือที่จัดว่าเป็นหนังสือแนวสาระ เป็นฮาร์ดนิวส์ ซึ่งก็มีส่วนกำหนดทิศทางอยู่พอสมควร ว่าข่าวสารที่น่าเสนอจะไปในลักษณะใด ซึ่งในจุดนี้ คุณสมหมาย กล่าวว่

"ข่าวสารที่เรานำเสนอ ถ้าเป็นข่าวใหญ่ ก็น่าจะเป็นข่าวที่ให้น้ำหนัก ในเรื่องของสาระ และคุณค่าค่อนข้างสูง ถ้าเปรียบเทียบกับความน่าสนใจ ซึ่งข่าวทุกข่าวจะมีสองด้านด้วยกันทั้งนั้นคือ ความน่าสนใจและความสำคัญ มติชนก็จะให้ความสำคัญของข่าว และความมีคุณค่าของข่าวค่อนข้างสูง ขณะเดียวกันก็ไม่ละเลยความน่าสนใจของข่าว ฉะนั้น ทำอย่างไร เราจะเพิ่มความน่าสนใจไปในความสำคัญให้มากขึ้น และเพิ่มความสำคัญให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้น อันนี้เป็นเกณฑ์ที่เราใช้ในการคัดเลือกข่าว นั่นก็คือให้มาแมตช์กัน อีกจุดหนึ่งที่เราใช้เป็นหลักพื้นฐานคือ ข่าวนั้นมีผลกระทบต่อสังคม กว้างขวางแค่ไหน มากแค่ไหน มีผู้ที่ตกเป็นข่าวเกี่ยวข้องมากแค่ไหน สร้างความถูกต้อง ความดีงามให้สังคมแค่ไหน นั่นก็คือว่า สิ่งเหล่านี้จะทำให้หนังสือพิมพ์เราได้รับความนิยมมากขึ้นแค่ไหนด้วย ซึ่งเราจะปฏิเสธข้อสุดท้ายนี้ไม่ได้เลย อันนี้คือหลักกรรมดามาก ในการพิจารณา "

นอกจากนี้ คุณสมหมายยังได้กล่าวถึง การคัดเลือกภาพข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนว่า เป็นสิ่งที่รับรู้กันในกองบรรณาธิการอยู่แล้ว อีกทั้งเป็นแนวปฏิบัติที่คนทำหนังสือพิมพ์ต้องเข้าใจว่า ภาพที่มันสร้างความอูจาด อย่างที่อาจารย์สุภา ศิริमानนท์กล่าวว่า "สะท้อนรสนิยมอันต่ำทราม" ก็เป็นสิ่งที่พยายามไม่นำเสนอ เพราะจะเป็นการทำร้ายสังคม ไม่เกิดประโยชน์ใดๆเลย

ในเรื่องของการคัดเลือกข่าว มีข้อกล่าวที่ว่า ข่าว ถึงอย่างไร ก็ต้องเป็นข่าว ในจุดนี้ คุณสมหมายแสดงทัศนะ ไว้ว่า " ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ แต่ขึ้นกับเวลาที่ควรจะเป็นด้วย ว่าเวลาไหน ไม่ใช่เป็นข่าวตลอดเวลา อาจจะเป็นข่าววันนี้ เป็นข่าวพรุ่งนี้ มันก็เป็นข่าว ผมเห็นด้วยแหละว่า ข่าวก็ต้องเป็นข่าว แต่การนำเสนอจะเป็นอย่างไร การนำเสนอก็อย่าให้มีผลกระทบจนเราไม่สามารถแก้ไขได้ แทนที่จะเปิดเผยข้อจริง ก็ใช้ชื่อย่อให้ได้มัย อย่างกรณีข่าว สว.ฉาว ใช้บริการทางเพศกับเด็กกว่าที่มติชนจะเผยแพร่ เวลาผ่านไปเกือบสองสัปดาห์ละมั้ง บางครั้งแม้เราจะแน่ใจ แต่เราก็ต้องปกปิดเอาไว้ก่อน คือเป็นการเซฟแหล่งข่าว เซฟหนังสือพิมพ์ และก็เซฟสังคมด้วย"

2. บรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

บรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและเสนอเป็นรายงานข่าวนั้น คุณสมหมายได้กล่าวถึงเรื่องการตกข่าว "โดยหลักการของการทำงานกองบรรณาธิการ ควรจะซีเรียสในเรื่องนี้มาก ไม่ควรตก ถ้าตกก็ควรตกอย่างมีเหตุผล มีข้ออธิบายว่า ทำไมถึงตก เพราะอะไรถึงตก ต้องซีเรียส เพียงแต่การปฏิบัติ บางทีก็หย่อนยานไปบ้าง บางทีก็ดึงไปบ้างแต่ต้องทำให้เป็นประจำสม่ำเสมอ ต้องซีเรียสกับเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่เห็นหน้าข่าว หรือคนที่เห็นหน้าข่าวในสายงานนั้น ต้องซีเรียสมากกว่าที่ประชุมข่าว มากกว่ากองบรรณาธิการข่าวนั้นเสียอีก ว่าทำไมคิดไม่ทันเค้า ทำไมถึงซี

เกียจ ทำไม่ถึงเที่ยว มัวทำอะไรอยู่ ทำไม่เพื่อนได้ข่าวไป เราไม่ได้ หรือเพื่อนเค้าจับประเด็นได้ ทำไม่เราจึงจับไม่ได้ คนที่เป็นนักข่าวต้องรู้สึกมากกว่าหัวหน้าข่าว ถ้าองค์กรใดไม่มีกลไกของหัวหน้า หรือที่ประชุมข่าว ที่จะมาพูดถึงเรื่องนี้ ก็ยังมีดมนไปใหญ่ "

ทั้งนี้ประเด็นเรื่องการตกข่าว ในทางหนึ่งเป็นการวิงวอนทำข่าวตามกระแสเท่านั้น ซึ่งในจุดนี้ คุณสมหมายชี้ว่า "จริงอยู่ทุกคนห่วงไหว และห่วงวิตกเรื่องการตกข่าว แต่นั่นไม่ใช่ข้ออ้าง ที่จะไม่ทำข่าวเดี่ยวหรือข่าวเจาะ เพราะถึงจะห่วงไหว ก็ไม่ใช่เกินเหตุ อ้างไม่ได้ ว่ามัวทำข่าวที่หัวหน้ากดคั้นมา แต่ไม่มีเวลาไปหาข่าวเดี่ยว ไม่ใช่ข้ออ้าง จริงๆ ข่าวกระแสก็ต้องได้ ข่าวเดี่ยวก็ต้องเอา นี่คือนั่งสือพิมพ์ที่ต้องแข่งขันกันในปัจจุบัน ไม่จั้นคนอ่านจะมีข่าวอะไรใหม่ ๆ มาอ่านล่ะ อันนี้เป็นเรื่องธรรมดา"

สำหรับการระบุแหล่งข่าว คุณสมหมายว่า นโยบายของหนังสือพิมพ์มติชนคือ ขอให้มิตัวบุคคลที่มีตัวตน ที่สามารถตรวจสอบได้ และสามารถเอาข้อมูลหลักฐานต่างๆ มาชี้แจงมายืนยันได้ คือ ข่าวนี้ต้องมีความน่าเชื่อถือ มีตัวตน นักข่าวไม่ตกเป็นเหยื่อของแหล่งข่าว และสามารถหาข้อมูลข่าวสาร ที่ต้องการได้ และเมื่อถึงเวลาเปิดเผยก็ต้องเปิดเผยได้ รวมทั้งในกรณีฟ้องร้อง ต้องพร้อมที่จะไปให้การในศาลได้ด้วย ส่วน แหล่งข่าวปกปิดก็ต้องปกปิด อันนั้นก็เป็นหลักจรรยาบรรณ ของวิชาชีพอยู่แล้วที่ต้องรักษาความลับของแหล่งข่าว

ในเรื่องของสิทธิในการรับรู้ของประชาชน กับสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งเป็นเรื่องยากในการตัดสินใจ ในความเห็นของคุณสมหมายนั้น คุณสมหมาย เห็นว่าสิทธิในการรับรู้ของประชาชนน่าจะมาก่อน เพราะถือหลักว่า "ส่วนตัวต้องขึ้นต่อส่วนรวม" ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเคารพสิทธิส่วนบุคคลด้วย แะไหนจะมีความพอดี ขึ้นอยู่กับวิธีการในการนำเสนอเป็นหลัก

ในเรื่องการพาดหัวข่าว คุณสมหมายกล่าวว่า ต้องเอาข้อเท็จจริงเป็นตัวตั้ง การใช้คำที่ดึงดูดใจ ดึงดูดสายตาผู้อ่าน กระแทบความรู้สึกของคนได้ แต่ต้องตรงประเด็นด้วย ซึ่งในจุดนี้ ก็มีหลักอยู่แล้ว อย่างใช้คำสั้น ๆ กระชับ คำโคด ๆ

ข่าวลือเป็นข่าวได้หรือไม่ นั้น คุณสมหมายแสดงทัศนะว่า " ความเห็นผม เป็นข่าวได้ ถ้าเกิดผลกระทบหรือเป็นข่าวลือที่เกิดกับองค์กรส่วนรวม ยกตัวอย่างอย่างข่าวลือ คนพูดกันทั่วเลยว่ นายกชลาออก ซึ่งเกิดข่าวลือทั่วไปหมดเลยทุกวงการ ผมว่า ก็น่าจะเป็นข่าวได้ ส่วนการตัดสินใจจะลาออกหรือไม่ ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง "

3. ในค้ำมาตรฐานวิชาชีพ

คุณสมหมาย กล่าวว่า ในเรื่องของมาตรฐานวิชาชีพนั้น บางคนกล่าวเพียงว่าเป็นเรื่องของการจ้างงาน ผลตอบแทนการทำงาน เรื่องความก้าวหน้าหรือการบริหารจัดการที่ทันสมัย แต่ที่ลึกลงไปกว่านั้นคือ ปรัชญา อุดมการณ์ จริยธรรม ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การยึดถือประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ เป็นหลักการสำคัญของการเป็นสื่อสารมวลชน

ในกรณีของมาตรฐานทางวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องอย่างแนบแน่นต่อจรรยาบรรณ ต่อจริยธรรมนั้น แต่ในบางครั้งก็ขัดต่อความสนใจของสาธารณชน หรือกระทั่งผลประโยชน์ของสาธารณชน เป็นต้นว่า การที่นักข่าวเข้าไปเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์เสียเอง แทนที่จะเป็นผู้ที่เฝ้าดูเหตุการณ์ และรายงานข้อเท็จจริง อย่างในกรณีของการดักฟังทางโทรศัพท์ ซึ่งในจุดนี้ คุณสมหมาย ชี้ว่า

"ในจุดนี้ยังถกเถียงกันอยู่ บางคนว่า น่าจะทำได้ ถือผลประโยชน์ของสาธารณะเป็นใหญ่ แต่บางคนบอกว่าไม่ถูก ไม่ใช่วิธีการของนักข่าวที่ต้องเปิดเผยและโปร่งใส เป็นการกระทำที่ไม่สุจริต เราไม่ใช่สายลับหรือนักสืบ แต่ผมว่าต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป ถ้ามีผลกระทบต่อสังคมอย่างจริงจัง อย่างเข้มงวด ก็น่าจะทำได้ แต่ถ้าไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย แต่นักข่าวทำตัวเป็นสายลับ เป็นนักสืบ ก็ละเมิดความถูกต้อง ผิดจรรยาบรรณเหมือนกัน ต้องแยกเป็นกรณี ๆ ไป ไม่อาจตัดสินได้ว่าผิดหรือถูกโดยเด็ดขาด แต่โดยหลักการมันผิด ไม่ควรทำ ถ้าทำควรเปิดเผยและโปร่งใส แสดงตัวได้ น่าจะเป็นอย่างนั้นมากกว่า"

ส่วนประเด็นที่ว่า หนังสือพิมพ์ถือเป็นเรื่องธุรกิจหนึ่งที่ต้องอยู่รอดได้ด้วยระบบธุรกิจ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีบทบาทในการเป็นสถาบันสาธารณะด้วยนั้น คุณสมหมายเห็นว่า

"ผมเชื่อว่ามันไปด้วยกันได้ ปัญหาก็คือ คนที่อยู่ในวงการสื่อมวลชน ควรจะต้องทำให้มันไปด้วยกันได้ ซึ่งจะทำให้มันเติบโตขึ้น นักธุรกิจ นักนสพ. ที่มาทำงานด้าน นสพ.ก็จะพบว่า องค์กรไหนหรือฉบับไหนที่สวนทางกับหลักนี้ มันก็จะอยู่แค่นั้น มันจะแคระแกรนแค่นั้น เพราะไม่ยอมรับว่า ข่าวจะต้องตรงกับข้อเท็จจริง องค์กรที่มีบัญชีห้ามแตะคนนั้นคนนี้มากมาย มันก็ไม่สนองตอบสังคมส่วนรวม ถ้าการบริหารจัดการภายในแย่ด้วยก็ยิ่งไปกันใหญ่ แต่ถ้าฉบับไหน ปล่อยให้ข่าวสารมันไหลไป นักข่าวมีเสรีภาพในการทำงาน มันก็จะเติบโต เพราะประโยชน์ของสังคมก็คือ ลูกค้า เมื่อใดที่คุณไม่ได้ทำหน้าที่ของผลประโยชน์ส่วนรวม ใครเค้าจะมาซื้อสินค้าคุณล่ะ และถ้าเกิดอะไรที่ไม่ชอบพากล หรือไม่พอใจกับนักการเมืองคนหนึ่งหรือไม่พอใจกับองค์กรการเมืององค์กรใดองค์กรหนึ่ง คุณเฉย ๆ ไม่สนใจไม่วิพากษ์วิจารณ์ คนเค้าก็ไปซื้อฉบับที่เค้าเปิดโอกาสให้หนัก

ข่าวทำข่าวเรื่องนี้ได้เต็มที่ ฉบับไหนที่เสนอได้แหลมคม ยึดมั่นกับผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ คนก็หันไปซื้อฉบับนั้น"

ฉะนั้น โดยภาพรวมแล้ว คุณสมหมายเห็นว่า การปฏิบัติงานข่าวมาตรฐานทางวิชาชีพ น่าจะมาก่อนบรรทัดฐานขององค์กร ดังที่คุณสมหมายกล่าวว่า " ผมเชื่อมั่นอันนี้ ก็เหมือนกับที่คุณขายสินค้า คุณต้องยึดกับลูกค้าเป็นหลัก และสินค้านี้เป็นสินค้าทางความคิด เป็นสินค้าทางปัญญาเท่านั้นละ"

6. คุณฐาตุร บุนปาน

บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ข่าวสด

1. บรรทัดฐานองค์กรในการคัดเลือกข่าว

คุณฐาตุร กล่าวถึงการคัดเลือกข่าวว่า ประเด็นที่สำคัญคือต้องคุยกันภายในกองบรรณาธิการ ต้องสร้างบรรยากาศของการคุยกัน แม้คนที่ต้องตัดสินใจ คนที่ให้คำปรึกษาจะอยู่ หรือไม่อยู่ ก็ต้องหาทางคุยกันให้ได้ ต้องให้คนอื่นมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีใครรู้ไปทุกอย่าง คนหนึ่งก็เก่งเรื่องหนึ่ง ถนัดเรื่องหนึ่ง ยิ่งหลายความคิดเห็นก็ยิ่งดี

ส่วนบรรทัดฐานขององค์กร ที่จะเป็นที่รับรู้ร่วมกันในแง่ประเด็นข่าวต่าง ๆ คุณฐาตุรว่า "ไม่ต้องมีถึงขนาดนั้น แต่จะเป็นเส้นสีในแง่ข่าวมากกว่า ว่าข่าวนี้น่าสนใจ ข่าวนี้น่าสนใจ ไม่เกี่ยวกับว่าเราจะเอาข่าวอย่างนี้ ไม่เอาข่าวอย่างนี้ ที่เกี่ยวข้องคือตัวเหตุการณ์มากกว่า ที่ต้องทำให้เห็นด้วยกันก็คือ งานแต่ละวันจะสอนกันเองว่า ข่าวประเภทนี้ มันเป็นอย่างนี้ละ นอกจากเส้นสีในแง่ข่าวก็จะมีผลจากยอดขายมายืนยันด้วย ยกตัวอย่าง ข่าวต่างจังหวัด ก็จะมีคนช่วยเช็ค เป็นหูเป็นตาให้เราอีกเช่นฝ่ายจัดจำหน่าย หรือเอเยนต์ ก็จะโทร.มาถามว่า ข่าวนี้น่าสนใจ ข่าวนั้นน่าสนใจ เรื่องใหญ่ละ ถ้ายังไม่รู้ เราก็ไปไล่ว่าใหญ่จริง ถ้ารู้แล้ว ก็อาจจะเช็คให้ได้รายละเอียดมากขึ้น "

ถ้าจะพูดในเรื่องของตัวบุคคลิกของหนังสือพิมพ์แล้ว คุณฐาตุร ว่า "ไม่ได้มีรูปแบบตายตัว แต่เป็นอะไรก็ได้ ดังที่เขากล่าวว่า " ถ้าจะดูที่รูปแบบ ดูที่การจัดหน้า เป็นซอร์ฟนิวส์ หนังสือหัวลี ข่าวชาวบ้าน แต่เนื้อหาผมไม่แน่ใจ ยกตัวอย่างเช่น การให้พื้นที่กับข่าวอนุรักษ์ธรรมชาติ ผมว่าในกระบวนหนังสือพิมพ์รายวันด้วยกัน ถ้าไม่มากที่สุด ก็เกือบมากที่สุด ถามว่า สรุปว่าแล้วมันเป็นอะไรกันแน่ ต้องให้คนอ่านเป็นคนให้คำจำกัดความ แต่เราเอง ก็มีเป้าว่า สนุกอย่างมีรสนิยม"

ในส่วนของการให้พื้นที่ข่าว กับข่าวประเภทอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น คุณฐากร ว่า

" ผมว่ามันเป็นความถนัด อย่างนสพ.ธุรกิจ ก็จะมีคนเก่งเรื่องเศรษฐกิจ เรื่องธุรกิจเฟอิญเรา อาจจะมีคนที่สนใจ คนที่รู้เรื่องสิ่งแวดล้อม ฉะนั้นเวลาข่าวที่เข้ามามันตีแตก มันเห็นประเด็น เห็นที่มาที่ไป เห็นทางว่าควรจะเป็นอย่างไร เป็นความถนัดร่วม เป็นความสนใจร่วม แต่อย่างน้อยมันต้องสนใจส่วนตัวด้วยเป็นธรรมดา"

สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวกว้าง ๆ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ข่าวสดว่า ก็เหมือนหลักทั่วไป ไม่มีอะไรพิเศษ อย่างน้อยต้องมีข่าวการเมือง 1 ข่าว มีเหตุเศรษฐกิจใหญ่ ก็เป็นเรื่องเศรษฐกิจ มีอาชญากรรมใหญ่ ก็เป็นเรื่องอาชญากรรม มีเหตุเรื่องสิ่งแวดล้อมใหญ่ ก็เป็นเรื่องสิ่งแวดล้อม รวมๆ กันประกอบกันเข้ามา

2. บรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

ในเรื่องการคัดเลือกภาพข่าวนั้น คุณฐากร ชี้ว่า ใช้หลักเกี่ยวกับการคัดเลือกข่าว จะมีส่วนประเด็นเดียวที่เน้นก็คือ ภาพที่สยดสยองเกินเหตุ หรือภาพที่ออกมาในลักษณะฆ่าคนให้ตายซ้ำ หรือข่มขืนคนที่เป็นเหยื่อซ้ำ ถ้าหลีกเลี่ยงได้ ก็จะหลีกเลี่ยง ส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยง แต่ถ้าจำเป็นต้องลง เพราะมันอธิบายข่าวได้ดี ก็จะต้องทำให้เกิดการเสียหายน้อยที่สุดหรือไม่เกิดความเสียหายเลยกับผู้เสียหายในเรื่องนั้น ๆ

กรณีที่มีข่าวใด ข่าวหนึ่งเกิดขึ้นมา ทางกองบรรณาธิการมีเข็มทิศที่จะมุ่งไปหาคำตอบเลยหรือไม่นั้น คุณฐากรว่า "ไม่มี แต่ตัวเหตุการณ์จะบอกเราเอง เราไปสั่งมันไม่ได้ คนทำข่าวคือคนที่มีความที่รายงานข้อมูล ข้อเท็จจริง ซึ่งข้อมูลข้อเท็จจริงจะเป็นตัวชี้ขาด เราไม่ใช่ตัวชี้ขาด เราเป็นคนนำเสนอไปตามทางที่มันควรจะเป็น บางเรื่องเราอาจจะเห็นได้ก่อนโดยประสบการณ์ จะโดยทฤษฎีหรือโดยอะไรก็ตาม มันจะบอกได้ว่ามันจะต้องไปจบอย่างนี้นะ มันมีแนวโน้มที่จะไปจบอย่างนี้ มันอาจจะเป็นอย่างนั้นหรืออาจจะไม่เป็นก็ได้ แต่บางเรื่องเราก็ไม่รู้เลยว่ามันจะเป็นอย่างไร ยกตัวอย่างเช่นทอก๊าซ เราก็ดูทั้ง ๆ ที่รู้ว่าโอกาสชนะมีน้อย หมายถึงว่า ยกเลิกโครงการ เปลี่ยนแนวท่ออะไรอย่างนี้ แต่ถามว่าจะต้องทำมัย มันต้องทำ ถ้าทำแล้ว แพ้ ชนะ ได้ผลหรือไม่ ไม่รู้ แต่อย่างแรกต้องทำ เพราะอย่างน้อยการที่ทำให้คนได้เข้าใจข้อเท็จจริงที่เกิดมากขึ้น ทำให้คนมีมุมมองที่ต่างไปจากการที่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องในอดีตมากขึ้น ถือว่าเราประสบความสำเร็จแล้วในแง่การทำข่าว"

สำหรับนโยบายเรื่องการตกข่าว คุณฐากร กล่าวว่า แนนอนหนังสือพิมพ์ก็ต้องซีเรียส แต่ก็ต้องดูเหตุผล ถ้าตกแบบประมาท เลินเล่อ ไม่ดูเหตุผล ก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าตกแบบเหตุสุดวิสัย ก็อีกเรื่องหนึ่ง ส่วนจะทำให้เกิดภาพที่นักข่าวเฮ ๆ ได้ข่าวเหมือนกันทุกฉบับนั้น ไม่จริง อยู่ที่การทำงานของหัวหน้าข่าว รีไรเตอร์ว่าจะประสานกันอย่างไร มีการทำความเข้าใจกันขนาดไหน หรือว่าอย่างที่บอกมันแยกแยะมั่ว จะตกโดยประมาท เลินเล่อ ต้องแยกเป็นเรื่อง ๆ แต่โดยหลักการตกมันไม่ดีแน่ เราเชื่อว่านักข่าว หัวหน้าข่าว ไม่อยากตก ตกแล้ว มันต้องไล่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ได้ว่าเป็นเพราะอะไร"

ส่วนเรื่องการระบุแหล่งข่าว คุณฐากร ระบุว่า "ก็ต้องไม่ระบุชื่อ ที่ข่าวสด จะใช้คำว่าแหล่งข่าวน้อยมาก ปกติเราจะใช้คำว่ารายงานข่าว ถ้ามีคนให้ข่าวโดยไม่บอกชื่อ เราจะใช้แหล่งข่าวก็ต่อเมื่อ เราจะเน้นเรื่องนี้เป็นพิเศษจริงๆ เราอาจจะโบราณไปนิดหนึ่ง แต่ถ้าเป็นแหล่งข่าว เราก็บอกไม่ได้เลย เป็นเรื่องที่เราจะต้องรับผิดชอบเองอยู่แล้ว "

ในกรณีที่ได้ข่าวมาโดยไม่ระบุแหล่งข่าว แต่เป็นข่าวที่น่าสนใจ คุณฐากร ชี้ว่า "ต้องเช็คข่าวว่ามีสิทธิมาปิดบังบรรณาธิการ มันก็ต้องมีที่ตรวจสอบได้สักที่หนึ่ง มันเกี่ยวกับใคร ข่าวมันเป็นเรื่องเกี่ยวกับคน มันก็ต้องให้รู้ที่มาที่ไปชัดเจนก่อน ไม่รู้ที่มาที่ไป มันลงเป็นข่าวไม่ได้"

สำหรับเรื่องของการพาดหัวข่าว ให้น่าสนใจและตรงประเด็น คุณฐากร ว่า " ก็ทำอยู่ทุกวันที่เป็นอย่างนี้อยู่แล้ว มันอยู่ที่ คุณเข้าไปดูในรายละเอียดแค่ไหน ตั้งแต่ไล่ข่าว ประชุมข่าว การใช้ภาษาเป็นขนาดไหน ไม่ต้องขนาด หัวข้อ เนื่อไปทาง ตัวข่าวมันคืออยู่แล้ว พาดอย่างไรมันก็น่าสนใจ มากน้อย ก็อีกเรื่องขึ้นกับฝีมือ รายละเอียด ในข่าวที่ไปไล่ได้มา"

ส่วนข่าวลือเป็นข่าวได้หรือไม่ คุณฐากรว่า "เราก็ต้องไปเช็คซีแต่โดยปรากฏการณ์ อาจจะเป็นข่าวได้ว่าวันนี้เกิดข่าวอย่างนี้แต่ให้รู้ว่าลือจริง แต่ตัวเนื้อหาข่าวมันมีข้อมูลข้อเท็จจริงขนาดไหนก็ต้องไปไล่ดู"

3. ด้านมาตรฐานวิชาชีพ

ในเรื่องของสิทธิในการรับรู้ของประชาชน กับสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งเป็นเรื่องยากในการตัดสินใจ ในความเห็นของคุณฐากร นั้น เห็นว่า " มันก็ต้องเป็นเรื่อง ๆ ไป ต้องยกตัวอย่างให้ชัดเจน ถ้าเป็นนามธรรม ผมว่ามันกำกวม พูดยาก แต่โดยหลักการ เขาก็บอกว่า สองอย่างนี้มันไม่ดีกัน ถ้าคุณไม่ไปทำอะไรที่ไปกระทบคนอื่นเค้าก่อน คนอื่นก็ไม่ทำอะไรกระทบคุณ โดยหลักการ แต่ในโลกของความเป็นจริงไม่จริงหรอก ฉะนั้นต้องพูดเป็นเรื่อง ๆ ไป"

ตัวอย่าง กรณีเฉลิม ถามว่าข่าวที่ลงๆ บางเรื่องละเมิด บางเรื่องก็ไม่ แต่ก็ต้องถามว่าแล้วคุณเฉลิม ทำอะไร คนอื่นเค้าถึงไปละเมิด คุณเฉลิมไปละเมิดอะไรในสังคมก่อนหรือเปล่า คุณเฉลิมไปละเมิดคนอื่นก่อนหรือเปล่า ยังตัดสินใจไม่ได้เพราะคดียังไม่สิ้นสุด ผมว่า สังคมมีแนวโน้มที่จะเชื่ออย่างนั้น อีกทั้งสังคมได้ให้คุณเฉลิมมามากแล้ว ทั้งในแง่ของอิทธิพลของการเป็นข้าราชการผู้ใหญ่ อิทธิพลของการเป็นสว. อีกหลาย ๆ อย่าง ฉะนั้นคุณเฉลิมก็ต้องใช้อิทธิพลนี้ให้เป็นประโยชน์กับสังคม ไม่ใช่ใช้ไปในทางหาประโยชน์กับตัวเอง ใช้สิทธิ์ที่ได้มาในทางที่ผิด ผมว่า สังคมก็มีสิทธิตรวจสอบ หรือเรียกร้องความรับผิดชอบจากคุณเฉลิมได้ ตรงนี้ก็ต้องถามว่า แล้วอะไรมันใหญ่กว่ากัน เพราะมันมีเรื่องของชุมชน สังคม จริยธรรม เข้ามาเกี่ยวข้อง มันทับซ้อน แล้วแต่กรณีว่า จะเลือกใช้อะไรเป็นหลัก"

ในกรณีของการคัดฟิงทางโทรศัพท์ เพื่อให้ได้ข่าวที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ คุณฐากร ว่า" ถ้าอยู่ในขั้นของการหาข่าว ผมว่า มันก็เป็นเรื่องปกติ อย่าเพิ่งไปคิดว่าจะเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์เสียเอง ผมว่านักข่าวที่ดี คงไม่ได้คิดอย่างนั้น คนที่ทำงานปกติ ก็จะคิดว่า ถ้าเป็นนสพ.รายวันก็จะคิดว่า เอ๊ะ พรุ่งนี้เอาไงดี ให้ดีที่สุด อย่างนั้นมากกว่า ผมเชื่อว่า ส่วนใหญ่ในโลกมันเป็นอย่างนั้นเหมือนกัน อันนี้คือสัญชาตญาณของนักข่าวว่า จะเอาเดี๋ยวนี้อะไรให้เกิดผลเดี๋ยวนี้อะไร ทั้งที่รู้ว่าบางเรื่องมันยาว บางเรื่องมันต้องกินเวลา แต่ว่า ถ้าจะให้คนทั่วไป จะให้สังคมรู้สึกได้ว่าเค้ามีอารมณ์ร่วมไปกับเราด้วย พรุ่งนี้ วันนี้ มันต้องดึงดูใจพอสมควร"

ส่วนประเด็นที่ว่า หนังสือพิมพ์ถือเป็นองค์กรธุรกิจหนึ่งที่ต้องอยู่รอดได้ด้วยระบบธุรกิจ ในขณะเดียวกัน ก็ต้องมีบทบาทในการเป็นสถาบันสาธารณะด้วยนั้น คุณฐากร เห็นว่า " ผมว่าไปด้วยได้ ทำอะไรไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่มีจรรยาบรรณกำกับ มีกรอบมากกว่าธุรกิจอื่น แค่นั้นเอง แล้วไม่จำเป็นว่า คุณต้องไปทำอะไรที่มันผิดศีลธรรม ผิดจรรยา เพื่อให้ประสบผลทางธุรกิจไม่จริง คุณทำให้มันง่าย ทำให้มันตรงไปตรงมาได้ ถ้าคุณทุ่มเทพอ ขยันพอ ส่วนฉลาดนี้ตามมาทีหลัง ผมว่าทำได้ ทุกธุรกิจก็เป็นอย่างนี้ละ "

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บรรทัดฐานองค์กร และมาตรฐานวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าว ของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. บรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวแต่ละองค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน มีลักษณะอย่างไรแตกต่างกันหรือไม่
2. ระดับมาตรฐานทางวิชาชีพของผู้บริหารข่าวแต่ละองค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน มีลักษณะอย่างไรแตกต่างกันหรือไม่
3. ผู้บริหารข่าวในแต่ละองค์กร ให้น้ำหนักกับปัจจัยใดมากที่สุดระหว่างบรรทัดฐานองค์กรกับมาตรฐานทางวิชาชีพและปัจจัยอื่น ๆ ในการคัดเลือกข่าวประจำวัน

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม ไปยังผู้บริหารข่าวจำนวน 99 คน ในองค์กรหนังสือพิมพ์ทั้งสิ้น 11 ชื่อฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 92.9

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การแจกแจงความถี่ และ คำนวณค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา หนังสือพิมพ์ที่สังกัด ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ระยะเวลาการทำงานที่เกี่ยวข้องกับข่าว และ การวิเคราะห์แนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งประกอบด้วย การคัดเลือกข่าว การทำข่าว และการเขียนข่าวหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ของผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนข้อมูลด้านความมีส่วนร่วมในการคัดเลือกข่าวในแต่ละวัน และ แนวปฏิบัติ ที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ใช้การวิเคราะห์โดย หาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการประมวลจากคำให้สัมภาษณ์ของบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ ผู้บริหารข่าวระดับบรรณาธิการ ในประเด็นเรื่องบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวขององค์กรหนังสือพิมพ์ และเรื่องมาตรฐานวิชาชีพ

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 92 คน ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด 46 คน ร้อยละ 50.0 เป็นผู้บริหารข่าวชายจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6 เป็นผู้บริหารข่าวหญิง จำนวน 28 คนคิดเป็นร้อยละ 30.4 มีระดับการศึกษาที่พบมากที่สุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 และจบการศึกษาในด้านนิเทศศาสตร์สาขาอื่นที่ไม่ใช่หนังสือพิมพ์มากที่สุดจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 ทั้งนี้ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์เพิ่มเติมจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2 ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่า ผู้บริหารข่าวที่เคยผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์เพิ่มเติมซึ่งมีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ด้านงานข่าวของผู้บริหารข่าว ที่ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีตำแหน่งในระดับบรรณาธิการจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 และตำแหน่งระดับหัวหน้าข่าวจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 ส่วนใหญ่มีอายุการทำงานระหว่าง 10-20 ปีมากที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 และมีส่วนร่วมในการคัดเลือกข่าวระดับปานกลางมากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ให้นำหนักต่อปัจจัยในการพิจารณาคัดเลือกข่าวสูงสุดคือ ความสำคัญที่มีผลกระทบต่อผู้อ่าน มีค่าเฉลี่ย 4.63 รองลงไปได้แก่ ความสนใจที่มีต่อผู้อ่าน , หลักวิชาชีพหรือมาตรฐานทางวิชาชีพ , แนวนโยบายหรือแนวทางหนังสือพิมพ์ และการวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมภายนอก ตามลำดับ ส่วนการให้นำหนักต่อปัจจัยในการพิจารณาคัดเลือกข่าวในระดับต่ำมีเพียงปัจจัยเดียว นั่นคือ การพิจารณาจากสปอนเซอร์หนังสือพิมพ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.18

3. การวิเคราะห์ แนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งประกอบด้วย การคัดเลือกข่าว การทำข่าว และการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ของผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม

แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ในเรื่องการคัดเลือกข่าว

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวสูงสุดคือ "ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาดัดสินข่าวแต่ละวัน" ทั้งหมด 77 คน คิดเป็นร้อยละ 83.7

รองลงไปคือ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.78 รองลงไปคือ "หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวสารที่ส่งเสริมให้หลงมกมาย" ทั้งหมด 73 คน คิดเป็นร้อยละ 79.3 และ ปัจจัยที่ว่า "ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสามคือมีทั้งหมด 71 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการคัดเลือกข่าวระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป ในทุกประเด็นข้างต้น

ส่วนผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ในประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ที่กำลังในแง่ของมาตรฐานวิชาชีพ ในประเด็น "การคัดเลือกข่าวถือหลักว่า ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ" ทั้งหมด 59 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงไปคือ "ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน (กะ) เป็นหลัก" ทั้งหมด 56 คน คิดเป็นร้อยละ 60.9 และแนวปฏิบัติที่ว่า "สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสามคือมีทั้งหมด 30 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการคัดเลือกข่าวระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป ในประเด็นที่ว่า "ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน (กะ) เป็นหลัก" และ "สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล" ส่วนประเด็น "การคัดเลือกข่าวถือหลักว่าข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ" มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติที่ต่ำกว่า

แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ในเรื่องการทำข่าว

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการทำข่าวอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ "ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากนำเสนอใจ" ทั้งหมด 43 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงไปคือ "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้" ทั้งหมด 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และแนวปฏิบัติที่ว่า "การรับของตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสาม คือมีทั้งหมด 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการคัดเลือกข่าวระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ ในประเด็นที่ว่า "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวใด" และ "การรับของตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ" ส่วนประเด็นที่ว่า "ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ" มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า

แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน ในเรื่องการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าวในระดับสูงที่สุดคือ "ข่าวที่รายงาน ต้องให้โอกาสทุกฝ่ายที่ขัดแย้งกันได้ แสดงเหตุผลของตนเอง เท่าเทียมกัน" ทั้งหมด 89 คน คิดเป็นร้อยละ 96.7 รองลงไปคือ "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา" ทั้งหมด 78 คน คิดเป็นร้อยละ 84.8 และ "ไม่อนุญาตให้ผู้เขียนข่าวใส่ความคิดเห็นหรือข้อวินิจฉัยของตนเอง ในเนื้อหาข่าว " มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสาม จำนวน 69 คิดเป็นร้อยละ 75.0

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการคัดเลือกข่าวระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป ในประเด็น "ข่าวที่รายงาน ต้องให้โอกาสทุกฝ่ายที่ขัดแย้งกันได้แสดงเหตุผลของตนเอง เท่าเทียมกัน" และ "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา" ส่วนประเด็น "ไม่อนุญาตให้ผู้เขียนข่าวใส่ความคิดเห็นหรือข้อวินิจฉัยของตนเองในเนื้อหาข่าว " มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติที่ต่ำกว่า

ส่วนผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ในประเด็นแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ที่กำลังในแง่ของมาตรฐานวิชาชีพ ในประเด็น "ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้ " ทั้งหมด 31 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 รองลงไปคือ " การใช้ภาษาจะคำนึงถึงการสร้างความรู้สึกสะอึกสะอื้น น่าสนใจ สะใจ ซึ่งอาจจะเกินเลยข้อเท็จจริงไปบ้าง " ทั้งหมด 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 และ "การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้น

หรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสาม คือมีทั้งหมด 22 คิดเป็นร้อยละ 23.9

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ ที่เป็นบรรทัดฐานในเรื่องการคัดเลือกข่าวระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ พบว่า ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับแนวปฏิบัติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์ประเภทธุรกิจ ในทุกประเด็นข้างต้น

4 การวิเคราะห์ แนวปฏิบัติ ที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน

ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของระดับมาตรฐานทางวิชาชีพสูงที่สุด ในเหตุการณ์สมมติที่ 3 ที่ว่า บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านอสังหาริมทรัพย์ ได้เปิดตัวโครงการบ้านพักอาศัยรูปแบบใหม่ใจกลางเมือง และวันหนึ่ง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์บริษัท ก็นำข่าวประชาสัมพันธ์มาฝากให้ท่านช่วยนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ พร้อมกับของฝากเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อท่านแกะดูตามลำพังปรากฏว่าเป็นทองคำหนัก 5 บาท ท่านจะอย่างไรกับของที่ได้รับนั้น เพราะเหตุใด โดยเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่รับ เพราะเสมือนเป็นการรับสินบน อันมีแรงจูงใจมาจาก สามีวุฒิสมาชิกทางจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 5.66

รองลงไปคือ ในเหตุการณ์สมมติที่ 8 ที่ว่า คี้นหนึ่งขณะที่ท่านกำลังขับรถกลับบ้าน มีหญิงคนหนึ่งอยู่ในสภาพ เสื้อผ้าฉีกขาด ผมยุงเหยิง เดินเซออกจากข้างทาง ขวางรถท่านไว้ ท่านจำได้ว่าเป็น ดาราสาวมีชื่อเสียงคนหนึ่ง เมื่อท่านได้เข้าช่วยเหลือและสอบถาม เธอเล่าให้ฟังว่า เธอถูกข่มขืน เธอจะไม่แจ้งความ และขอร้องไม่ให้นำไปเสนอข่าว ท่านจะอย่างไร เพราะเหตุใด โดยเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่เสนอข่าว เพราะเป็นการซ้ำเติมเธอ" อันมีแรงจูงใจมาจากสามีวุฒิสมาชิกทางจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 5.20

และในเหตุการณ์สมมติที่ 2 ที่ว่า ท่านได้รับโทรศัพท์ด่วนว่า ขณะนี้มีการชุมนุมประท้วงของแรงงานในโรงงานแห่งหนึ่งย่านพระประแดง และกำลังเกิดเหตุวุ่นวาย มีการใช้กำลังเข้าปราบปราม ท่านจึงรีบไปที่เกิดเหตุ และสามารถถ่ายภาพการใช้ความรุนแรง ไปได้ เพียงคนเดียว เพราะเหตุการณ์เกิดรวดเร็วมาก และสื่อมวลชนอื่น ๆ ตามมาไม่ทัน ทางโรงงานเสนอ เงินสด ให้เป็นจำนวนเลข 6 หลัก แลกกับฟิล์ม ม้วนที่ท่านถ่ายภาพไว้ได้ ท่านจะอย่างไร เพราะเหตุใด โดยเลือกคำตอบที่ว่า "ไม่รับเงิน เพราะเป็นการทุจริตต่อวิชาชีพ " อันมีแรงจูงใจมาจากมาตรฐานทางวิชาชีพ เป็นอันดับสาม มีค่าเฉลี่ย 5.14

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านบรรทัดฐานองค์การในการคัดเลือกข่าว ของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน มีดังนี้ -ลักษณะของบรรทัดฐานองค์การในการคัดเลือกข่าว ของผู้บริหารข่าวในแต่ละองค์กร

บรรทัดฐานองค์การในการคัดเลือกข่าว ผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ระบุว่า ในองค์กรจะมีสิ่งที่เรียกว่าประเพณีปฏิบัติ หรือสิ่งที่รับรู้ร่วมกันภายในองค์กร ซึ่งจะมีลักษณะอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับองค์กรนั้น ๆ เป็นต้นว่า ในการคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจที่ คุณณรงค์ นาน ห่านวิไล บรรณาธิการข่าวระบุว่า จะไม่เน้นประเภท Sensational ด้วยเหตุที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีจุดยืนเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพ และคนอ่านก็เป็นกลุ่มคนที่มีการศึกษา เหมือนสุกโท ใสสุท ไม่ใช้ถลกแขนเสื้อ ที่สำคัญ จะไม่ลงข่าวประเภทข่าวชาวบ้าน โดยคุณณรงค์ นาน ย้ำว่า เป็นที่ทราบกัน เป็นที่รู้กันภายในกองบรรณาธิการเลยว่า ข่าวประเภทข่าวชาวบ้าน จะไม่ให้ความสำคัญ แต่จะมีหลักการเน้นข่าวอยู่ที่ ข่าวเศรษฐกิจการเมือง และข่าวทั่วไปที่เป็นข่าวสังคม

ในขณะที่ หนังสือพิมพ์มติชน คุณสมหมาย ปาจิณต์ บรรณาธิการบริหารระบุว่า หนังสือพิมพ์มติชนมีบุคคลิกเป็นหนังสือที่จัดว่าเป็นหนังสือแนวสาระ เป็นฮาร์ดนิวส์ ซึ่งก็มีส่วนกำหนดทิศทางอยู่พอสมควร ว่าข่าวสารที่น่าเสนอจะไปในลักษณะใด

บรรทัดฐานองค์การในการคัดเลือกข่าวนี คุณเสรี โลหิตคุปต์ หัวหน้ากองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ว่า เป็นเรื่องปกติของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ที่ต้องมีนโยบายนี้ ในส่วนของไทยโพสต์เอง ก็จะมีการประชุมระดับโต๊ะข่าว และในระดับบริหารเป็นประจำ และตามสถานการณ์เร่งด่วน ซึ่งการคัดเลือกข่าวนั้นก็ เป็นเรื่องของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ และผลกระทบ แต่ทั้งหลายทั้งปวง ก็ต้องอิงกรอบนโยบาย ไม่ใช่จะมีใครมาตัดสินได้ว่า จะใช้ข่าวนี้อหรือไม่ หรือใครชอบไม่ชอบ มิฉะนั้น จะทำให้การทำงานในระบบองค์กรลุ่มเหลว

สำหรับไทยโพสต์ ก็จะมีลักษณะพิเศษที่คุณเสรี ว่ามีสไตล์เป็นของตัวเอง ในลักษณะที่ว่าเป็นการทำข่าวด้วยการตั้งเป้าหมาย มิใช่เป็นการบอกเล่าเหตุการณ์เหมือนกับหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ดังที่คุณเสรี กล่าวไว้ว่า

" ในข่าวเรื่องเดียวกัน เราจะฉีกมุมมองออกไป เราคิดว่า เราทำข่าวด้วยการที่เรามีเป้าหมาย นั่นก็คือว่า เป้าหมายเราคืออะไร ก็กลับไปสู่แนวนโยบายคืออะไร ก็คือการเสนอข่าวที่ส่งผลกระทบ

กับสาธารณชน มีเบื้องหน้า มีเบื้องหลัง ชี้มุมมองว่าเนื้อแท้ของข่าวคืออะไรมากกว่า จะเล่าไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ เมื่อมีการพิจารณากันในกองบรรณาธิการแล้ว หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะตัดสินใจได้ว่า จะมีทิศทางไปอย่างไร ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่เข้ามาตรงกัน เรามองถึงความสมบูรณ์ ครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ"

ลักษณะประการหนึ่งของบรรทัดฐานองค์กรในการคัดเลือกข่าว นั่นคือ มีการถ่ายทอดกันมาเป็นรุ่นต่อรุ่น ดังที่ คุณศักดิ์ นพเกตุ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์สยามรัฐ กล่าวว่า เป็นเรื่องที่ทางกองบรรณาธิการสยามรัฐมีการถ่ายทอดกันมารุ่นต่อรุ่น นั่นคือมีลักษณะการนำเสนอที่ตรงไปตรงมา ไม่ใส่สีตีไข่ บอกข้อเท็จจริงกันไปตามเนื้อหา เป็นนโยบายที่สืบทอดกันมานาน แต่สำหรับหนังสือพิมพ์สยามรัฐ คุณศักดิ์ กล่าวว่า คงจะต้องแบ่งเป็นสองยุค คือยุคอดีต ที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และในยุคปัจจุบัน

"ช่วงที่อาจารย์คึกฤทธิ์ ปราโมช อยู่เราเคร่งครัดมาก เพราะเราอยู่ในข่าวการเมือง สังคม เป็นด้านหลัก อย่างบางคำอาจารย์คึกฤทธิ์ ไม่ให้ใช้เลย อย่างคำว่า สอกกลับ ยักหน้า อาจารย์ต้องการให้หนังสือพิมพ์เป็นผู้ใหญ่ แต่หลังจากนั้นมาก็ปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะตลาดมากขึ้น "

นอกจากนี้ การที่หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญต่อข่าวบางประเภทเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่มีที่มาจากนโยบายของกองบรรณาธิการนั่นเอง ดังที่ คุณสุนทร กุลวัฒนวรพงศ์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันวัฏจักร โลกวันนี้ กล่าวว่า "ทางกองบรรณาธิการวัฏจักร โลกวันนี้ให้ความสำคัญกับเรื่องเทคโนโลยีมากขึ้น สิ่งแวดล้อม รวมทั้งเรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านด้วย"

ในประเด็นเดียวกันนี้ หนังสือพิมพ์ข่าวสด ก็มีลักษณะไม่ต่างไปจาก หนังสือพิมพ์วัฏจักร โลกวันนี้ นั่นคือหนังสือพิมพ์ข่าวสด ให้พื้นที่ข่าวและความสำคัญต่อข่าวอนุรักษ์ธรรมชาติ มากกว่าฉบับอื่น ๆ ดังที่ คุณฐากร บุญปาน บรรณาธิการบริหาร ระบุว่า "การให้พื้นที่กับข่าวอนุรักษ์ธรรมชาติ ผมว่าในกระบวนหนังสือพิมพ์รายวันด้วยกัน ถ้าไม่มากที่สุด ก็เกือบมากที่สุด"

ทั้งนี้ คุณฐากร ได้พูดถึงบุคลิกของหนังสือพิมพ์ข่าวสดว่า ไม่ได้มีรูปแบบตายตัวแต่เป็นอะไรก็ได้ หากจะดูที่การจัดหน้าโดยรวม ๆ ก็จะเป็นหนังสือพิมพ์ประเภท เป็นซอร์ฟนิวส์ หนังสือหัวสี ข่าวชาวบ้าน แต่สำหรับเนื้อหานั้น ไม่อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ประเภท ซอร์ฟนิวส์เสียทีเดียว ดังที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ให้ความสำคัญกับข่าวประเภทอนุรักษ์ธรรมชาติ ดังที่กล่าวไปแล้ว ดังนั้น ถ้าถามว่า โดยสรุปแล้วเป็นอะไรแน่ คุณฐากรว่า "ต้องให้คนอ่านเป็นคนให้คำจำกัดความ แต่เราเอง ก็มีเป้าว่า สนุกอย่างมีรสนิยม"

สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวกว้าง ๆ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ข่าวสดว่า ก็เหมือนหลักทั่วไป ไม่มีอะไรพิเศษ อย่างน้อยต้องมีข่าวการเมือง 1 ข่าว มีเหตุเศรษฐกิจใหญ่ ก็เป็นเรื่องเศรษฐกิจ มีอาชญากรรมใหญ่ ก็เป็นเรื่องอาชญากรรม มีเหตุเรื่องสิ่งแวดล้อมใหญ่ ก็เป็นเรื่องสิ่งแวดล้อม รวมๆ กันประกอบกันเข้ามา

- การคัดเลือกภาพข่าว ของผู้บริหารข่าวในแต่ละองค์กร

สำหรับการคัดเลือกภาพข่าว ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญของข่าวหน้าหนึ่ง ก็มีที่มา มิได้แตกต่างไปจากการคัดเลือกข่าว นั่นคือ เป็นความรับรู้ร่วมกันของคนในกองบรรณาธิการ เช่นเดียวกัน ดังที่คุณณรงค์นาค กล่าวว่า "ภาพข่าวที่เป็นรูปอุจาดตา อย่างศพที่คออาร์มี เลือดท่วมนี้เราไม่ลงเลย หรืออีกประการหนึ่งเราจะไม่ลงรูปที่มีคนตายเป็นศพ ซึ่งในกรณีผู้ที่ตัดสินใจคัดเลือกภาพข่าว ก็จะมีโดยอัตโนมัติเลยว่า เราไม่ลงรูปแบบนี้ "

เช่นเดียวกับมติชน ที่คุณสมหมายกล่าวว่า " การคัดเลือกภาพข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนว่าเป็นสิ่งที่รับรู้กันในกองบรรณาธิการอยู่แล้ว อีกทั้งเป็นแนวปฏิบัติที่คนทำหนังสือพิมพ์ต้องเข้าใจว่า ภาพที่มันสร้างความอุจาด อย่างที่อาจารย์สุภา ศิริมานนท์กล่าวว่า "สะท้อนรสนิยมอันต่ำทราม" ก็เป็นสิ่งที่พยายามไม่นำเสนอ เพราะจะเป็นการทำร้ายสังคม ไม่เกิดประโยชน์ใดๆเลย "

นอกจากนี้ การคัดเลือกภาพข่าว ยังจะต้องระมัดระวังว่า จะไม่ให้ผู้ตกเป็นข่าว เป็นเหยื่อข่าวซ้ำสอง ดังที่คุณฐากร ว่า "ภาพที่สยดสยองเกินเหตุ หรือภาพที่ออกมาในลักษณะฆ่าคนให้ตายซ้ำ หรือข่มขืนคนที่เป็นเหยื่อซ้ำ ถ้าหลีกเลี่ยงได้ ก็จะหลีกเลี่ยง ส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยง แต่ถ้าจำเป็นต้องลง เพราะมันอธิบายข่าวได้ดี ก็จะต้องทำให้เกิดการเสียหายน้อยที่สุดหรือไม่เกิดความเสียหายเลย กับผู้เสียหายในเรื่องนั้น ๆ "

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ด้านบรรทัดฐานในการทำข่าวและนำเสนอเป็นรายงานข่าว ของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

- การระบุและปฏิบัติต่อแหล่งข่าว

สำหรับบรรทัดฐานองค์กรในการทำข่าวและเสนอเป็นรายงานข่าว ในเรื่องการปฏิบัติต่อแหล่งข่าวนั้น คุณเสรี แสดงทัศนะว่า "เรื่องการปกปิดแหล่งข่าว เป็นจริยะของหนังสือพิมพ์ แต่เราต้องรู้ว่าข่าวมาจากที่ใด อย่างน้อยที่สุดผู้ที่วินิจฉัยข่าวต้องทราบ อย่างน้อยก็ต้องชั่งน้ำหนัก และเป็นข้อมูลที่ต้องตรวจสอบด้วยว่า ตรงกับที่เรารับทราบหรือเปล่า หรืออาจจะเป็นผลประโยชน์ของแหล่งข่าว ในการเป็นช่องทางในการปล่อยข่าว"

คุณศักดา ผู้บริหารข่าวอีกท่านหนึ่งที่มีความเห็นเช่นเดียวกับคุณเสรี ที่ว่า บางครั้งแหล่งข่าวก็อาจจะใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ใส่ตัว "บางครั้งเราก็ยอมรับว่า บางคนก็ให้ข่าวแก่ ใช้หนังสือพิมพ์เป็น หรือนักข่าวเองก็จะเลิรท์(ตื่น)กับข่าวไปด้วย บางคนตกเป็นเครื่องมือของแหล่งข่าว ตรงนี้ต้องดูที่ฝ่ายซีเนียร์ ที่ต้องคอยควบคุม คอยย้อนเช็ค เช็คอีกฝั่งอีกด้าน"

การปกปิดแหล่งข่าว เป็นสิ่งที่องค์กรหนังสือพิมพ์ทั้งหลายให้ความสำคัญ ดังที่คุณฐากรกล่าวว่า "ถ้าเป็นแหล่งข่าว ก็ต้องไม่ระบุ ที่ข่าวสด จะใช้คำว่าแหล่งข่าวน้อยมาก ปกติเราจะใช้คำว่ารายงานข่าว ถ้ามีคนให้ข่าวโดยไม่บอกชื่อ เราจะใช้แหล่งข่าวก็ต่อเมื่อ เราจะเน้นเรื่องนี้เป็นพิเศษจริงๆ เราอาจจะโบราณไปนิดหนึ่ง แต่ถ้าเป็นแหล่งข่าว เราก็บอกไม่ได้เลย เป็นเรื่องที่เราจะต้องรับผิดชอบเองอยู่แล้ว "

เช่นเดียวกับที่คุณเสรี กล่าวถึงการปกปิดแหล่งข่าวว่า "เรื่องการปกปิดแหล่งข่าว เป็นจริยะของหนังสือพิมพ์ แต่เราต้องรู้ว่าข่าวมาจากที่ใด อย่างน้อยที่สุดผู้ที่วินิจฉัยข่าวต้องทราบ อย่างน้อยก็ต้องชั่งน้ำหนัก และเป็นข้อมูลที่ต้องตรวจสอบด้วยว่า ตรงกับที่เรารับทราบหรือเปล่า หรืออาจจะเป็นผลประโยชน์ของแหล่งข่าว ในการเป็นช่องทางในการปล่อยข่าว"

ในกรณีที่ได้ข่าวมาโดยไม่ระบุแหล่งข่าว แต่เป็นข่าวที่น่าสนใจนั้น คุณฐากร ชี้ว่า "ต้องเช็คนักข่าวไม่มีสิทธิมาปิดบังบรรณาธิการ มันก็ต้องมีที่ตรวจสอบได้สักที่หนึ่ง มันเกี่ยวกับใคร ข่าวมันเป็นเรื่องเกี่ยวกับคน มันก็ต้องให้รู้ที่มาที่ไปชัดเจนก่อน ไม่รู้ที่มาที่ไป มันลงเป็นข่าวไม่ได้"

- การพาดหัวข่าว

การพาดหัวข่าวนั้น ผู้บริหารข่าวส่วนใหญ่ เชื่อว่า โดยหลักการแล้วควรจะน่าสนใจ และตรงประเด็น แต่ในขณะที่บางฉบับระบุว่า การพาดหัวข่าวนี้นี้เป็นการประกาศเอกลักษณ์เฉพาะตัวอีกด้วย นั่นก็คือ การพาดหัวข่าวสไตส์ไทยโพสต์ ดังที่คุณเสรีว่า "เราทำหนังสือให้ชาวบ้านอ่าน เราไม่ได้เขียนข่าว เล่าข่าวแบบเรื่อยเจื้อย โดยไม่รู้ว่าตรงไหนเป็นแก่น ส่วนประเด็นที่เราคิดว่าใช่ หรือสำคัญ เราทำแบบตรงไปตรงมา ทำให้ชาวบ้านอ่าน เป็นการประกาศจุดยืน แนวนโยบายอย่างชัดเจนในสิ่งที่เราทำ สิ่งที่เราสรุปจากสาระของข่าว อาจจะเป็นเรื่องของสำนวน การใช้ภาษา ซึ่งบางคนว่าทำไมแรง ถ้าจะให้กล่าวโดยกว้าง ๆ ก็คือ สไตส์ไทยโพสต์ มีอะไรก็พูดจากันตรงๆ แก่นั่นเอง ไม่อ้อมค้อม"

ส่วนการพาดหัวข่าว ในหนังสือแนวธุรกิจอย่าง วัฏจักรโลกวันนี้ คุณสุนทร เชื่อว่า "เราจะให้เป็นข่าวที่เข้าใจเนื้อหาข่าวจริงๆ เราจะไม่พาดอย่างไทยรัฐ มติชน หรือเดลินิวส์ เราจะพาดตรงๆ แต่ต้องให้ความหมายชัดเจน เราไม่สนใจว่าข่าวนี้อาจจะไปแล้วไม่หือหาว แต่ถ้าทำได้ก็ถือว่าเป็นเทคนิค"

- การนำเสนอข่าวสารที่ผิดพลาด

การนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ สิ่งที่จะต้องระมัดระวังประการหนึ่งคือความถูกต้องของข่าวสาร หากแต่เมื่อเกิดการนำเสนอข่าวสารที่ผิดพลาดนั้น ผู้บริหารข่าวในแต่ละองค์กร ระบุว่าแต่ละองค์กรก็จะมีวิธีการในดำเนินการแตกต่างกันไป แต่มีหลักใหญ่ใจความก็คือ เมื่อผิดแล้วก็ยอมรับผิด

ดังเช่นที่ หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจอย่าง วัฏจักรโลกวันนี้ มีหลักการที่ ก่อนข้างจะเข้มงวดดังที่คุณสุนทร ว่า "สิ่งสำคัญสำหรับนโยบายหลักของหนังสือพิมพ์วัฏจักรโลกวันนี้คือ จะต้องไม่เกิดกรณีร้องเรียน หากมีการร้องเรียน หรือฟ้องร้องเกิดขึ้น แสดงว่าบุคคลผู้ที่ทำข่าวมีปัญหา แต่ถ้าสอบสวนแล้วว่าไม่ได้เกิดจากผู้ที่ทำข่าว ก็จะว่ากันไปตามคดี"

ในกรณีของการลงข่าวผิดพลาดนั้น ทางด้านคุณณรงค์นาค เชื่อว่า ทางกองบรรณาธิการจะขอโทษในทันที โดยไม่ต้องมีผู้ร้องเรียนมา และในกรณีเช่นนี้ก็ยึดปฏิบัติกันอย่างเป็นทางการด้วย

"มีอยู่ครั้งหนึ่ง เราลงเรื่องโรงพิมพ์ธนบัตรปลอม และก็อ้างว่าเป็นของน้องชายของนักการเมืองคนหนึ่งในพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งต่อมาเราก็ลงขอโทษ เพราะเราคิดว่าเรื่องการยอมรับผิดเป็น

เรื่องธรรมดา อีกทั้งเรารู้สึกว่า เป็นสิ่งจำเป็น เพราะเรามีปรัชญาอยู่ว่า เราขายข้อเท็จจริง ขายความเที่ยงตรง ซึ่งทุกคนจะต้องต้องเอาไว้เลย"

เช่นเดียวกับที่ คุณเสรี ว่า ถ้าเราผิดพลาด เราก็แก้ไข เราคิดว่านี่เป็นจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ สื่อหนังสือพิมพ์ให้คุณให้โทษแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ค่อนข้างรุนแรง ถ้าเป็นความเท็จ มีการเข้าใจผิด เราจะแก้ไขให้ทันที ถือเป็นมาตรการที่สำคัญ อย่างที่หมอประเวศพูดว่า ทูเลต (too late) นักข่าวได้ยินว่า ทูเรศ เราก็แก้ไขให้"

3. ด้านมาตรฐานวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

ในด้านมาตรฐานทางวิชาชีพ คุณณรงค์นาค ให้ความเห็นว่า "ภาพรวมของการทำหนังสือพิมพ์ น่าจะมาจากทางด้านมาตรฐานทางวิชาชีพ จริยธรรม จรรยาบรรณ ส่วนนโยบายทางด้านองค์กรน่าจะรองลงมา และเป็นรายละเอียดแล้วว่าจะต้องมีการนำเสนออย่างไร"

คุณสุนทร ซึ่งเป็นผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจเช่นเดียวกัน ระบุว่า ทางกองบรรณาธิการค่อนข้างเคร่งครัด เนื่องจากตัวคุณสุนทรเอง ก็เป็นกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติด้วย เมื่อใดที่คุณสุนทรมีวาระการประชุมที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ก็จะนำสาระ และเนื้อหาจากการประชุม มาถ่ายทอดสู่ทุกคนภายในกองบรรณาธิการด้วย ซึ่งคุณสุนทร เห็นว่า วิธีการนี้หากเป็นองค์กรหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ คงทำเช่นนี้ไม่ได้

ทางด้านคุณสมหมาย กล่าวว่า ในเรื่องของมาตรฐานวิชาชีพนั้น บางคนกล่าวเพียงว่าเป็นเรื่องของการจ้างงาน ผลตอบแทนการทำงาน เรื่องความก้าวหน้าหรือการบริหารจัดการที่ทันสมัย แต่ที่ลึกลงไปกว่านั้นคือ ปรัชญา อุดมการณ์ จริยธรรม ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การยึดถือประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ เป็นหลักการสำคัญของการเป็นสื่อสารมวลชน

ในกรณีของมาตรฐานทางวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องอย่างแนบแน่นต่อจรรยาบรรณ ต่อจริยธรรมนั้น แต่ในบางครั้งก็ขัดต่อความสนใจของสาธารณชน หรือกระทั่งผลประโยชน์ของสาธารณชน เป็นต้นว่า การที่นักข่าวเข้าไปเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์เสียเอง แทนที่จะเป็นผู้ที่เฝ้าดูเหตุการณ์ และรายงานข้อเท็จจริง อย่างในกรณีของการดักฟังทางโทรศัพท์ ซึ่งในจุดนี้ คุณสมหมาย ชี้ว่า

"ในจุดนี้ยังถกเถียงกันอยู่ บางคนว่า น่าจะทำได้ ถือผลประโยชน์ของสาธารณะเป็นใหญ่ แต่บางคนบอกว่าไม่ถูก ไม่ใช่วิธีการของนักข่าวที่ต้องเปิดเผยและโปร่งใส เป็นการกระทำที่ไม่

สุจริต เราไม่ใช่สายลับหรือนักสืบ แต่ผมว่าต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป ถ้ามีผลกระทบต่อสังคมอย่างจริงจัง อย่างเข้มงวด ก็น่าจะทำได้ แต่ถ้าไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย แต่นักข่าวทำตัวเป็นสายลับเป็นนักสืบ ก็ละเมิดความถูกต้อง ผิดจรรยาบรรณเหมือนกัน ต้องแยกเป็นกรณี ๆ ไป ไม่อาจตัดสินได้ว่าผิดหรือถูกโดยเด็ดขาด แต่โดยหลักการมันผิด ไม่ควรทำ ถ้าทำควรเปิดเผยและโปร่งใส แสดงตัวได้ น่าจะเป็นอย่างนั้นมากกว่า"

ในขณะที่ คุณฐากร เห็นว่า "ถ้าอยู่ในขั้นของการหาข่าว ผมว่า มันก็เป็นเรื่องปกติ อย่าเพิ่งไปคิดว่าจะเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์เสียเอง ผมว่านักข่าวที่ดี คงไม่ได้คิดอย่างนั้น ถ้าเป็นนสพ.รายวันก็จะคิดว่า เอ๊ะ พรุ่งนี้เอาไงดี ให้ดีที่สุด อย่างนั้นมากกว่า ผมเชื่อว่า ส่วนใหญ่ในโลกมันเป็นอย่างนั้นเหมือนกัน อันนี้คือสัญชาตญาณของนักข่าวว่า จะเอาเดี๋ยวนี้ จะให้เกิดผลเดี๋ยวนี้ ทั้งที่รู้ว่าบางเรื่องมันยาว บางเรื่องมันต้องกินเวลา แต่ว่า ถ้าจะให้คนทั่วไป จะให้สังคมรู้สึกว่าคุณมีความร่วมใจไปกับเราด้วย พรุ่งนี้ วันนี้ มันต้องดึงดูใจพอสมควร"

ส่วนประเด็นที่ว่า หนังสือพิมพ์ถือเป็นองค์กรธุรกิจหนึ่งที่ต้องอยู่รอดได้ด้วยระบบธุรกิจ ในขณะเดียวกัน ก็ต้องมีบทบาทในการเป็นสถาบันสาธารณะด้วยนั้น คุณฐากร เห็นว่า "ผมว่าไปด้วยได้ ทำไม่จะไม่ได้ มันเป็นธุรกิจที่มีจรรยาบรรณกำกับ มีกรอบมากกว่าธุรกิจอื่น แค่นั้นเอง แล้วไม่จำเป็นว่า คุณต้องไปทำอะไรที่มันผิดศีลธรรม ผิดจรรยา เพื่อให้ประสบผลทางธุรกิจ ไม่จริง คุณทำให้มันง่าย ทำให้มันตรงไปตรงมาได้ ถ้าคุณทุ่มเทพอ ขยันพอ ส่วนฉลาดนี่ตามมาทีหลัง ผมว่าทำได้ ทุกธุรกิจก็เป็นอย่างนี้ละ "

เช่นเดียวกับที่คุณสมหมายเห็นว่า "ผมเชื่อว่ามันไปด้วยกันได้ ปัญหาก็คือ คนที่อยู่ในวงการสื่อมวลชน ควรจะต้องทำให้มันไปด้วยกันได้ ซึ่งจะทำให้มันเติบโตขึ้น นักธุรกิจ นักหนังสือพิมพ์ที่มาทำงานด้าน หนังสือพิมพ์ก็จะพบว่า องค์กรไหนหรือฉบับไหนที่สวนทางกับหลักนี้ มันก็จะอยู่แค่นั้น มันจะแคระแกรนแค่นั้น เพราะไม่ยอมรับว่า ข่าวจะต้องตรงกับข้อเท็จจริง องค์กรที่มีบัญชีห้ามแตะคนนั้นคนนี้มากมาย มันก็ไม่สนองตอบสังคมส่วนรวม แต่ถ้าฉบับไหน ปล่อยให้ข่าวสารมันไหลไป นักข่าวมีเสรีภาพในการทำงาน มันก็จะเติบโต เพราะประโยชน์ของสังคมก็คือลูกค้า เมื่อใดที่คุณไม่ได้ทำหน้าที่ของผลประโยชน์ส่วนรวม ใครเค้าจะมาซื้อสินค้าคุณล่ะ และถ้าเกิดอะไรที่ไม่ชอบพากล หรือไม่พอใจกับนักการเมืองคนหนึ่งหรือไม่พอใจกับองค์กรการเมืององค์กรใดองค์กรหนึ่ง คุณเฉย ๆ ไม่สนใจไม่วิพากษ์วิจารณ์ คนเค้าก็ไปซื้อฉบับที่เค้าเปิดโอกาสให้นักข่าวทำข่าวเรื่องนี้ได้เต็มที่ ฉบับไหนที่เสนอได้แหลมคม ยึดมั่นกับผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ คนก็หันไปซื้อฉบับนั้น"

ฉะนั้น โดยภาพรวมแล้ว คุณสมหมายเห็นว่า การปฏิบัติงานข่าวมาตรฐานทางวิชาชีพ น่าจะมาก่อนบรรทัดฐานขององค์กร ในขณะที่คุณฐากร เห็นว่าต้องไปด้วยกัน ไม่อาจจะแยกจากกันได้

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่อง บรรทัดฐานองค์กร และมาตรฐานวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า ในแต่ละองค์กรหนังสือพิมพ์ มีหลักปฏิบัติที่เป็นลักษณะบรรทัดฐานองค์กร อันเป็นนโยบาย หรือประเพณีที่ยึดถือมาช้านาน จนเป็นที่เข้าใจรับรู้ร่วมกันในเรื่องการคัดเลือกข่าวสารและการรายงานข่าวประจำวัน

อย่างไรก็ตาม ทั้งจากผลการวิจัยแบบสำรวจและสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ในแต่ละองค์กรมีบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวที่แตกต่างกัน

ดังเช่นผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารข่าว คุณณรงค์นาค ห่านวิไล บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ที่ระบุว่าภายในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ก็จะมีสิ่งรับรู้ร่วมกันในการคัดเลือกข่าว โดยคุณณรงค์นาค กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า "ที่กรุงเทพธุรกิจ มีหลักปฏิบัติที่ค่อนข้างจะเป็นที่รู้จักกันภายในกองบรรณาธิการว่า จะไม่เน้นประเภท Sensational"

หรืออย่างที่ คุณเสรี โลหิตคุปต์ หัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ กล่าวถึงนโยบายในด้านการคัดเลือกข่าวว่า เป็นเรื่องของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ และผลกระทบ แต่ทั้งหลายทั้งปวง ก็ต้องอิงกรอบนโยบาย ไม่ใช่จะมีใครมาตัดสินได้ว่า จะใช้ข่าวนี้หรือไม่ หรือใครชอบไม่ชอบ มิฉะนั้น จะทำให้การทำงานในระบบองค์กรลุ่มเหลว

ซึ่งสำหรับนโยบายในการเสนอข่าวที่สำคัญของไทยโพสต์ คุณเสรี ชี้ว่า ถ้าเปรียบเทียบกันการนำเสนอของหนังสือพิมพ์อื่น ๆ จะมีลักษณะบอกเล่า ในขณะที่ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะมีลักษณะการนำเสนอแบบตั้งเป้าหมาย สามารถชี้มุมมองเนื้อแท้ของข่าวได้ว่าเป็นอะไรมากกว่าจะเล่าไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

เช่นเดียวกับ คุณศักดิ์ดา นพเกตุ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ที่กล่าวถึงนโยบายในการคัดเลือกข่าวว่า เป็นเรื่องที่ทางกองบรรณาธิการสยามรัฐมีการถ่ายทอดกันมารุ่นต่อรุ่น นั่นคือมีลักษณะการนำเสนอที่ตรงไปตรงมา ไม่ใส่สีตีไข่ บอกข้อเท็จจริงไปตามเนื้อผ้า

ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยที่ ไวท์ (White , 1950 , อ้างถึงใน Shoemaker , 1991) ระบุว่า การคัดเลือกข่าวสารขึ้นอยู่กับนโยบายขององค์กรหนังสือพิมพ์นั้นๆ และ ลักษณะองค์กรที่แตกต่าง กันทำให้รูปแบบการปฏิบัติงานแตกต่างกันไปด้วย องค์กรที่มีรูปแบบโครงสร้างการทำงานที่ไม่เข้มงวด ก็อาจจะให้ผู้เฝ้าประตูแต่ละคนตัดสินใจเอาเองมากกว่าองค์กรที่มีโครงสร้างอำนาจชัดเจน กันตามลำดับชั้นอย่างชัดเจน

สำหรับผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือก ข่าวเหมือนกันมากที่สุดคือ "ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินใจแต่ละวัน" ทั้งหมด 77 คน คิดเป็น ร้อยละ 83.7 รองลงไปคือ "หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวสารที่ส่งเสริมให้หลงมกมาย" ทั้งหมด 73 คน คิดเป็นร้อยละ 79.3 และ ปัจจัยที่ว่า "ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือ บทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสามคือมีทั้งหมด 71 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2

ส่วนแนวปฏิบัติของผู้บริหารข่าว ที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว ในประเด็น "การคัดเลือกข่าวถือหลักว่า ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ"ทั้งสิ้น 59 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงไปคือ "ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน (กะ) เป็นหลัก" ทั้งหมด 56 คน คิดเป็นร้อยละ 60.9 และแนวปฏิบัติที่ว่า "สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสามคือมีทั้งหมด 30 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6

ในจุดนี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารข่าวให้ความสำคัญข่าว ในลักษณะความน่าสนใจเป็นที่ตั้ง ดัง แนวปฏิบัติที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ "การคัดเลือกข่าวถือหลักว่า ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ" ซึ่งสอดคล้องกับ ความคิดเห็น ของบรรณาธิการบริหารข่าว ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกก็คือ **คุณสมหมาย ปาจรินทร์** จากหนังสือพิมพ์มติชน ที่ว่า ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ แต่ขึ้นกับเวลาที่ควรจะเป็นด้วย ว่าเวลาไหน ไม่ใช่เป็นข่าวตลอดเวลา

สำหรับการคัดเลือกภาพข่าว ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญของข่าวหน้าหนึ่ง ก็มีที่มา มิได้แตกต่างไปจากการคัดเลือกข่าว นั่นคือ เป็นความรับรู้ร่วมกันของคนในกองบรรณาธิการ เช่นเดียวกัน ดังที่คุณณรงค์นาค กล่าวไว้ว่า "ภาพข่าวที่เป็นรูปอุจาดตา อย่างศพถือคอร์ดาร์มี เลือดท่วมนี้เราไม่ลงเลย หรืออีกประการหนึ่งเราจะไม่ลงรูปที่มีคนตายเป็นศพ ซึ่งในกรณีผู้ที่จะตัดสินใจคัดเลือกภาพข่าว ก็ จะรู้โดยอัตโนมัติเลยว่า เราไม่ลงรูปแบบนี้ "

ซึ่งผลจากการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ David P. Bergin (1967 ,อ้างถึงใน เลอลักษณะ รอดเรื่อง , 2541) ที่กล่าวถึง ปัจจัยสำคัญในการกำหนดคุณลักษณะภาพข่าวว่ามาจาก นโยบายกองบรรณาธิการ (Editorial Policy) ซึ่งขึ้นอยู่กับหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ เช่นหนังสือพิมพ์บางฉบับจะไม่ตีพิมพ์ภาพอุบัติเหตุ ภาพศพ เนื่องจากเห็นว่าเป็นภาพที่น่ากลัว สยดสยอง ในขณะที่บางฉบับตีพิมพ์เนื่องจากอยากให้อ่านสุดสำหรับผู้อ่าน

จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจ ในเรื่องบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าว พบว่า มีความแตกต่างกันระหว่าง ในประเด็นที่ว่า การใช้ที่ประชุมข่าวตัดสินใจข่าวแต่ละวัน , การ ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี , การหลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันขั้นต่อ และเรื่องของสิทธิในการรับรู้ของประชาชนเทียบกับสิทธิส่วนบุคคล

โดยประเภทหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ จะมีลักษณะการปฏิบัติในประเด็นที่ว่า การใช้ที่ประชุมข่าวตัดสินใจข่าวแต่ละวัน , การ ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี , การหลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันขั้นต่อ สูงกว่าประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ในประเภทหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจจะมีแนวปฏิบัติที่ค่อนข้างเข้มงวดมากกว่าประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า ประเภทหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจมีกลุ่มเป้าหมายผู้อ่านที่สนใจในเรื่องเศรษฐกิจการเมือง ซึ่งแน่นอนว่าจะต้องมีความระแวดระวังในประเด็นแนวปฏิบัติเหล่านี้เป็นพิเศษ

ส่วนประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "สิทธิในการรับรู้ของประชาชนสำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล" ประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป ยึดถือการปฏิบัติในประเด็นนี้ สูงกว่าประเภทหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ ซึ่งผู้บริหารข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ก็ชี้ในประเด็นนี้ว่า เป็นเรื่องที่พูดยาก ก้ำกึ่ง เพราะแม้โดยหลักการ สิทธิส่วนบุคคลจะสำคัญกว่า แต่ก็คงต้องแยกเป็นเรื่องๆ ไป อีกทั้งในโลกของความเป็นจริง ก็แตกต่างจากสิ่งที่เป็นหลักการ

สำหรับผลการศึกษาในเรื่องบรรทัดฐานขององค์กรในการทำข่าว พบว่า ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่ง มีแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการทำข่าว ในประเด็น "ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ" โดยมีผู้ระบุมาทั้งหมด 43 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงไปคือ "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้" ทั้งหมด 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และแนวปฏิบัติ

ที่ว่า "การรับของตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ" มีผู้ตอบทั้งหมด 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6

จากแนวปฏิบัติที่ว่า "ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ" เป็นแนวปฏิบัติที่มีผู้เลือกตอบมากที่สุด ซึ่งในจุดนี้ก็จะยิ่งเน้นย้ำสิ่งที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าวยิ่งขึ้นไปอีกว่า ความน่าสนใจ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง อีกทั้งปัจจัยนี้ ยังเป็นหนึ่งในสามปัจจัย ที่ระบุ ว่า "ข่าว" นั้นควรประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ ความน่าสนใจ (Interest) ข้อเท็จจริง (Facts) และผู้อ่าน (Readers) (มาลี บุญศิริพันธุ์, 2534) กล่าวคือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ดังนั้นผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องรายงานข้อเท็จจริงให้เป็นที่สนใจแก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นเหตุผลในการคัดเลือกข่าวเสมอมา

อย่างไรก็ดี ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกบรรณาธิการ ซึ่งระบุว่ากรณีนี้ จะต้องมีการเช็คที่มาที่ไปของข่าว มิฉะนั้นหนังสือพิมพ์ก็จะตกเป็นเครื่องมือของแหล่งข่าวได้ ดังที่คุณเสรี โลหิตคุปต์ หัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ระบุว่า จะต้องเช็คข่าวมาจากที่ใด และต้องตรงตรวจสอบอีกว่าตรงกับข้อมูลที่ได้มาหรือไม่ ไม่เช่นนั้นก็อาจจะเป็นผลประโยชน์ของแหล่งข่าวในการปล่อยข่าว

เช่นเดียวกับ คุณศักดิ์ ผู้บริหารข่าวอีกท่านหนึ่งจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ที่มีความเห็นเช่นเดียวกับคุณเสรี ที่ว่า บางครั้งแหล่งข่าวก็อาจจะใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ใส่ตัว โดยระบุว่า แหล่งข่าวบางคนก็มีความสามารถ ใช้หนังสือพิมพ์เป็น ให้ข่าวเก่ง ดังนั้นนักหนังสือพิมพ์รุ่นอาวุโสกว่า ก็จะต้องเข้ามาช่วยดูแลด้วย

จากการศึกษาเปรียบเทียบบรรทัดฐานองค์กร ในการทำข่าวระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจพบว่า ประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป มีลักษณะการปฏิบัติในประเด็นที่ว่า "ใช้วิธีใด ๆ ก็ได้ไม่ว่าจะผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมบ้างก็ตาม ขอให้ได้ข้อมูลมารายงานข่าว เป็นเป้าหมายสูงสุด" และ "ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้" สูงกว่าประเภทหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ

ซึ่งในประเด็นแนวปฏิบัติที่ว่า "ข่าวลือสามารถนำมาเป็นข่าวได้" ซึ่งจากผลการศึกษาเชิงลึกผู้บริหารข่าวที่อยู่ในองค์กรหนังสือพิมพ์ประเภททั่วไป ผู้บริหารข่าวก็ระบุว่า ข่าวลือสามารถเป็นข่าวได้ หากข่าวนั้นมีผลกระทบกับองค์กรส่วนรวม และขอให้รู้ว่าลือจริง แต่ทั้งนี้ ก็ต้องไปตรวจสอบดูด้วยว่า มีข้อมูลจริงหรือไม่

ส่วนผลการศึกษาในเรื่องบรรทัดฐานขององค์กรในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าวพบว่า ผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถาม มีแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าวเกือบทั้งหมดในประเด็น "ข่าวที่รายงาน ต้องให้โอกาสทุกฝ่ายที่ขัดแย้งกันได้แสดงเหตุผลของตนเอง เท่าเทียมกัน" โดยมีระบุมารวมทั้งหมด 89 คน คิดเป็นร้อยละ 96.7 รองลงไปคือ "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา" ทั้งหมด 78 คน คิดเป็นร้อยละ 84.8

ขณะเดียวกันผู้บริหารข่าวที่ตอบแบบสอบถามจำนวนหนึ่ง มีแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าวในประเด็น "ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้" ทั้งหมด 31 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 รองลงไปคือ "การใช้ภาษาจะคำนึงถึงการสร้างความรู้สึกสะอึกสะอื้น น่าสนใจ สะใจ ซึ่งอาจจะเกินเลยข้อเท็จจริงไปบ้าง" ทั้งหมด 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 และปัจจัยที่ว่า "การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง" มีผู้ตอบมากเป็นอันดับสาม คือมีทั้งหมด 22 คิดเป็นร้อยละ 23.9

จากแนวปฏิบัติที่ว่า "การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง" ซึ่งมีผู้ตอบมาเกือบ 1 ใน 4 นั้น เป็นสิ่งที่ยืนยันได้อีกครั้งหนึ่งว่า แนวปฏิบัติที่ยึดถือกันทั่วไป คือเทคนิคการดึงดูดความสนใจของคนอ่านในลักษณะต่าง ๆ ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ที่ผู้บริหารข่าวระบุว่า สิ่งนี้เองที่เป็นการประกาศถึงนโยบายอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้

ในขณะที่ หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจอย่างวัฏจักร โลกวันนี้ จะมีลักษณะการพาดหัวข่าวที่บรรณาธิการข่าว คุณสุนทร ระบุว่า การพาดหัวข่าวจะพาดตรง ๆ ให้ความหมายชัดเจน โดยไม่สนใจว่า จะหวือหวาหรือไม่ แต่ถ้าใครที่สามารถพาดได้อย่างชัดเจน และหวือหวาด้วยก็ถือว่าเป็นเทคนิค

กระนั้นก็ตาม การพาดหัวข่าว จึงมีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับอีกประการหนึ่งคือ เรื่องการตลาด อย่างที่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ชี้ว่า การพาดหัวข่าว ขึ้นกับตลาดด้วย ซึ่งการทำหนังสือพิมพ์ต้องมององค์กรวม มองตลาด และคนทำข่าว เพื่อให้สอดคล้องเข้าตลาดได้

นอกจากนี้ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบบรรทัดฐานองค์กร ในการทำข่าวระหว่างประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป และแนวธุรกิจพบว่า ประเภทหนังสือแนวทั่วไป มีลักษณะการปฏิบัติในประเด็นที่

ว่า"การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง", "ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้" และ "เพื่อให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้นนักข่าวอาจเขียนข่าวโดยใช้จินตนาการของตนเองเพิ่มเติมได้" สูงกว่า ประเภทหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ

ส่วนประเด็นของแนวปฏิบัติที่ว่า "หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา" ประเภทหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ มีลักษณะการปฏิบัติสูงกว่า ประเภทหนังสือพิมพ์แนวทั่วไป

จุดนี้จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่าง องค์กรทั้งสองประเภท ว่าหนังสือพิมพ์แนวทั่วไปจะมีลักษณะการปฏิบัติที่หมิ่นเหม่ต่อมาตรฐานวิชาชีพมากกว่า หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่า หนังสือพิมพ์แนวทั่วไป จะมีกลุ่มคนอ่านที่หลากหลายกว่า ดังนั้นการนำเสนอในลักษณะหือหาว จึงน่าจะเป็นจุดขายของหนังสือพิมพ์ได้มากกว่า

สำหรับผลการศึกษาในเรื่องมาตรฐานทางวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าว หนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า มาตรฐานทางวิชาชีพของผู้บริหารข่าวในแต่ละองค์กรไม่แตกต่างกัน แต่จะแตกต่างกันตามตำแหน่งงานบริหาร

ซึ่งมาตรฐานทางวิชาชีพ ที่แตกต่างกันในระดับตำแหน่งงานบริหารนี้ ชี้ให้เห็นว่าเมื่อตำแหน่งงานบริหารแตกต่างกัน นั่นก็หมายถึงคุณวุฒิ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันของผู้บริหารข่าว ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ David E.Boeyink (1994, อ้างถึงใน จินตนา ต้นสุวรรณนท์ ,2541) ที่ได้ทำการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของการเรียนรู้ และภูมิหลังทางการศึกษาที่แตกต่างกันของนักหนังสือพิมพ์ ทำให้มีผลต่อมุมมองและทัศนคติที่มีต่อจริยธรรม หรือจรรยาบรรณ แตกต่าง

นอกจากนี้ในกรณีของมาตรฐานทางวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องอย่างแนบแน่นต่อจรรยาบรรณ ต่อจริยธรรมนั้น แต่ในบางครั้งก็ขัดต่อความสนใจของสาธารณชน หรือกระทั่งผลประโยชน์ของสาธารณชน เป็นต้นว่า การที่นักข่าวเข้าไปเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์เสียเอง แทนที่จะเป็นผู้ที่เฝ้าดูเหตุการณ์และรายงานข้อเท็จจริง อย่างในกรณีของการดักฟังทางโทรศัพท์ ซึ่งในจุดนี้ คุณสมบัตยบรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มิชชัน ชีว้า ยังเป็นข้อที่ถกเถียงกันอยู่ เพราะฝ่ายที่เห็นว่าจะทำได้ ยึดถือประโยชน์ของสาธารณะเป็นใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารข่าวท่านนี้ก็ยังเห็นว่า ไม่ใช่วิธีการของนักข่าวที่ต้องเปิดเผยและโปร่งใส

ในขณะที่ คุณฐากร บรรณาธิการบริหารข่าวสด เห็นว่า ถ้าอยู่ในขั้นของการหาข่าว ก็เป็นเรื่องปกติ โดยอย่าเพิ่งไปคิดว่า ใครจะเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์หรือไม่ เพราะลักษณะของนักข่าวที่ดี ก็จะคิดว่าทำอย่างไรจึงจะได้ข่าวที่ดีที่สุด

ส่วนประเด็นที่ว่า หนังสือพิมพ์ถือเป็นองค์กรธุรกิจหนึ่งที่ต้องอยู่รอดได้ด้วยระบบธุรกิจ ในขณะเดียวกัน ก็ต้องมีบทบาทในการเป็นสถาบันสาธารณะด้วยนั้น คุณฐากร เห็นว่า ไปด้วยกันได้ เพราะธุรกิจนี้ เป็นธุรกิจที่มีจรรยาบรรณกำกับ และมีกรอบมากกว่าธุรกิจอื่น เช่นเดียวกับคุณสมหมาย ที่เห็นว่า คนในวงการสื่อมวลชน ควรจะต้องทำให้ไปด้วยกันได้ ส่วนองค์กรใดที่สวนทางกับหลักการนี้ ก็จะแคะแสร้งอยู่แค่นั้น

สำหรับผลการวิจัย การให้น้ำหนักระหว่างบรรทัดฐานองค์กร และมาตรฐานวิชาชีพ ในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าว พบว่า ผู้บริหารข่าวจะให้น้ำหนักกับมาตรฐานวิชาชีพมากกว่าบรรทัดฐานองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่คุณสมหมายเห็นว่า การปฏิบัติงานข่าวมาตรฐานทางวิชาชีพ น่าจะมาก่อนบรรทัดฐานขององค์กร เช่นเดียวกับ คุณณรงค์นาค บรรณาธิการข่าว หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ที่ชี้ว่า ภาพรวมของการทำหนังสือพิมพ์น่าจะมาจากทางด้านมาตรฐานวิชาชีพ จริยธรรม จรรยาบรรณ ส่วนนโยบายทางด้านองค์กรน่าจะรองลงมา ในขณะที่คุณฐากร เห็นว่า จะต้องไปด้วยกัน ไม่อาจจะแยกจากกันได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะต่อหนังสือพิมพ์

1. หนังสือพิมพ์ควรเคร่งครัด ในบรรทัดฐานที่เสี่ยงต่อความผิดทางจริยธรรม อีกทั้งควรสร้างบรรทัดฐานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารข่าวและผู้ปฏิบัติในประเด็นความเสี่ยงนั้น
2. หนังสือพิมพ์ควรมีการจัดอบรมสัมมนา หยิบยกกรณีปัญหาที่เสี่ยงต่อมาตรฐานทางวิชาชีพ เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานร่วมกันระหว่างหนังสือพิมพ์ อย่างสม่ำเสมอ และประกาศให้รับรู้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาบรรทัดฐานและมาตรฐานวิชาชีพในการคัดเลือกข่าว ในกลุ่มตัวอย่างของผู้สื่อข่าว เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผู้บริหารข่าวว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาในหนังสือพิมพ์ประเภทอื่น ๆ รวมทั้ง นิตยสาร วารสารอื่น ๆ ด้วย
3. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจะใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งกว่า
4. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจะแบ่งประเภทหนังสือพิมพ์ให้ละเอียดมากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- การุณย์ มีถม. การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,2540.
- จินตนา ต้นสุวรรณนนท์. ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2541.
- ฉอาน วุฒิกรรมรักษา. หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพริก , 2536.
- ชวรัตน์ เชิดชัย. การสื่อข่าว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2521.
- ฐากร บุญปาน. บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ข่าวสด. สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2544.
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานนท์. เนื้อหาข่าวและแนวทางการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของพิมพ์รายวันภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2534.
- ครุณี หิรัญรักษ์. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานหนังสือพิมพ์ หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2534.
- ถาวร บุญปวัฒน์. หลักการหนังสือพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน,2538.
- ธงชัย มหาไทรภพ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าวสำหรับลงพิมพ์ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 4 ฉบับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,2532.

นงศ์นาค ห่านวิไล. บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์

2544.

ปรมะ สตะเวทิน. การสื่อสารมวลชน:กระบวนการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 2,

กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2541.

ปารณีย์ จันทกรกุล. การเสนอข่าวลวดตะวันตก และข่าวโลกตะวันออกของสำนักข่าว

ต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

พิศิษฐ์ ชาวลาธวัช และคนอื่น ๆ. การรายงานข่าวชั้นสูง. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2539.

พีระ จิรโสภณ. เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ หน่วยที่ 9.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531

พีระ จิรโสภณ. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 11.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

พีระ จิรโสภณ. เอกสารอัดสำเนา วิชาหนังสือพิมพ์กับสังคม. คณะนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

เพ็ญแข เอี่ยมนิรัตน์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าวต่างประเทศ

เพื่อลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวัน 4 ฉบับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

มาลี บุญศิริพันธ์. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2534.

รัศมี อธิวัตรณพงศ์. ปัจจัยที่มีต่อการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์

การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันแห่งคุณภาพ ประเภทประชาชนนิยม และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาชนนิยม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531

เลอลักษณ์ รอดเรือง. การตกเป็นเหยื่อจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2541.

สมหมาย ปาโรจน์. บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชน. สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2544.

สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ประกายพรึก ,

2539

เสรี โลหิตคุปต์. หัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. สัมภาษณ์, 28 มกราคม

2544.

สุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์วิญญูจักรโลกวันนี้. สัมภาษณ์, 24 มกราคม

2544.

ศักดิ์ดา นพเกตุ. บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์สยามรัฐ. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2544.

อภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์. ปัจจัยแห่งการเสนอข่าวผิดพลาด และการยอมรับของหนังสือพิมพ์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2542.

อรนุช เลิศจรยารักษ์. วิธีคัดเลือกข่าวและจัดลำดับความสำคัญของข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์

ในกรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย .กรุงเทพมหานคร ,2531.

อรรถวุฒิ จันทร์บุษราคัม. ความตรงเชิงโครงสร้าง และความสามารถในการทำนาย

ของแบบทดสอบวัดระดับแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน.วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Becker, S. L., and Roberts, C. L. Discovering Mass Communication. 3 rd ed.
New York: Harper Collins, 1992.

Nayman, Oguz B. "Professional Orientations of Journalists: An Introduction to
Communicator Analysis Studies," Gazette, Vol.19, 1972.

Sandman, Peter M. Media. New Jersey : Prentice - Hall Inc, 1972.

Wright, Donald K. "An Analysis of the Level of Professionalism Among Canadian
Journalists," Gazette, Vol 22, 1975.

White, D. M. "The Gatekeeper: A Case Study in the Selection of News", Journalism
Quarterly. Fall, 1950.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เพื่อการศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านไม่จำเป็นต้องเขียนชื่อ-นามสกุลแต่อย่างใด สิ่งที่ท่านตอบทุกข้อจะถือเป็นความลับ คำตอบของท่านทุกข้อมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างองค์ความรู้ ทั้งในทางวิชาการและวิชาชีพวารสารศาสตร์ ขอความกรุณาตอบตามความคิดเห็นที่แท้จริง

ขอขอบพระคุณล่วงหน้า ที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ () ชาย () หญิง

1.2 อายุ () ต่ำกว่า 25 ปี () 25-30 ปี
 () 31-40 ปี () 41-50 ปี
 () 51-60 ปี () สูงกว่า 60 ปีขึ้นไป

1.3 การศึกษา

- () มัธยมศึกษาตอนต้น
- () มัธยมศึกษาตอนปลาย
- () ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น หรืออาชีวศึกษา
- () อนุปริญญา หรือเทียบเท่า
- () ปริญญาตรี
- () สูงกว่าปริญญาตรี
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.4 สาขาที่จบ

- () สาขาวิชาหนังสือพิมพ์หรือวารสารศาสตร์โดยตรง
- () สาขาวิชานิเทศศาสตร์ด้านอื่น ที่ไม่ใช่หนังสือพิมพ์
- () อื่น ๆ (ระบุ)

1.5 เคยผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์เพิ่มเติมหรือไม่

ไม่เคย

เคย (โปรดระบุ หลักสูตรและสถาบันที่เคยฝึกอบรม)

1.....จากสถาบัน.....

2.....จากสถาบัน.....

3.....จากสถาบัน.....

4.....จากสถาบัน.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับงานข่าว

2.1 หนังสือพิมพ์ที่ท่านสังกัด (ระบุ ชื่อ).....

2.2 ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน (ระบุ).....

2.3 ทำงานที่เกี่ยวข้องกับข่าวมานาน

ต่ำกว่า 1 ปี

1-3 ปี

3-5 ปี

5-10 ปี

10-20 ปี

มากกว่า 20 ปี

2.4 ปัจจุบัน ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหรือพิจารณา ข่าวประจำวันในหนังสือพิมพ์ของท่าน
อย่างน้อยเพียงใด

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยมาก

2.5 ในการตัดสินใจจะเลือกนำเสนอข่าวใดหรือไม่ หรือจะให้ความสำคัญกับข่าวนั้นแค่ไหน อย่างไร ท่านมักพิจารณาให้น้ำหนักกับปัจจัยต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

ปัจจัยในการพิจารณา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นโยบายหรือแนวทางหนังสือพิมพ์					
2. แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานหรือประเพณีของหนังสือพิมพ์					
3. ความเห็นของเจ้าของหรือผู้บริหารหนังสือพิมพ์					
4. ความสนใจของตัวเองในเรื่องนั้น ๆ					
5. ความสำคัญหรือผลกระทบที่มีต่อผู้อ่าน					
6. ความสนใจของผู้อ่าน					
7. ความเห็นของเพื่อนร่วมงาน					
8. การวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมภายนอก					
9.กฎหมาย					
10.สปอนเซอร์หนังสือพิมพ์					
11. หลักวิชาชีพหรือมาตรฐานทางวิชาชีพ					
12. การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์อื่นที่เป็นคู่แข่ง					
13.รางวัล อันจะเป็นที่มาของชื่อเสียงหนังสือพิมพ์					
14.อื่น ๆ (ระบุ).....					

ตอนที่ 3 แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในงานข่าวของหนังสือพิมพ์

3.1 แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการคัดเลือกข่าว เพื่อนำเสนอในแต่ละวัน ในหนังสือพิมพ์ของท่าน เป็นไปในลักษณะต่อไปนี้หรือไม่

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่นอน (บางครั้งใช่/ บางครั้งไม่ใช่)
1. มีนโยบายกำหนดชัดเจน			
2. ใช้ที่ประชุมข่าวพิจารณาตัดสินข่าวแต่ละวัน			
3. ใช้วินิจฉัยของหัวหน้าข่าวประจำวัน (กะ) เป็นหลัก			
4. ผู้อำนวยการหรือเจ้าของอาจมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ			
5. การคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอ มักคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อุปถัมภ์ด้วย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของ ผู้ร่วมทุน หรือผู้โฆษณา			
6. พื้นที่การเสนอเนื้อหาข่าวสารในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับต้องมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าพื้นที่โฆษณา			
7. ไม่อนุญาตให้มีโฆษณาแฝงหรือเลียนแบบในรูปแบบข่าวหรือบทความสารคดี เว้นแต่มีการระบุชัดเจนว่าเป็นพื้นที่โฆษณา			
8. ข่าวที่นำเสนอต้องเป็นเรื่องที่คนสนใจ จะมีสาระประโยชน์ต่อผู้อ่านหรือไม่ก็ได้			
9. หลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อหาข่าวที่ส่งเสริมการพนันขั้นต้นต่อ			
10. หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวสารที่ส่งเสริมให้หลงมกมาย			
11. หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงในสังคม			
12. หลีกเลี่ยงการเสนอข่าวที่อาจมีลักษณะยั่วยุทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นภาพหรือข้อความ			

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่นอน (บางครั้งใช่ / บางครั้งไม่ใช่)
14.หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจเป็นการซ้ำเติมความทุกข์ ความอับอาย หรือความสะเทือนอารมณ์แก่ผู้ตกเป็นข่าว			
15.ในการคัดเลือกภาพข่าว ยิ่งเป็นภาพที่สร้างความสะเทือนอารมณ์ได้มากที่สุดยิ่งดี แม้บางครั้งจะเป็นภาพที่ดูจาดตาไปบ้างก็ตาม			
16.การคัดเลือกข่าวถือหลักว่า ข่าวต้องเป็นข่าวเสมอ			
17. นสพ.มีหน้าที่นำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่สนใจว่าผลกระทบต่อตามมาจะเป็นอย่างไร			
18.สิทธิในการรับรู้ของประชาชน สำคัญกว่าสิทธิส่วนบุคคล			

3.2 แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐาน ในการทำข่าว เพื่อนำเสนอในแต่ละวัน ในหนังสือพิมพ์ของท่านเป็นไปในลักษณะต่อไปนี้หรือไม่

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่นอน(บางครั้งใช่ / บางครั้งไม่ใช่)
1.ใช้วิธีใด ๆ ก็ได้ไม่ว่าจะผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมบ้างก็ตามขอให้ได้ข้อมูลมารายงานข่าวเป็นเป้าหมายสูงสุด			
2.เพื่อให้มีข่าวตีพิมพ์ได้ อาจจะไม่จำเป็นต้องรักษาสัญญา กับแหล่งข่าวอย่างเคร่งครัด เสมอไป			
3.ข่าวที่ไม่ได้ระบุแหล่งข่าวชัดเจน อาจตีพิมพ์ได้ หากน่าสนใจ			
4.ข่าวลือนำเสนอเป็นข่าวได้			
5.การรับของตอบแทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำข่าว ไม่ถือเป็นเรื่องผิดปกติ			

3.3 แนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐาน ในการเขียนหรือนำเสนอเป็นรายงานข่าว ในหนังสือพิมพ์ของท่าน เป็นไปในลักษณะต่อไปนี้หรือไม่

แนวปฏิบัติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่นอน(บางครั้งใช่/ บางครั้งไม่ใช่)
1.ข่าวที่ยังไม่มีการยืนยันข้อเท็จจริง สามารถนำเสนอไปก่อนได้ ถ้าผิดพลาดค่อยไปแก้ไขภายหลัง			
2.หากมีการนำเสนอข้อเท็จจริงผิดพลาด จะแก้ไขโดยเปิดเผยชัดเจนทันที ไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนมา			
3.ไม่จำเป็นต้องเคร่งครัดกับความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวมากนัก			
4.ไม่อนุญาตให้ผู้เขียนข่าวใส่ความคิดเห็นหรือข้อวิพากษ์ของตนเองในเนื้อหาข่าว			
5.ข่าวที่รายงาน ต้องให้อีกฝ่ายที่ขัดแย้งกันได้แสดงเหตุผลของตนเอง เท่าเทียมกัน			
6.การเขียนพาดหัวข่าว อาจเขียนให้น่าตื่นเต้นหรือเกินข้อเท็จจริงจากข่าวไปได้บ้าง			
7.การใช้ภาษาจะคำนึงถึงการสร้างความรู้สึกสะอูดตา น่าสนใจ สะใจ ซึ่งอาจจะเกินเลยข้อเท็จจริงไปบ้าง			
8.การพาดหัวข่าวสามารถใช้ภาษาในลักษณะการวิพากษ์หรือตัดสินโดยผู้เขียนเอง เช่น คนโกง ไร้โหด ชั่ว อันธพาล			
9.ประเด็นเล็ก ๆ หรือประเด็นย่อย ๆ ในข่าว แม้ไม่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวโดยตรง ก็สามารถนำมาพาดหัวได้ หากสามารถดึงดูดความสนใจได้			
10.เพื่อให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้นนักข่าวอาจเขียนข่าวโดยใส่จินตนาการของตนเองเพิ่มเติมได้			

ตอนที่ 4 แนวปฏิบัติที่เป็นหลักมาตรฐานวิชาชีพในงานข่าวของหนังสือพิมพ์

ตอนที่ 4.1 เหตุการณ์สมมติ

แบบทดสอบนี้เป็นเหตุการณ์สมมติที่ท่านอาจพบในการประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ฉะนั้นโปรดเลือกคำตอบตามความคิดเห็นของท่าน หรือที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุด โดยใส่เครื่องหมาย / ใน () ที่ตรงกับข้อที่ท่านเลือก เรื่องละ 1 ข้อ

เรื่องที่ 1

ในกรณีที่ หนังสือพิมพ์ได้ข่าวที่ประชาชนสนใจ จากการดักฟังทางโทรศัพท์ ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์มีความชอบธรรมในการปฏิบัติเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

- () 1. ไม่มี เพราะหนังสือพิมพ์ไม่มีความซื่อสัตย์
- () 2. ไม่มี เพราะขัดกับหลักมาตรฐานวิชาชีพ
- () 3. มี เพราะใคร ๆ ก็ทำกันทั้งนั้น
- () 4. มี เพราะเป็นเรื่องสนใจของประชาชน
- () 5. มี เพราะไม่มีใครเดือดร้อน
- () 6. มี เพราะ จะเป็นผลงานชิ้นโบว์แดง
- () 7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

เรื่องที่ 2

ท่านได้รับโทรศัพท์ด่วนว่า ขณะนี้มีการชุมนุมประท้วงของคนงานในโรงงานแห่งหนึ่งย่านพระประแดง และกำลังเกิดเหตุรุนแรง มีการใช้กำลังเข้าปราบปราม ท่านจึงรีบไปที่เกิดเหตุ และสามารถ ถ่ายภาพ การใช้ ความรุนแรง ไว้ได้ เพียงคนเดียว เพราะเหตุการณ์เกิดรวดเร็วมาก และสื่อมวลชนอื่น ๆ ตามมาไม่ทัน ทางโรงงานเสนอ เงินสด ให้เป็นจำนวนเลข 6 หลัก แลกกับฟิล์มม้วนที่ท่านถ่ายภาพไว้ได้ ท่านจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด

- () 1. รับเงิน เพราะไม่มีใครรู้เห็น ไม่ต้องเสนอภาพ แค่ว่าก็พอแล้ว
- () 2. ไม่รับเงิน เพราะภาพการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ประชาชนสนใจ
- () 3. ไม่รับเงิน เพราะเป็นการทุจริตต่อวิชาชีพ
- () 4. ไม่รับเงิน เพราะการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม ผิดหลักสิทธิมนุษยชน
- () 5. รับเงิน เพราะภาพการใช้ความรุนแรงมีให้เห็นมากมาย ไม่เสนอสักครั้งก็คงไม่เป็นไร
- () 6. รับเงิน เพราะเงินที่ได้เท่ากับรายได้ที่ต้องหาเกือบ 1 ปี
- () 7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

เรื่องที่ 3

บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านอสังหาริมทรัพย์ ได้เปิดตัวโครงการบ้านพักอาศัยรูปแบบใหม่ใจกลางเมือง และวันหนึ่ง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์บริษัท ก็นำข่าวประชาสัมพันธ์มาฝากให้ท่านช่วยนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ พร้อมกับของฝากเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อท่านแกะดูตามล่ำฟัง ปรากฏว่าเป็นทองคำหนัก 5 บาท ท่านจะทำอย่างไรกับของที่ได้รับนั้น เพราะเหตุใด

- () 1. รับเพราะเรื่องนี้ไม่ผิดกฎหมาย
- () 2. ไม่รับก็โง่ เพราะเราไม่ขอ เราให้เราเอง
- () 3. ดูนักข่าวคนอื่นว่ารับหรือไม่ แล้วทำตามเสียงส่วนใหญ่
- () 4. รับเพราะทองคำแค่ 5 บาท เป็นเรื่องเล็กน้อย เมื่อเทียบมูลค่าโครงการ
- () 5. ตามความเห็นหัวหน้า ถ้าให้รับก็รับ ถ้าไม่ให้รับก็ไม่รับ
- () 6. ไม่รับ เพราะเปรียบเสมือนการรับสินบน
- () 7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

เรื่องที่ 4

วันหนึ่ง มีคนส่ง แฟกซ์ มาที่โรงพิมพ์ของท่าน เป็นข้อมูลลับ พร้อมหลักฐาน เกี่ยวกับกรณีทุจริตของนักการเมืองใหญ่ แต่เมื่ออ่านดูโดยละเอียด ปรากฏว่าเป็นการส่งผิด ผู้ส่งต้องการส่งให้หนังสือพิมพ์รายวันอีกฉบับหนึ่ง ที่เป็นคู่แข่งกัน ท่านจะทำอย่างไรกับข้อมูลในแฟกซ์นั้น เพราะเหตุใด

- () 1. ไม่ใช่ข้อมูลนั้น และส่งไปให้ถึงมือนักข่าวของหนังสือพิมพ์ที่เป็นคู่แข่ง
- () 2. ไม่ใช่ข้อมูลนั้น เพราะเปรียบเสมือนการลักขโมย แม้ใครไม่รู้ ก็รู้อยู่แก่ใจ
- () 3. ให้นำข้อมูลนั้นไปใช้ เรื่องนี้จะเป็นผลงานชิ้นสำคัญของเรา
- () 4. ตรวจสอบว่า FAX ถูกส่งมาจากที่ไหน และพยายามสืบหาข้อมูลเอง เพราะเป็นเรื่องที่ประชาชนสนใจ
- () 5. ให้หัวหน้า หรือเพื่อนร่วมงานช่วยตัดสินใจ
- () 6. นำข้อมูลนี้ไปขายต่อ
- () 7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

เรื่องที่ 5

เจ้าของธุรกิจโทรศัพท์มือถืออีกรายหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ซื้อหน้าโฆษณาหนังสือพิมพ์ทุกวัน นักธุรกิจท่านนี้เกิดลงไปเล่นการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่จะมีกรณีพิพาทกับนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม และกรณีพิพาทนั้นก็ยังเป็นเรื่องที่ยังตัดสินไม่ได้ว่าใครถูกหรือผิด หากนักการเมืองท่านนี้ มาขอร้องผ่านเจ้าของหนังสือพิมพ์ที่ท่านสังกัด ให้ลงข่าวโจมตีนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม ท่านจะพิจารณาอย่างไร เพราะเหตุใด

- () 1. ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะ แค่งข่าวโจมตี ไม่ได้ยากเย็นตรงไหน
- () 2. ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะจะมีผลต่อหน้าที่การงาน
- () 3. ลองหยั่งเสียงกับคนอื่น ๆ ดูก่อน
- () 4. ไม่ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะประชาชนจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
- () 5. ไม่ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะเป็นการวางตัวไม่เป็นกลาง
- () 6. ไม่ทำตามที่นักการเมืองขอร้อง เพราะจะเป็นการใส่ร้ายนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามนั้น อย่างไม่มีมนุษยธรรม
- () 7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

เรื่องที่ 6

ท่านรู้จักและสนิทสนมกับนายตำรวจยศพันเอกนายหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ข่าวที่ดีและถูกต้องมาเป็นเวลานาน วันหนึ่ง ตำรวจนายนั้น ขับรถย้อนศร เข้าไปในช่องทางที่ให้เดินรถทางเดียว ด้วยความเร็วสูง เป็นเหตุให้ ชนคนตาย ตำรวจนายนั้นขอร้อง อยาให้ท่านเสนอข่าวดังกล่าว ท่านจะทำอย่างไร เพราะเหตุผลใด

- () 1. ไม่เสนอข่าว เพราะการทำลายแหล่งข่าวคือการเปิดช่องทางการหาข่าว
- () 2. ไม่เสนอข่าว เพราะไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องเสนอ
- () 3. เสนอข่าว เพราะชีวิตของคนมีค่าเท่าเทียมกัน
- () 4. เสนอข่าว เพราะเขาทำผิดกฎหมาย
- () 5. เสนอข่าว เพราะเป็นเรื่องที่ประชาชนสนใจ
- () 6. ให้บรรณาธิการตัดสินใจ
- () 7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

เรื่องที่ 7

มีนักการเมืองใหญ่ท่านหนึ่ง เกิดอุบัติเหตุขับรถชนรถสิบล้อ นักการเมืองท่านนั้นปลอดภัย แต่ปัญหาอยู่ตรงที่ว่า ระหว่างที่เกิดเหตุมีหญิงสาวหน้าตาดี ซึ่งทำงานในคาเฟ่ นั่งมาด้วย และเหตุเกิดในเวลาราว ตี 3 - ตี 4 นอกจากนี้ ท่านทราบดีว่า นักการเมืองท่านนี้ ค่อนข้างมีอิทธิพล ท่านจะตัดสินใจนำเสนอข่าวนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- () 1. นำเสนอ เพราะนักหนังสือพิมพ์ต้องเสนอความจริงไม่เกรงกลัวอิทธิพล
- () 2. นำเสนอ เพราะประชาชนจะได้รับทราบพฤติกรรมของนักการเมือง
- () 3. ลองหยังเสียง กับคนอื่น ๆ ก่อน
- () 4. ไม่นำเสนอ เพราะไม่แน่ว่าการนำเสนอจะส่งผลต่อหน้าที่การงานของตัวเองในอนาคตหรือไม่
- () 5. ไม่นำเสนอสักครั้งคงไม่เป็นไร
- () 6. นำเสนอ เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องจริงที่ผิดศีลธรรม
- () 7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

เรื่องที่ 8

คืนหนึ่งขณะที่ท่านกำลังขับรถกลับบ้าน มีหญิงคนหนึ่งอยู่ในสภาพ เสื้อผ้าฉีกขาด ผมยุงเหยิง เดินเซออกจากข้างทาง ขวางรถท่านไว้ ท่านจำได้ว่าเป็น ดาราสาวมีชื่อเสียงคนหนึ่ง เมื่อท่านได้เข้าช่วยเหลือและสอบถาม เธอเล่าให้ฟังว่า เธอถูกข่มขืน เธอจะไม่แจ้งความ และขอร้องไม่让您นำไปเสนอข่าว ท่านจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด

- () 1. เสนอข่าว เพราะคิดว่าจะไม่มีผลกระทบต่อเธอเท่าไร
- () 2. ไม่เสนอข่าว เพราะเป็นการละเมิดสิทธิของเธอ
- () 3. เสนอข่าว เพราะถ้าเป็นนักข่าวคนอื่นก็ต้องเสนอข่าวเหมือนกัน
- () 4. ไม่เสนอข่าว เพราะเป็นการซ้ำเติมเธอ
- () 5. เสนอข่าว เพราะเธอเป็นคนที่ทุกคนสนใจ
- () 6. เสนอข่าว เพราะจะเป็นผลงานสำคัญ
- () 7. คำตอบอื่น ๆ ระบุ

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวเสาวลักษณ์ สุขสมัย เกิดวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2515 ที่อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ภาควิชากีฏวิทยา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2535 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2542 ปัจจุบันเป็นผู้สื่อข่าว ประจำกองบรรณาธิการเทคโนโลยีชาวบ้าน บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย